

[illegible]

Analyse af X-strup Sogn

Marts 2017

X-strup Sogn
Ballerup-Furesø Provsti
Helsingør Stift

Tekst og redigering: Sille M. Fusager
Talbearbejdelse: Sille M. Fusager
© Kirkefondet, marts 2017

Kildemateriale:

Statistisk materiale fra Danmarks Statistik:

- Sognedemografiske tal for 1996, 2000, 2004, 2008 og 2014
- Folkekirkemedlemskab 1990-2017
- Ind- og udmeldelser af folkekirken 2007-2016
- Kirkelige handlinger 2006-2016
- Provstistatistik Ballerup-Furesø Provsti
- Stiftsstatistik for Helsingør Stift

Kirkestatistisk materiale fra www.sogn.dk og kirkeministeriets hjemmesides statistikoplysninger:
<http://www.km.dk/folkekirken/statistik-og-oekonomi/kirkestatistik/folkekirkens-medlemstal.html>, Danmarks Statistik, sognets kirkeblad og hjemmeside mm.

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	3
Introduktion.....	5
Vigtigt vedr. det statistiske materiale	6
Tabellerne og nøgletal.....	6
Helsingør Stift.....	7
Ballerup-Furesø Provsti.....	8
X-strup Sogn – kort fortalt.....	9
Befolkning	10
Befolkningens sammensætning	10
Befolkningsudvikling.....	13
Kønsfordeling	15
Indvandrere og efterkommere.....	16
Konklusion vedr. befolkningens sammensætning.....	17
Befolkningsbevægelser.....	19
Befolkningsbevægelser	19
Konklusion vedr. befolkningsbevægelser	20
Børn 0-17 år	21
Børnegruppens sammensætning og udvikling.....	21
Konklusion vedr. børn.....	23
Husstandstyper.....	24
Husstandstyper.....	24
Udviklingen i husstandstyper.....	26
Konklusion vedr. husstandstyper	27
Husstande efter indkomst	28
Husstande efter indkomst.....	28
Bruttomedianindkomst.....	31
Husstande med bil.....	31
Bolityper	32
Konklusion vedr. indkomstforhold	33
Arbejdsstillinger	34
Arbejdsstillinger.....	34
Pensionister og efterlønsmodtagere	36
Arbejdsløshed	36
Personer under uddannelse	36
Konklusion vedr. arbejdsstyrken, pensionister og efterlønsmodtagere	37
Uddannelse.....	38
Uddannelsesniveau	38
Konklusion vedr. uddannelse	40

Erhverv og pendling.....	41
Pendling	41
Beskæftigelse blandt indbyggerne	42
Konklusion vedr. erhverv og pendling.....	43
Medlemskab af folkekirken.....	44
Folkekirkemedlemskab i X-strup Sogn	45
Folkekirkemedlemskab pr. herkomst	48
Folkekirkemedlemskab blandt børn.....	50
Ind- og udmeldelser af folkekirken	52
Konklusion vedr. medlemskab af folkekirken	53
Kirkelige handlinger	56
Dåb	56
Øvrige kirkelige handlinger	57
Konklusion vedr. kirkelige handlinger.....	59
Kirkeligt arbejde i og ud fra X-strup Sogn.....	60
Sognene i Ballerup-Furesø Provsti	63
Til overvejelse	65
Mobilitet, pendling og tilknytning til lokalområdet.....	65
Diakonale behov	66
Udlændinge i sognet	66
Uddannelse og erhverv	67
Kommunikation	67
Samarbejde på tværs	68
Midlertidige fællesskaber.....	68
Bløde faktorer	69
Kirke hos os	70
Menigheden.....	70
Handlingsforslag.....	73
At være kirke for alle aldersfaser i livet.....	73
De yngste	73
Børnene	74
De unge	75
De voksne.....	76
De ældre	78
Hvad forskningen fortæller os	80
Fakta om folkekirkens medlemmer – af Peter Lüchau	80
Præsten i dag: en relationel autoritet og en god håndværker - af Kirstine H. Johansen	83
Babysalmesang – af Marie Vejrup Nielsen	84
Dåb eller ej - af Karen Marie Leth-Nissen og Astrid Krabbe Trolle	85
Til slut.....	89

Introduktion

Denne sogneanalyse er udarbejdet på grundlag af Kirkefondets Sognestatistik, et statistisk materiale fra årene 1996, 2000 og 2004 samt det sognestatistiske materiale fra 2008, 2011 og 2014, som er udarbejdet af Danmarks Statistik på foranledning af Kirkeministeriet. Dette statistiske materiale giver det nyest mulige indblik i befolkningsudviklingen i Danmarks sogne. Sognestatistikken, som i 7 tabeller beskriver befolkningen i X-strup Sogn, findes i bilagsmaterialet. Endvidere indeholder materialet udvalgte nøgletal for 2014 for Danmark, Helsingør Stift, Ballerup-Furesø Provsti og alle provstiets sogne. Derudover er der hentet tal fra Danmarks Statistik vedrørende befolkningstal 2017, børneårgange 0-17 år 2017, folkekirkemedlemskab 1990-2017, ind- og udmeldelser 2007-2016 samt kirkelige handlinger for 2006-2016.

Talmaterialet i sig selv kræver bearbejdelse for at kunne bruges i menighedsrådets og kirkens arbejde med visioner, mål og konkret planlægning. Det er baggrunden for, at Kirkefondet tilbyder at udarbejde sogneanalyser. Denne analyse er udarbejdet i marts 2017 af Kirkefondet for X-strup Sogns menighedsråd.

Før gennemlæsningen er det vigtigt at gøre sig klart, at analysen alene bygger på skriftligt og statistisk materiale, og hvad man kan udlede af dette. Det er derfor nødvendigt, at sogneanalysen vurderes i forhold til de faktiske forhold i lokalområdet. Nogle eksempler kan belyse dette:

- Når statistikken taler om “flerfamiliehuse”, fremgår det ikke, om der er tale om højhuse eller lave boligblokke
- Når der er en stor andel af enlige, fortæller det ikke, om der også er en stor ensomhed
- Statistikken fortæller ikke noget om den geografiske placering inden for sognet, og mange aktiviteter kan være betinget af placeringen i lokalområdet, buslinjerne, skolerne, institutioner osv.
- Et sogn kan være delt op i meget forskellige enkeltdelte, socialt, kulturelt og kirkeligt
- Et sogn med mange kirkelige og folkelige aktiviteter kan statistisk set være identisk med et sogn, hvor disse aktiviteter mangler
- Et sogn er altid en del af en større lokal helhed – det er ikke en isoleret enhed

En sogneanalyse er først og fremmest et redskab til at få belyst, om den fornemmelse, man ofte har af et sogn og dets indbyggeres forhold, er rigtig. Derefter kan man så drøfte kirkens situation og dens muligheder i lokalsamfundet. Viden om sognets befolkning er nemlig én af betingelserne for at kunne sætte sig nogle mål for kirkens liv, der både er realistiske og visionære.

En sogneanalyse kan rejse nye spørgsmål, som man må søge besvaret ad andre veje, f.eks. ved at få yderligere statistisk materiale fra kommunen eller Danmarks Statistik. Man kan også supplere analysen med egne undersøgelser, der f.eks. kan omfatte en samtale med sundhedssygeplejersker, viceværter i større bebyggelser eller ved brug af spørgeskemaer, interviews m.m.

En sogneanalyse giver med andre ord et overblik over de befolkningsmæssige, økonomiske og sociale strukturer i sognet og fremhæver dets karakteristika i forhold til tallene på landsplan. Derved er der dannet et fundament for en fælles overvejelse over, hvordan man kan eller ønsker at være kirke og menighed i netop jeres sogn - en samtale, der gerne skulle fortsætte og give muligheder for gode vilkår til liv og vækst i menigheden.

Vigtigt vedr. det statistiske materiale

Følgende skal præciseres vedrørende anvendelsen af de statistiske oplysninger: Vi bygger i denne analyse på tal hentet i Kirkeministeriets statistikbank. Der er i visse tilfælde mindre uoverensstemmelser mellem disse tal og tal, der er offentliggjort på Kirkeministeriets hjemmeside og i statistikbankens tabel KM4. Det skyldes bl.a. forskellige opgørelsestidspunkter.

Vi må tage forbehold for egentlige fejl i Danmarks Statistiks materiale. Konstaterer vi fejl i talmaterialet, gøres Kirkeministeriet og Danmarks Statistik opmærksomme herpå.

Tabellerne og nøgletal

Tabellerne 1-7 for årene 1996, 2000, 2004, 2008, 2011 og 2014 kaldes *Talsæt* og I finder dem bag 2. faneblad adskilt af grønne faner. Allerforrest finder I et tillægsark med befolkningstal og folkekirkemedlemskab samt børneårgange 0-17 år pr. 1.1.2017. I alle afsnit vil de nyest opgjorte tal blive omtalt som nutid. Det vil fremgå tydeligt af diagrammernes titel, hvilket års tal er benyttet.

Bag sidste faneblad finder I *Nøgletal* for 2014. Nøgletallene giver et overblik over den demografiske situation i hhv. Danmark, stiftet, provstiet og provstiets sogne.

Helsingør Stift

X-strup Sogn ligger i Helsingør Stift. Stiftet har (pr. 1.1.2017) 1.002.815 indbyggere, hvoraf de 692.405 personer er medlemmer af folkekirken, hvilket giver en medlemsandel på 69,1 %. Stiftet er befolkningsmæssigt landets største stift, og er samtidig det stift, der har den næstlaveste medlemsprocent.

Helsingør Stift er opdelt i følgende 13 provstier:

- Gentofte Provsti
- Kongens Lyngby Provsti
- Rudersdal Provsti
- Gladsaxe-Herlev Provsti
- Rødovre-Hvidovre Provsti
- Glostrup Provsti
- Høje Taastrup Provsti
- Ballerup-Furesø Provsti
- Frederikssund Provsti
- Frederiksværk Provsti
- Hillerød Provsti
- Helsingør Domprovsti
- Fredensborg Provsti

Der i alt 147 sogne og 165 kirker i stiftet, som har i alt ca. 300 sognepræster ansat. Stiftet omfatter både store bysogne, forstadssogne samt udprægede landområder med små sogne og er dermed noget uens sammensat, hvad angår befolkningstæthed, indbyggertal i de enkelte sogne samt geografi, og dermed også, hvad angår sociale, økonomiske og boligmæssige forhold m.v.

Ballerup-Furesø Provsti

X-strup Sogn er en del af Ballerup -Furesø Provsti, der har et indbyggertal pr. 1.1.2017 på 88.844 personer. Folkekirkemedlemskabet er på 68,4 %, dækkende over 60.793 medlemmer. Provstiet omfatter følgende 7 sogne:

- Ballerup Sogn
- Farum Sogn
- Hareskov Sogn
- Måløv Sogn
- Pederstrup Sogn
- Skovlunde Sogn
- Værløse Sogn

Sognene er inddelt i 6 pastorater, hvor Værløse-Hareskov Pastorat er eneste tosogns-pastorat, og sognene bestyres af 7 menighedsråd. Der er 34 sognepræster ansat i Ballerup-Furesø Provsti, og der ligger i alt 11 kirker i provstiet.

Befolkningstallet i provstiets sogne varierer meget. Der er et mindre sogn med mellem 3.700 indbyggere, et mellemstort sogn med mellem ca. 8.900 indbyggere og fem store sogne med mellem ca. 12.100-18.900 indbyggere. Der er således meget stor forskel på indbyggertallet i provstiets sogne, og det giver sammen med andre befolkningsmæssige forhold forskel i muligheder og udfordringer for kirkelivet. Vi kigger i analysen nærmere på nogle af disse forhold i sognene, og henviser i øvrigt til de omfattende oplysninger på sogneplan i talmaterialets Skema 1-7 og Nøgletal.

X-strup Sogn – kort fortalt

Pr. 1.1.2017 bor der i alt 13.988 personer i X-strup Sogn. Folkekirkemedlemskabet er på 69,1 %.

Sognet har pt. fire sognepræster ansat og derudover er der for tiden følgende ansatte: en kordegn, en administrationsleder, en kasserer, en kirke- og kulturmedarbejder, to organister og tre kirketjenere.

Menighedsrådet består foruden præsterne af 10 valgte personer, heraf er 7 mænd og 3 kvinder.

Danmarks Statistik oplyser følgende nøgletal for X-strup Sogn pr. 1.1.2014:

Befolkningstal	14.279 personer
Udlændinge	1.789 personer / 12,5 %
Medlemmer af folkekirken	10.141 personer / 71 %
Børn under 18 år	2.913 personer
Ældre 65+ år	2.972 personer
Husstande	6.851 husstande
Indbyggere pr. husstand	2,08 personer
Bruttomedianindkomst pr. husstand	378.813 kroner

*billede fra www.X-strup-sogn.dk

Befolkning

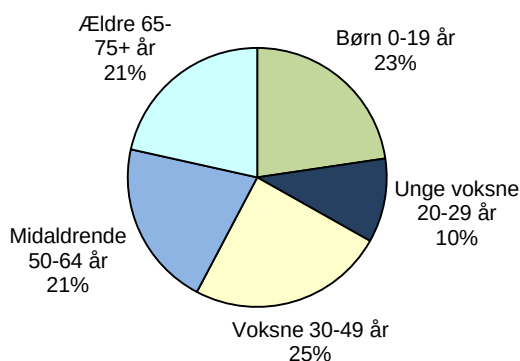
Oplysningerne om befolkning i det følgende hviler på de statistiske oplysninger i tabel 1 i det vedlagte tabelmateriale. Det er opgjort pr. 1. januar i de udvalgte år, fordelt på alder og køn. I videst muligt omfang er der benyttet tal pr. 1.1.2017. Hvor disse ikke kan skaffes, benyttes 2014-tallene. Dette vil fremgå tydeligt af diagrammernes overskrift og 2014-tallene vil i de tilfælde blive omtalt som nutid. Tabellen er delt op i 16 aldersgrupper, og for hver gruppe er angivet det samlede indbyggertal og for 2014-tallenes vedkommende også fordeling på personer af dansk herkomst og indvandrere/efterkommere af indvandrere. For at skabe et enklere overblik over befolkningssammensætningen i sognet arbejdes der desuden med følgende gruppering af indbyggerne:

0-19 år:	Børn
20-29 år:	Unge voksne
30-49 år:	Voksne
50-64 år:	Midaldrende
65-75+ år:	Ældre

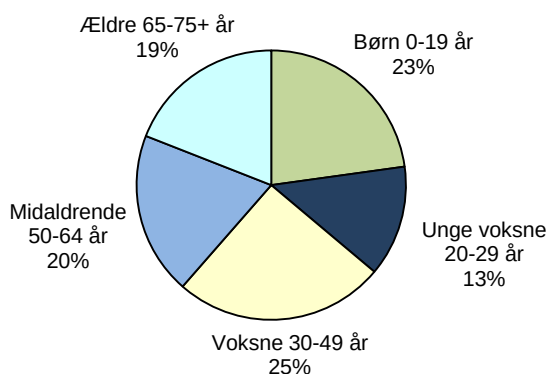
Befolkningens sammensætning

Pr. 1.1.2017 bor der 13.988 personer i X-strup Sogn, der fordeler sig i de fem befolkningsgrupper, som det ses af diagrammet nedenfor. Børnegruppen udgør 23 % af sognets befolkning, de unge voksne 10 %, de voksne 25 %, de midaldrende 21 % og endelig udgør ældregruppen 21 % af sognets befolkning. Denne fordeling afviger kun en smule fra fordelingen på landsplan, som ses af det nederste diagram.

X-strup Sogn 2017

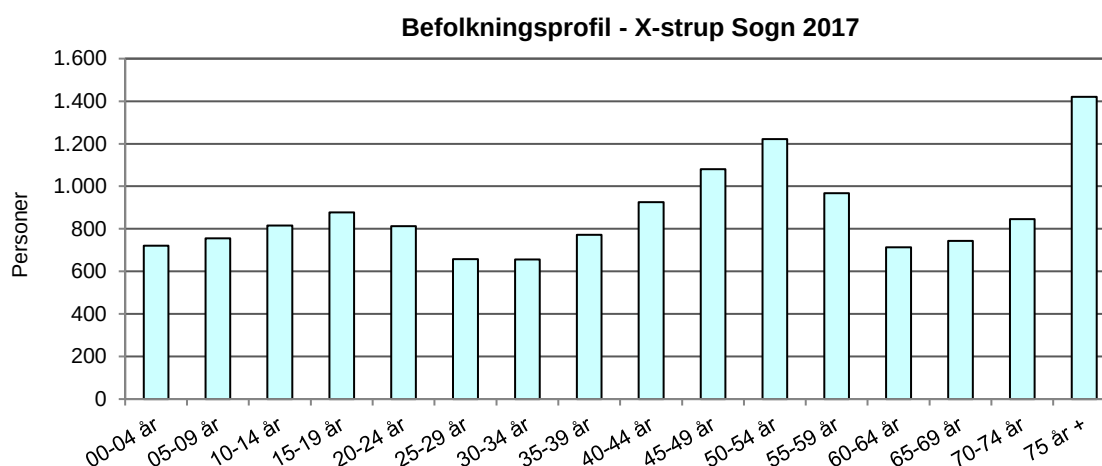
Danmark 2017

Befolkningsgruppe	Antal personer	Andel af befolkningen
Børn 0-19 år	3.170	23 %
Unge voksne 20-29 år	1.469	10 %
Voksne 30-49 år	3.435	25 %
Midaldrende 50-64 år	2.904	21 %
Ældre 65-75+ år	3.010	21 %

I tabellen ovenfor fremgår størrelsen på de forskellige befolkningsgrupper i X-strup Sogn hhv. i antal og andel af befolkningen. Både af diagrammet på foregående side og af tabellen fremgår det, at der bor mange børn med deres forældre i X-strup Sogn. Til sammen udgør børn og voksne i den umiddelbare forældregeneration lige knap halvdelen af sognets befolkning. De midaldrende og ældre udgør 42 % af befolkningen, mens de unge voksne udgør 10 % af sognets befolkning.

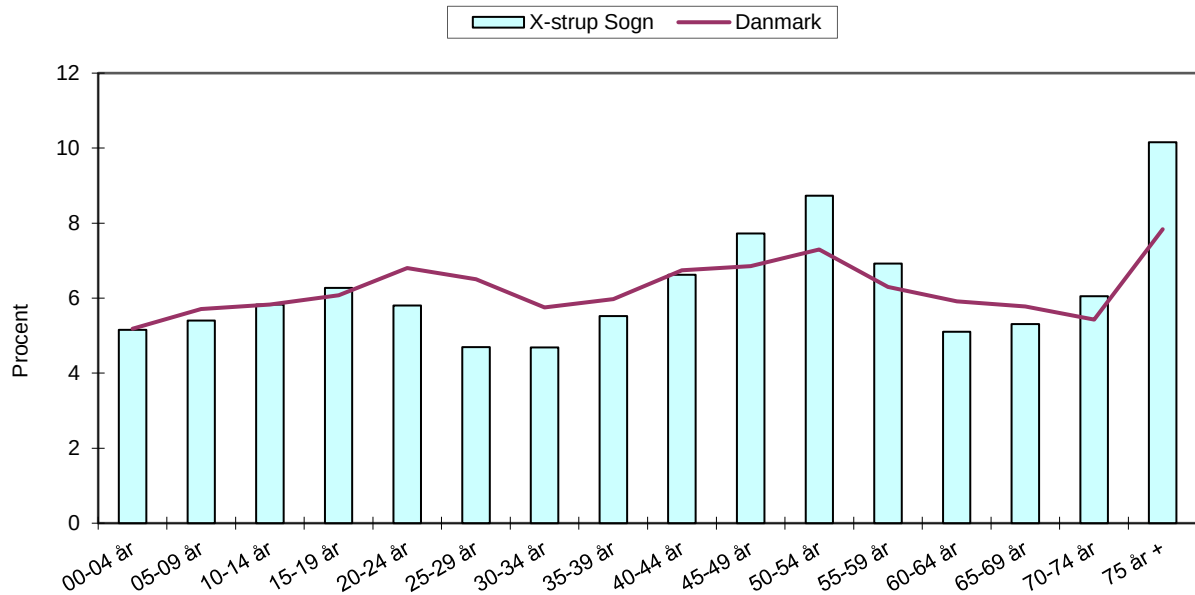
I diagrammet nedenfor kigger vi lidt nærmere på aldersfordelingen i sognet. Her ses befolkningsprofilen pr. 1.1.2017 i X-strup Sogn i absolutte tal fordelt på de 16 aldersgrupper med 5 årsgange i hver.

I X-strup Sogn stiger antallet af børn proportionalt med alderen. Således er der 721 børn mellem 0-4 år, 756 børn mellem 5-9 år, 815 børn mellem 10-14 år og 878 børn og unge mellem 15-19 år. Dermed er der en lille overvægt af større børn i sognet. De unge voksne fordeler sig med 812 personer mellem 20-24 år og 657 personer mellem 25-29 år. Også i voksegruppen stiger antallet af indbyggere proportionalt med alderen fra 656 personer mellem 30-34 år til 1.081 indbyggere mellem 45-49 år. Sognets midaldrende fordeler sig med 1.222 indbyggere mellem 50-54 år, 968 indbyggere mellem 55-59 år og 714 indbyggere mellem 60-64 år. I ældregruppen finder vi 743 indbyggere mellem 65-69 år, 846 indbyggere mellem 70-74 år og 1.421 indbyggere over 75 år. Det bemærkes, at aldersgruppen 75+ år dækker over samtlige årgange over 75 år, mens de øvrige aldersgrupper dækker 5 årsgange hver.

Denne alderssammensætning er typisk for et forstadssogn med mange forskellige boligtilbud og beliggende tæt på hovedstadsområdets mange uddannelses- og erhvervsmuligheder.

Befolkningsprofil sammenholdt med landstallene 2017

Diagrammet ovenfor viser den relative størrelse af de forskellige aldersgrupper i X-strup Sogn sammenlignet med landsgennemsnittet. Sammenligningen viser, at aldersfordelingen i sognet afviger lidt fra landsgennemsnittet.

I børnegruppen ligger andelen af samtlige aldersgrupper mellem 0-19 år nogenlunde på niveau med landsgennemsnittet.

Andelen af unge voksne fra 20-29 år i X-strup Sogn er noget lavere end gennemsnittet.

I voksegruppen er andelen af 30-39 årige lidt mindre end gennemsnitligt, andelen af 40-44 årige er på niveau med landstallene og andelen af 45-49 årige lidt større end landsgennemsnittet.

I gruppen af midaldrende ses en væsentlig større andel af 50-54 årige, en lidt større andel af 55-59 årige, men en lidt mindre andel af 60-64 årige end gennemsnitligt.

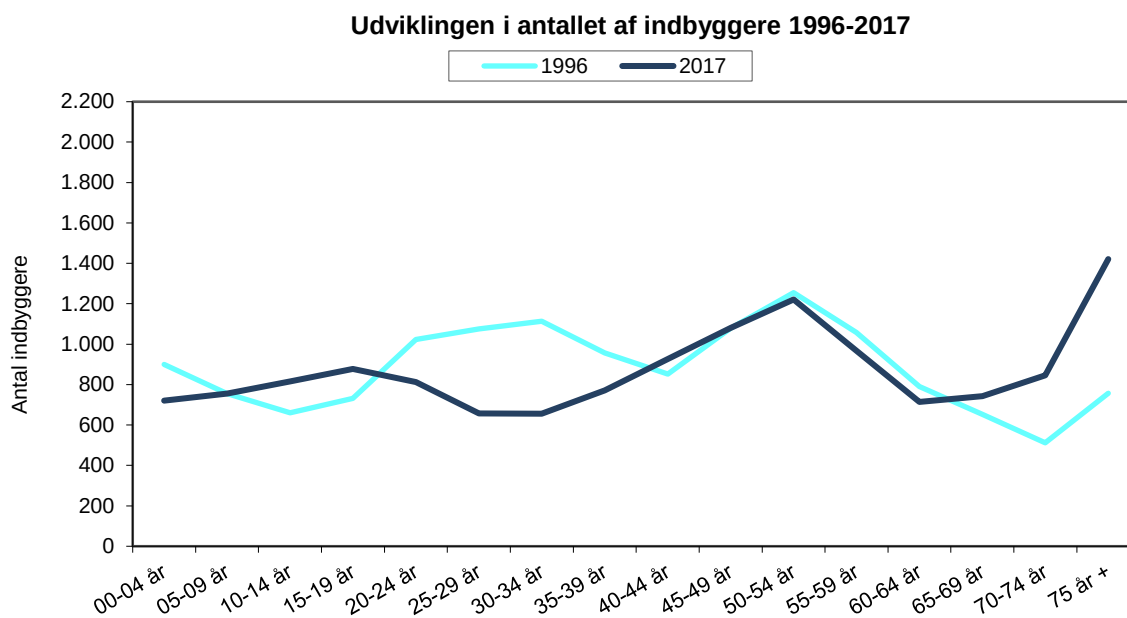
Ældregruppen er noget større end gennemsnitligt, og det skyldes især en meget større andel af 75+ årige end gennemsnitligt, mens andelen af 65-69 årige er lidt mindre end på landsplan og andelen af 70-74 årige er lidt større end på landsplan.

Befolkningsprofilen for X-strup Sogn fortæller, at der er tale om et sogn med mange børnefamilier og heraf er mange familier med større børn. Sognet har et "hul" i befolkningsprofilen forhold til landstallene med underskud af indbyggere mellem 20-39 år, mens der er overskud af indbyggere mellem 45-59 og 70+ årige. Det store overskud af indbyggere over 70 år kan måske forklares med et stort udbud af ældrevenlige boliger i sognet og/eller mange plejehjemspladser, eller måske skyldes det blot naturlige generationsudsving/-udskiftning. Det giver de statistiske data ingen oplysninger om, og det kræver et bedre lokalkendskab at fastslå årsagen til den store ældregruppe.

Befolkningsudvikling

Det følgende diagram beskriver befolkningsudviklingen i perioden 1996-2017. I 1996 boede der 14.172 personer i X-strup Sogn, og i 2017 er antallet af indbyggere faldet til 13.988 personer. Det er en beskedne reduktion på 184 personer sv.t. 1 %.

Børnegruppen 0-19 år har haft fremgang på 122 personer sv.t. en stigning på 4 % siden 1996. Der er tale om et større fald i antallet af 0-4 årige, stabilitet i antallet af 5-9 årige og større stigninger i antallet af 10-19 årige. Andelsmæssigt udgjorde børnegruppen i 1996 i alt 21 % af befolkningen i sognet, mens de i dag udgør 23 %.

Antallet af unge voksne mellem 20-29 år er reduceret med 630 personer siden 1996 svarende til et fald på 30 %. Der er tale om fald i begge aldersgrupper, herunder et stort fald i antallet af 25-29 årige. Andelsmæssigt udgjorde de unge voksne 15 % af sognets befolkning i 1996, og 2017 udgør de 10 % af befolkningen.

Antallet af voksne mellem 30-49 år er reduceret med 565 personer i perioden siden 1996 sv.t. et fald på 14 %. Der er tale om et stort fald i antallet af 30-39 årige og mindre fremgang i antallet af 40-49 årige. Andelsmæssigt udgjorde de voksne 28 % af sognets befolkning i 1996, og i 2017 udgør de 25 %.

Antallet af midaldrende mellem 50-64 år er reduceret med 200 personer siden 1996 sv.t. et fald på 6 %. Der er tale om mindre fald i alle aldersgrupperne. I 1996 udgjorde de midaldrende 22 % af sognets befolkning, og i 2017 er andelen 21 %.

Ældregruppen 65-75+ år har haft markant fremgang med hele 1.089 indbyggere siden 1996 sv.t. en fremgang på 57 %, og dermed er sognets ældregruppe mere end fordoblet i perioden 1996-2017. Der er tale om mindre fremgang i antallet af 65-69 årige, stor stigning i antallet af 70-74 årige og markant stigning i antallet af 75+ årige. I 1996 udgjorde ældregruppen 13 % af sognets befolkning, og i 2017 udgør ældregruppen 21 % af befolkningen i sognet.

Overordnet set må man sige, at perioden 1996-2017 har budt på store udsving i alderssammensætningen i X-strup Sogn. Børnegruppen er blevet lidt større og ældre, mens der i dag er væsentligt færre unge og yngre voksne bosiddende i sognet end i 1996. Der er færre voksne og midaldrende, men til gengæld en markant større gruppe af indbyggere over 65 år.

Tendenser i befolkningsudviklingen:

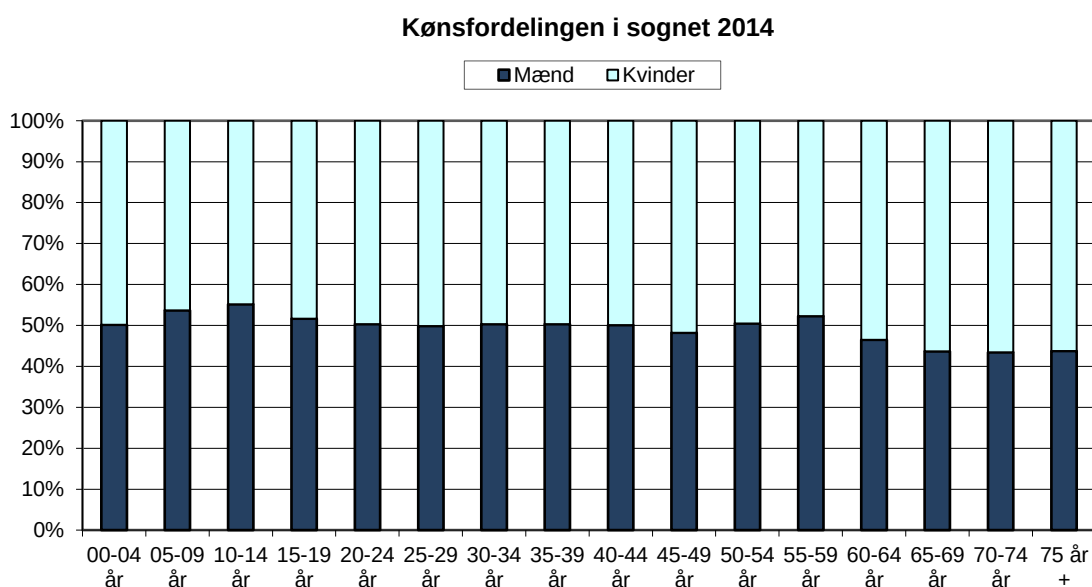
- Mindre fald i befolkningstallet (-1 % sv.t. 184 personer)
- Lille stigning i antallet af børn og unge ml. 0-19 år (+4 % sv.t. 122 personer), udgjort af mindre fald i antallet af 0-4 årige og fremgang i aldersgrupperne 10-19 år
- Stort i antallet af unge voksne ml. 20-29 år (-30 % sv.t. 630 personer) udgjort af fald i begge aldersgrupper, heraf meget stort fald i antallet af 25-29 årige
- Fald i antallet af voksne ml. 30-49 år (-14 % sv.t. 565 personer) udgjort af et stort fald i antallet af 30-39 årige og mindre fremgang i antallet af 40-49 årige
- Mindre fald i antallet af 50-64 årige (-6 % sv.t. 200 personer) udgjort af mindre fald i alle aldersgrupper
- Markant fremgang i antallet af ældre 65-75+ år (+57 % sv.t. 1.089 personer) udgjort af mindre fremgang i antallet af 65-69 årige, stor stigning i antallet af 70-74 årige og markant stigning i antallet af 75+ årige
- Udsving i befolkningsgruppernes andel af befolkningen jf. nedenstående tabel
- Overordnet set store udsving i alderssammensætningen: Børnegruppen er blevet lidt større og ældre, mens der i dag er væsentligt færre unge og yngre voksne bosiddende i sognet end i 1996. Der er færre voksne og midaldrende, men til gengæld en markant større gruppe af indbyggere over 65 år

Befolkningsgruppe	Sognet 1996	Sognet 2017	Danmark 2017
Samlet befolkning	14.172 pers	13.988 pers	
Børn (0-19 år)	21 % 3.048 pers	23 % 3.170 pers	23 %
Unge voksne (20-29 år)	15 % 2.099 pers	10 % 1.469 pers	13 %
Voksne (30-49 år)	28 % 4.000 pers	25 % 3.435 pers	25 %
Midaldrende (50-64 år)	22 % 3.104 pers	21 % 2.904 pers	20 %
Ældre (65+ år)	13 % 1.921 pers	21 % 3.010 pers	19 %

Kønsfordeling

Tallene for indbyggernes kønsfordeling findes senest opgjort pr. 1.1.2014. I Danmark er fordelingen mellem mænd og kvinder pr. 1.1.2014 sådan, at der er en ganske lille overvægt af kvinder med fordelingen 51 % / 49 %, hvilket hovedsagelig skyldes, at kvinder generelt set lever lidt længere end mænd.

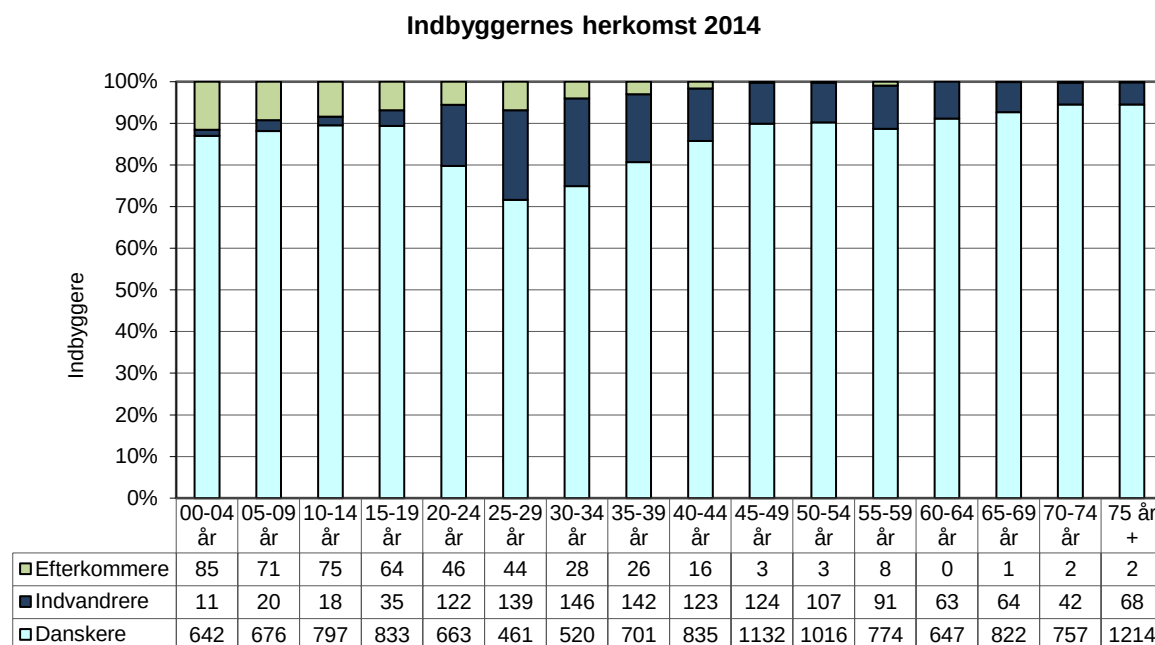
I X-strup Sogn er kønsfordelingen pr. 1.1.2014 sådan, at 49 % af befolkningen er mænd og 51 % er kvinder, og sognet har således også en mindre overvægt af kvinder blandt indbyggerne ligesom på landsplan. I absolutte tal bor der i alt 7.254 kvinder og 7.025 mænd i X-strup Sogn.

I ovenstående diagram ses kønsfordelingen i de 16 aldersgrupper i procent. Som det fremgår, er der kun overvægt af drenge/mænd i aldersgrupperne 5-19 år og 55-59 år. I aldersgrupperne 0-4 år, 20-44 år og 50-54 år er der nogenlunde kønsmæssig ligevægt, mens der er overskud af kvinder i aldersgrupperne 45-49 år og 60-75+ år. Det bemærkes, at der almindeligvis er stor overvægt af kvinder i de to ældste aldersgrupper, men i X-strup Sogn gælder det i de fire ældste aldersgrupper.

Indvandrere og efterkommere

Tallene for indbyggernes herkomst findes senest opgjort pr. 1.1.2014. Definitionen på indvandrere er personer født i udlandet, hvis forældre begge er udenlandske statsborgere. Efterkommere er personer født i Danmark af forældre, hvoraf ingen er danske statsborgere. Der tages i det statistiske materiale ikke hensyn til, om en indvandrer/ efterkommer kommer fra vestligt eller ikke-vestligt land, men Danmarks Statistik oplyser pr. 1.1.2017, at ca. 36 % af alle udlændinge i Danmark har en vestlig baggrund.

I diagrammet ovenfor viser søjlerne *andelen* af indbyggere efter herkomst i X-strup Sogn i de 16 aldersgrupper pr. 1.1. 2014. I tabellen under diagrammet ses *antallet* af indbyggere i aldersgruppen fordelt på herkomst. Søjlerne skal læses således, at ca. 87 % af alle 0-4 årige er af dansk herkomst, ca. 2 % er indvandrere og ca. 11 % er efterkommere af indvandrere.

I X-strup Sogn er 87,5 % af alle indbyggere i pr. 1.1.2014 danskere, mens 9,2 % er indvandrere og 3,3 % er efterkommere af indvandrere. Dermed er sognets samlede andel af indbyggere med udenlandsk herkomst på 12,5 %. Til sammenligning har 8,4 % af befolkningen i Danmark indvandrerbaggrund og 2,7 % er efterkommere af indvandrere. Dermed har samlet set 11,1 % af Danmarks indbyggere udenlandsk herkomst.

I absolutte tal bor der i alt 12.490 danskere i X-strup Sogn, 1.315 indvandrere og 474 efterkommere af indvandrere. Det samlede antal af indbyggere med udenlandsk herkomst er dermed på 1.789 personer.

Sognets indvandrere fordeler sig i alle aldersgrupper, men med overvægt i aldersgrupperne fra 20 år og opefter, mens efterkommerne især findes i aldersgrupperne 0-44 år med overvægt i aldersgrupperne 0-29 år.

Indvandrere og efterkommere udgør som nævnt 12,5 % af befolkningen i X-strup Sogn i 2014. I 1996 var der 630 udlændinge i sognet og de udgjorde 4,4 % af befolkningen. Der er dermed sket lige knap en tredobling i antallet og andelen af udlændinge i sognet i løbet af de seneste 18 år, men dog fra et meget lavt udgangspunkt.

Der er meget stor forskel på, hvor mange udlændinge, som bor i sognene rundt om i landet. Enkelte sogne har helt ned til 1 % udlændinge i befolkningen, mens den højeste andel af udlændinge i et sogn er på hele 80 %.

Konklusion vedr. befolkningens sammensætning

X-strup Sogn har pr. 1.1.2017 er der 13.988 indbyggere i sognet, der fordeler sig således i befolkningsgrupper:

Befolkningsgruppe	Antal personer	Andel af befolkningen
Børn 0-19 år	3.170	23 %
Unge voksne 20-29 år	1.469	10 %
Voksne 30-49 år	3.435	25 %
Midaldrende 50-64 år	2.904	21 %
Ældre 65-75+ år	3.010	21 %

Børnegruppen (0-19 år) er størrelsesmæssigt og aldersfordelingsmæssigt sammensat nogenlunde som landsgennemsnittet. Der er relativt få unge voksne og voksne ml. 20-39 år i sognet, en gennemsnitlig andel af 40-44 årige, men til gengæld er der større andele af 45-59 årige. Andelen af 60-69 årige er lidt mindre end gennemsnitligt, mens der er en lidt større andel af 70-74 årige i sognet end på landsplan, og en meget større andel af 75+ årige.

Andelen af indvandrere og efterkommere udgør pr. 1.1.2014 i alt 12,5 % af indbyggerne, og i absolutte tal er der tale om 1.789 personer med anden etnisk baggrund end dansk. Der er sket omtrent en tredobling af antal og andel af udlændinge i sognet siden 1996.

X-strup Sogn har overordnet set en lille overvægt af kvinder i befolkningen, dog er drenge/mænd i overskud i aldersgrupperne 5-19 år og 55-59 år.

Tendenser i befolkningsudviklingen i perioden 1996-2017:

- Mindre fald i befolkningstallet (-1 % sv.t. 184 personer)
- Lille stigning i antallet af børn og unge ml. 0-19 år (+4 % sv.t. 122 personer), udgjort af mindre fald i antallet af 0-4 årige og fremgang i aldersgrupperne 10-19 år
- Stort i antallet af unge voksne ml. 20-29 år (-30 % svt. 630 personer) udgjort af fald i begge aldersgrupper, heraf meget stort fald i antallet af 25-29 årige
- Fald i antallet af voksne ml. 30-49 år (-14 % svt. 565 personer) udgjort af et stort fald i antallet af 30-39 årige og mindre fremgang i antallet af 40-49 årige
- Mindre fald i antallet af 50-64 årige (-6 % sv.t. 200 personer) udgjort af mindre fald i alle aldersgrupper
- Markant fremgang i antallet af ældre 65-75+ år (+57 % sv.t. 1.089 personer) udgjort af mindre fremgang i antallet af 65-69 årige, stor stigning i antallet af 70-74 årige og markant stigning i antallet af 75+ årige

- Overordnet set store udsving i alderssammensætningen: Børnegruppen er blevet lidt større og ældre, mens der i dag er væsentligt færre unge og yngre voksne bosiddende i sognet end i 1996. Der er færre midaldrende, men til gengæld en markant større gruppe af indbyggere over 65 år
 - Udsving i befolkningsgruppernes antal og andel af befolkningen jf. tabellen på side 14
-

Befolkningsbevægelser

Tabelmaterialets tabel 2 fortæller om befolkningsbevægelser ved opgørelserne i 1996, 2000, 2004, 2008, 2011 og 2014. Tallene for 2014 vil blive omtalt som nutid. Tabellen angiver både de absolutte tal og desuden procentvise beregninger på baggrund af folketallet pr. 1. januar i opgørelsesåret, men dækker befolkningsbevægelser i det forudgående år. Der anvendes i dette afsnit de senest opgjorte tal for 2014, som dækker over perioden 1. januar – 31. december 2013 samt tal for 2008 og 2011.

Befolkningsbevægelser

Diagrammet nedenfor dækker perioden januar-december i året forud for de angivne år, og dertil skal knyttes flg. ordforklaringer:

Tilflyttede: Personer, som flytter fra en adresse i Danmark til en adresse i sognet

Fraflyttede: Personer, som flytter fra sognet til en adresse andetsteds i Danmark

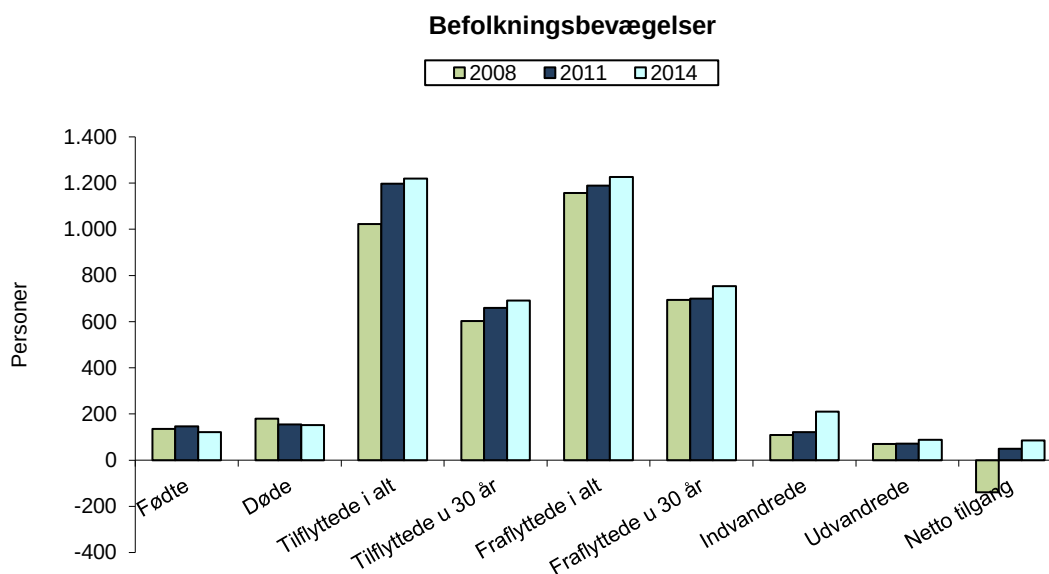
Indvandrede: Personer, som flytter til sognet fra udlandet

Udvandrede: Personer, som flytter fra sognet til udlandet

Netto tilgang: = fødte - døde + tilflyttede - fraflyttede + indvandrede - udvandrede

Hvert år sker der til- og fraflytning til sognet. Det måles i begrebet flyttehyppighed, som dækker over gennemsnittet af tallene for hhv. til- og fraflytning i procentandel i forhold til den samlede befolkning. I X-strup Sogn var flyttehyppigheden pr. 1.1.2014 på 8,6 %. Det betyder, at befolkningen statistisk set udskiftes ca. hvert 12. år, hvilket er en relativt statisk befolkning. I sogne på landet kan flyttehyppigheden være helt ned til 3 %, mens bysogne kan have flyttehyppigheder på helt op mod 35 %. Unge mennesker flytter ofte mere end andre, og i X-strup Sogn er indbyggerne under 30 år da også mere mobile end resten af befolkningen med en flyttehyppighed på 15,7 %.

Sognet har i 2013 haft 1.219 tilflyttere, mens 1.226 personer er flyttet fra sognet. Heraf udgør personer under 30 år 57 % af alle tilflyttere og 61 % af alle fraflyttere. Det er meget almindeligt, at især unge under uddannelse flytter ofte, og det kan være både indenfor og over sogne- og kommunegrænser.

Der blev født 122 børn i X-strup Sogn i 2013, mens 152 af sognets indbyggere døde. Dermed er der et mindre fødselsunderskud i sognet. Der var 210 personer, som indvandrede til sognet og 88, der udvandrede fra det, og sammenlagt med til- og fraflytning betød det en samlet stigning i befolkningstallet i 2013 på 85 personer sv.t. 0,6 %.

Kirkeligt set er diagrammet bl.a. interessant, fordi det fortæller noget om, hvor mange nye borgere sognet har fået i årets løb, og som derfor er uden kendskab til sognets kirkeliv. Sammenlægger man antallet af fødte, tilflyttede og indvandrede, har X-strup Sogn i løbet af året 2013 fået 1.551 nye indbyggere, hvilket svarer til 11 % af befolkningen.

Ser man på tendenser i befolkningsbevægelserne i perioden 2008-2014, ses relativt stabile fødsels- og dødstal. Der er en klar tendens til stigende til- og fraflytning i perioden. Antallet af indvandrede er stigende, mens antallet af udvandrede er relativt stabilt.

Konklusion vedr. befolkningsbevægelser

Når man ser på befolkningsbevægelserne i X-strup Sogn i perioden 1.1.- 31.12 2013, kan det konkluderes,

- at udskiftning af befolkningen i sognet statistisk set sker ca. hvert 12. år
- at der er 1.219 tilflyttere og 1.226 fraflyttere i perioden
- at unge under 30 år udgør 57 % af alle tilflyttere og 61 % af alle fraflyttere
- at der er sket en nettotilgang i befolkningen på 85 personer sv.t. 0,6 %
- at der er et lille fødselsunderskud med 122 fødte i forhold til 152 døde
- at sognet i løbet af året fik 1.551 nye indbyggere sv.t. 11 % af befolkningen

Desuden kan det konkluderes,

- at der i perioden 2008-2014 er relativt stabile fødsels- og dødstal, og en tendens til stigende til- og fraflytning i sognet samt stigende indvandring
-

Børn 0-17 år

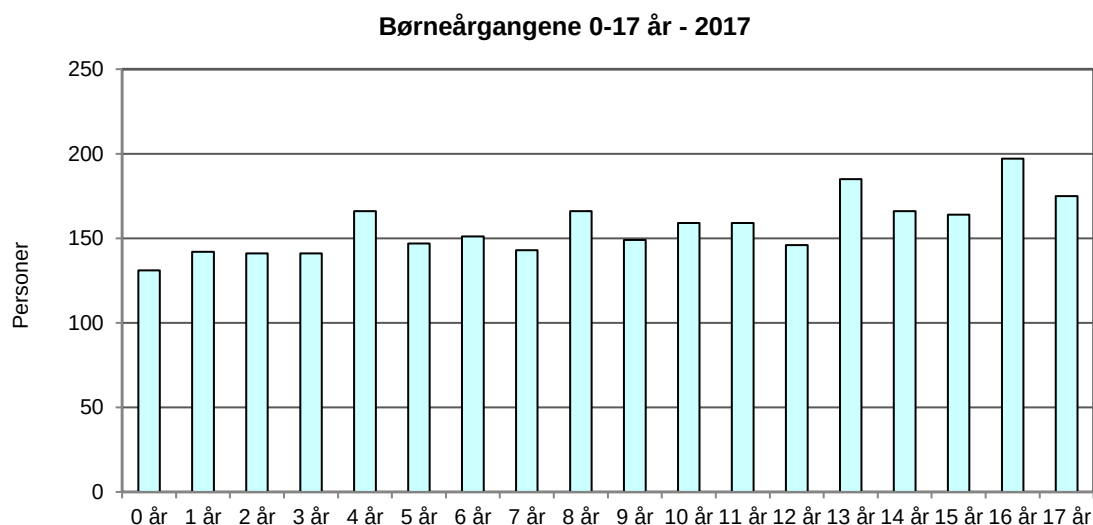
Talmaterialets tabel 3 fortæller om børnegruppens sammensætning pr. 1. januar 1996, 2000, 2004, 2008, 2011 og 2014 fordelt på køn. Tallene for 2017 kan findes i tillægsbilaget forrest i mappens talsæt, men foreligger endnu ikke kønsopdelt. Tabellen omfatter 18 årgange, de 0-17 årige, og der angives både absolutte tal og den procentvise fordeling samt for så vidt angår årene 2004-2017 også folkekirkemedlemskabet i hver årgang i absolutte tal og den procentvise fordeling. I dette afsnit refereres kun til årene 2004, 2008, 2011, 2014 og 2017.

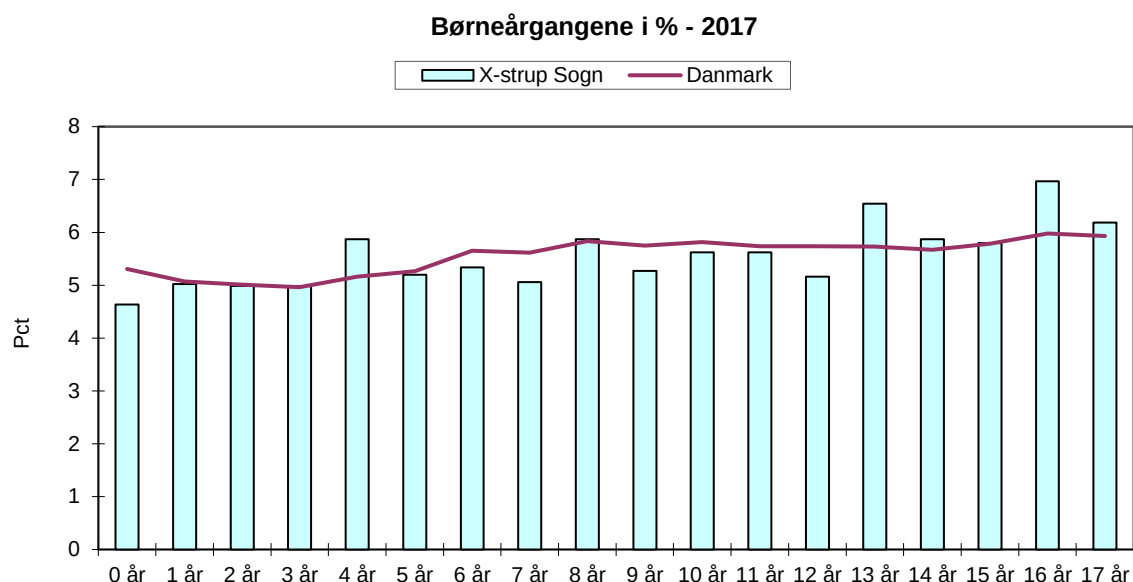
Børnegruppens sammensætning og udvikling

Der er pr. 1.1.2017 i alt 2.828 børn under 18 år i X-strup Sogn. I 2004 var der til sammenligning 3.087 børn, og dermed er børnetallet reduceret med 259 børn sv.t. et fald på 8 %. I 2004 udgjorde børn mellem 0-17 år i alt 22 % af den samlede befolkning, og i 2017 udgør de 20 % af befolkningen.

På landsplan udgør børn mellem 0-17 år i alt 20 % af den samlede befolkning, og andelen af børn i X-strup Sogn er således på niveau med landstallet. I Ballerup-Furesø Provsti udgør børn mellem 0-17 år også gennemsnitligt 23 % befolkningen, og dermed er gennemsnittet i provstiet lidt højere end andelen i X-strup Sogn.

Diagrammet nedenfor viser antallet af børn årgang for årgang i absolutte tal, og her ses det, at årgangene 0-9 år overordnet set er mindre end årgangene 10-17 år. Mindste årgang i sognet pr. 1.1.2017 er de 0 årige med 131 børn, og den største årgang er de 16 årige med hhv. 197 børn.

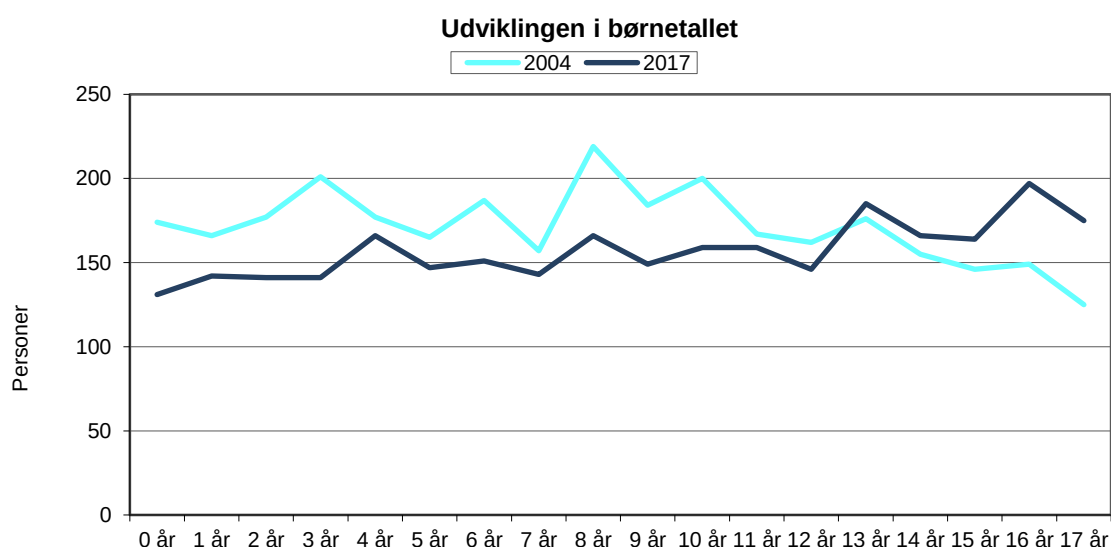

Ovenstående diagram viser, hvordan børnene i X-strup Sogn andelsmæssigt fordeler sig på de enkelte årgange i forhold til landsgennemsnittet.

Sognet har andelsmæssigt underskud af børn på 0 år, 6-7 år og 9-12 år i forhold til landsgennemsnittet, og der er især tale om større underskud af 0 årige, 7 årige og 12 årige. Der er større andele af 1 årige, 13-14 årige og 16-17 årige, mens der er nogenlunde gennemsnitlige andele af 1-3 årige, 5 årige, 8 årige og 15 årige sognet. Af de 2.828 børn i sognet er de 1.328 børn sv.t. 47 % mellem 0-8 år, mens 1.500 børn sv.t. 53 % er mellem 9-17 år.

Diagrammet over børnetallets udvikling fra 2004-2017 nedenfor viser, at antallet af børn i alle årgange fra 0-12 år er reduceret i perioden, mens alle årgange fra 13-17 år er vokset i perioden. Derfor er der sket en aldersforskydning i børnegruppen i perioden siden 2004, og sognet er gået fra at have en børnegruppe med et lille underskud af større børn til i 2017 at have en børnegruppe med et overskud af større børn.

Konklusion vedr. børn

Det kan konkluderes, at

- X-strup Sogn har 2.828 børn i alderen 0-17 år pr. 1.1.2017, og de udgør 20 % af befolkningen
 - i perioden siden 2004 er børnetallet reduceret med 259 børn sv.t. et fald på 8 %
 - i 2004 udgjorde børn mellem 0-17 år 22 % af befolkningen
 - aldersfordelingen i børnegruppen er 47 % børn mellem 0-8 år og 53 % børn mellem 9-17 år
 - der er sket et aldersforskydning i børnegruppen 0-17 år siden 2004, så sognet er gået fra at have en børnegruppe med et lille underskud af større børn til i 2017 at have en børnegruppe med et overskud af større børn
-

Husstandstyper

Den nyeste opgørelse af husstandstyper og husstandsindkomster fra Danmarks Statistik er pr. 1.1.2014, og tallene omtales i dette afsnit som nutid. Tabel 4 fortæller om husstandsfordelingen, bruttoindkomster, medianindkomster, boligtyper og bilejere pr. 1. januar 1996, 2000, 2004, 2008, 2011 og 2014.

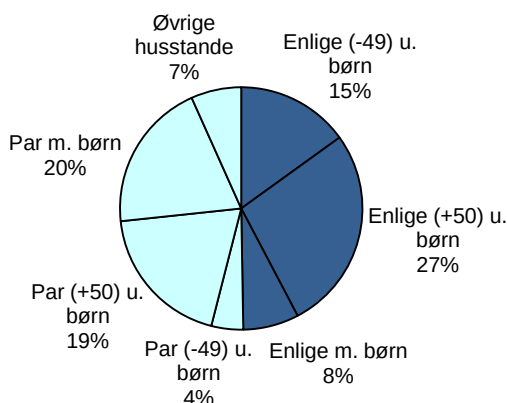
Med en *Husstand* forstås stort set det samme som en postadresse. Husstandene er delt op i 7 husstandstyper: *Enlige (-49) u. børn*, *Par (-49) u. børn*, *Enlige (+50) u. børn*, *Par (+50) u. børn*, *Enlige med børn*, *Par med børn* og *Øvrige husstande*, som refererer til husstande, hvor der bor flere end to personer over 18 år. Det kan være bofællesskaber, kollegier, kollektiver og plejehjem el. lign., men det kan også være familier med hjemmeboende børn, der har nået myndighedsalderen. *Par over 50 år* betyder, at den ældste har rundet denne alder.

Husstandstyper

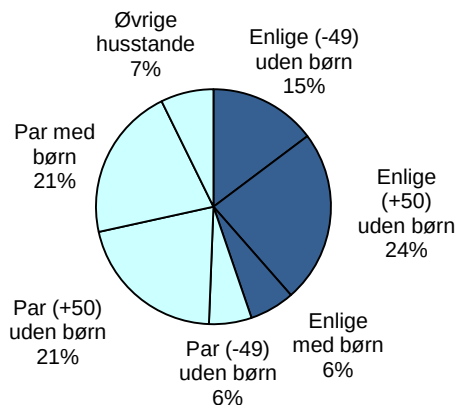
Der er 6.851 husstande i X-strup Sogn pr. 1.1.2014, og det er en stigning på 75 husstande siden 2004 sv.t. en fremgang på 1 %.

I diagrammerne over hhv. X-strup Sogn og Danmark nedenfor er parhusstande markeret med lyseblå og singlehusstande er markeret med mørkeblå.

Husstandstyper i sognet 2014

Husstandstyper i Danmark 2014

Som det ses af diagrammerne, adskiller X-strup Sogn sig, hvad angår husstandstyper, lidt fra landsgennemsnittet.

I X-strup Sogn er der 50 % parhusstande sv.t. 3.445 husstande, mens øvrige 50 % sv.t. 3.406 husstande er singlehusstande. På landsplan er andelen hhv. 55 % parhusstande og 45 % singlehusstande. Kigger man nærmere på husstandsfordelingen i X-strup Sogn, dukker flere forskelle til landstallene op.

Sognets største husstandstype er *Enlige (+50) uden børn* med 27 % af husstandene (DK 24 %). Dernæst fulgte *Par med børn* med 20 % af husstandene (DK 21 %) og *Par (+50) uden børn* med 19 % af husstandene (DK 21 %).

Sognets børnefamilier udgøres af *Par med børn* med 20 % af husstandene (DK 21 %) og *Enlige med børn* med 8 % (DK 6 %). Den samlede andel af husstande med børn i sognet er således 28 %, hvilket er lidt mere end landsgennemsnittets 27 %.

I alt 46 % af sognets husstande bebos af personer **over 50 år** uden børn (DK 45 %), og en større andel af disse er singlehusstande end tilfældet er på landsplan. 19 % af sognets husstande har beboere **under 50 år** uden børn (DK 21 %), og her er der tale om en lavere andel af parhusstande end gennemsnitligt.

Andelen af *Øvrige husstande* – altså husstande med mere end 2 myndige beboere på adressen – er på 7 % i X-strup Sogn (DK 7 %).

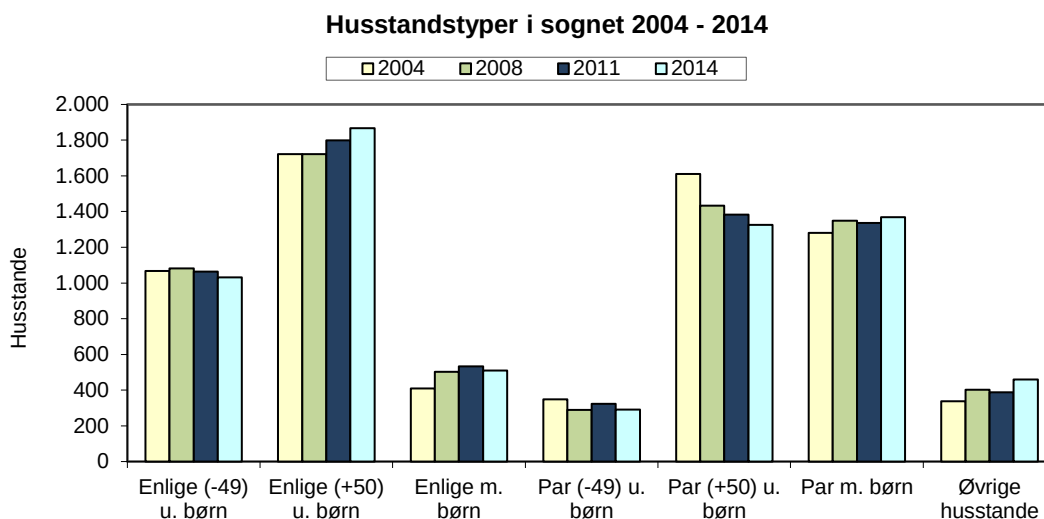
Antalsmæssigt fordeler husstandstyperne sig i 2014 således:

Husstande -49 år	1.322 husstande
Husstande +50 år	3.192 husstande
Børnefamilier	1.878 husstande
Øvrige husstande	459 husstande

Den gennemsnitlige husstand i X-strup Sogn er på 2,08 personer. Til sammenligning er den gennemsnitlige husstand i Ballerup-Furesø Provsti på 2,30 personer, i Helsingør Stift er det 2,20 personer, og på landsplan 2,20 personer. Husstandsstørrelsen i X-strup Sogn er med andre ord mindre end gennemsnittet for provstiet, stift og hele landet.

Udviklingen i husstandstyper

Diagrammet nedenfor viser udviklingen i husstandstyper i X-strup Sogn i perioden 2004-2014. Der er som tidligere nævnt sket en lille stigning i antallet af husstande i X-strup Sogn på 1 % i perioden 2004-2014, og som det fremgår af diagrammet, dækker den beskedne stigning over større forandringer i husstandssammensætningen i sognet.

I 2004 var 47 % af sognets husstande singlehusstande sv.t. 3.198 husstande, og i 2014 er den andel steget til 50 % dækkende 3.406 husstande. Dermed er antallet af singlehusstande steget med 208 husstande i perioden 2004-2014, og udgør i 2014 en noget større andel af sognets husstande end i 2004.

I 2004 var 53 % af husstandene i X-strup Sogn parhusstande sv.t. 3.578 husstande (inkl. øvrige husstande), og i 2014 er tallet faldet til 3.445 parhusstande svarende til 50 % af sognets husstande. Dermed er der samlet set 133 færre parhusstande i sognet i 2014, og de udgør i dag en noget mindre andel af sognets husstande end i 2004.

Antallet af husstande med personer under 50 år er blevet reduceret med 94 husstande i perioden 2004-2014, og der er nu alt 1.322 af disse husstande sv.t. 19 % af sognets husstande. I 2004 udgjorde husstande med personer under 50 år 21 % af husstandene i sognet. Dermed skete der en lille reduktion i såvel antallet og andelen af husstande med personer under 50 år i perioden 2004-2014. Nedgangen dækker fald i såvel single- som parhusstande med personer under 50 år.

Antallet af husstande med personer over 50 år er blevet reduceret med 141 husstande i perioden 2004-2014, og i 2014 er der i alt 3.192 af disse husstande sv.t. 46 % af alle husstande i sognet. I 2004 udgjorde disse husstande 49 % af husstandene i sognet. Dermed er der sket et fald i såvel antal som andel af husstande med personer over 50 år i perioden. Det er værd at bemærke, at der er tale om et stort fald i antallet af par over 50 år, men en samtidig fremgang i antallet af singler over 50 år. Der er i alt 140 flere singlehusstande med beboere over 50 år i X-strup Sogn i 2014 end i 2004.

Antallet af børnefamilier i sognet er steget med 188 husstande i perioden 2004-2014, og i 2014 er der 1.878 husstande med børn i X-strup Sogn. Børnefamilierne udgør 28 % af alle husstande i 2014, og i 2004 var det 25 %. Dermed er der kommet en del flere børnefamilier i sognet i perioden, og de udgør i 2014 en noget større andel af husstandene end i 2004.

Antallet af *Øvrige husstande* er steget med 122 husstande i perioden 2004-2014 svarende til en stigning på 36 %. Det kræver lokalkendskab at vide, om den store stigning skyldes fx opførelse af plejehjem eller kollegier, eller om der i overvejende grad er tale om en stigning i antallet af familier med myndige hjemmeboende børn.

Konklusion vedr. husstandstyper

Vedrørende sammensætningen af husstandstyper pr. 1.1.2014 kan det konkluderes,

- at der er 6.851 husstande i X-strup Sogn
- at sognet har en gennemsnitlig husstandsstørrelse på 2,08 (DK 2,20)
- at andelen af parhusstande er på 50 % (DK 55 %) sv.t. 3.406 husstande
- at andelen af singlehusstande er på 50 % (DK 45 %) sv.t. 3.445 husstande
- at der bor 1.878 børnefamilier i sognet sv.t. 28 % af husstandene (DK 27 %)
- at der er 3.192 husstande med personer over 50 år i sognet sv.t. 46 % (DK 45 %)
- at der er 322 husstande med personer under 50 år i sognet sv.t. 19 % (DK 21 %)
- at sognet har 459 husstande i kategorien *Øvrige husstande* sv.t. 7 % (DK 7 %)

Og det kan desuden konkluderes vedrørende udviklingen i husstande i perioden 2004-2014:

- at der samlet set er blevet 75 flere husstande i sognet sv.t. en stigning på 1 %
- at antallet og andelen af singlehusstande har været stigende de seneste 10 år, og stigningen kan tilskrives fremgang i antallet af *Enlige (+50) uden børn* og *Enlige med børn*
- at antallet af børnefamilier er steget med 188 siden 2004, og at der er tale om fremgang både for singler og par med børn
- at antallet af husstande med personer under 50 år er blevet reduceret med 94 husstande siden 2004, og det skyldes mindre fald i både par- og singlehusstande
- at antallet af husstande med personer over 50 år er blevet reduceret med 141 husstande siden 2004, og at det skyldes stort fald i antallet af parhusstande og tilvækst af singlehusstande
- at antallet af *Øvrige husstande* er steget med 122 husstande

Husstande efter indkomst

Dette afsnit er baseret på førnævnte tabel 4 senest opgjort pr. 1.1.2014, og handler om, hvordan husstandene fordeler sig i forhold til husstandsindkomsten. Bemærk, at det er indkomsten for hele husstanden og før fradrag, altså bruttoindkomsten, der er anført. Tallene for 2014 omtales som nutid.

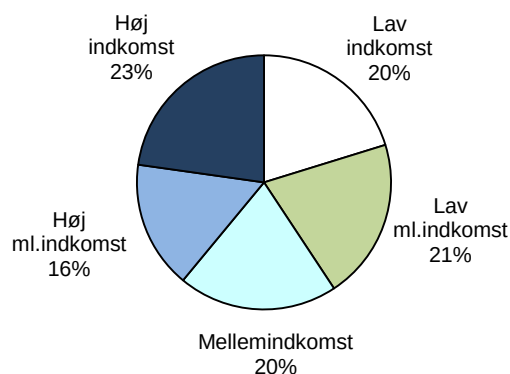
Der anvendes i 2014-tallene følgende beløbsgrænser for indkomstgrupperne:

Lav indkomst:	0-188.106 kr.
Lav mellemindkomst:	188.107-309.997 kr.
Mellemindkomst:	309.998-476.381 kr.
Høj mellemindkomst:	476.382-724.450 kr.
Høj indkomst:	Over 724.450 kr.

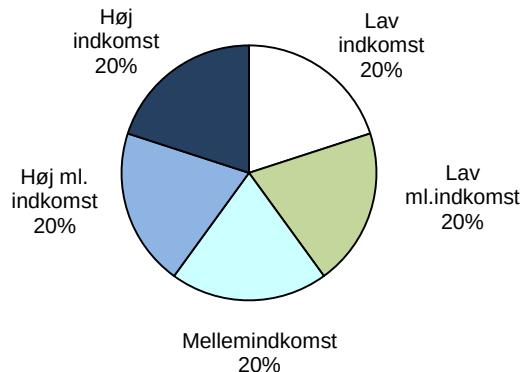
Husstande efter indkomst

Ovenstående indkomstgrænser inddeler landets husstande med 20 % i hver indkomstgruppe jf. også diagrammet nederst. Det øverste diagram viser fordelingen af husstandsindkomster i X-strup Sogn, og her ses lidt afvigelser til landstallene.

Husstandsindkomster i sognet 2014

Husstandsindkomster i Danmark 2014

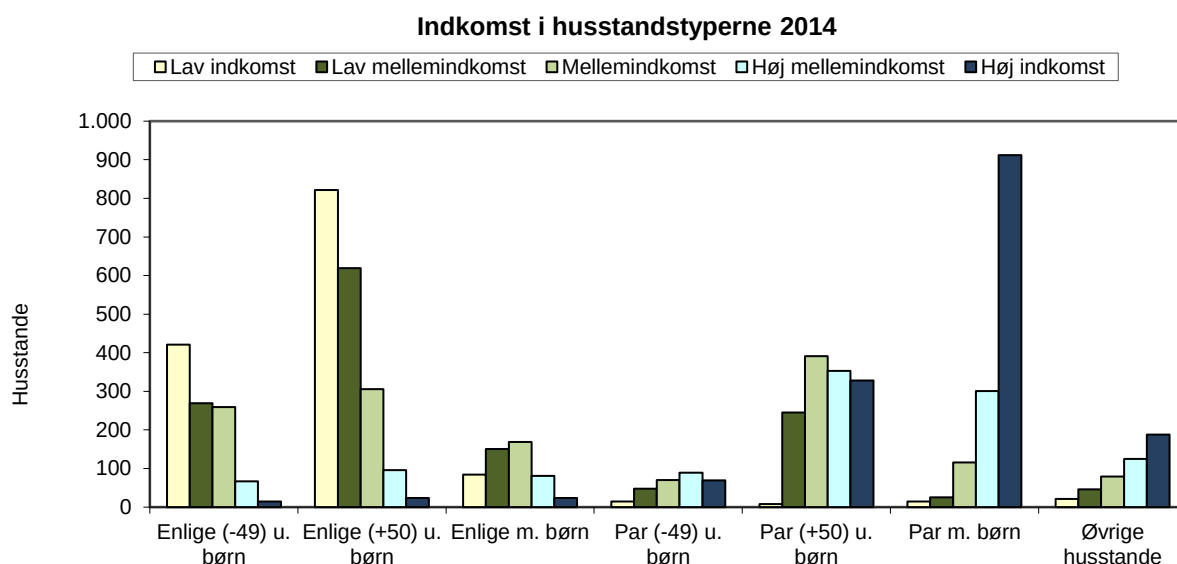
Det mest iøjefaldende ved diagrammet er, at sognet har 23 % husstande i indkomstgruppen *Høj indkomst*, og det er 3 % flere end gennemsnitligt. 16 % af husstandene ligger i gruppen *Høj ml.indkomst*.

mellemindkomst, og dermed ligger samlet set 39 % af samtlige husstande i sognet i højindkomstgrupper. Der er 20 % husstande i gruppen *Mellemindkomst*, 21 % har *Lav mellemindkomst* og 20 % af sognets husstande har *Lav indkomst*.

Antalsmæssigt fordelte husstandene sig i 2014 således i indkomstgrupperne:

Lav indkomst	1.386 husstande
Lav ml. indkomst	1.403 husstande
Mellemindkomst	1.390 husstande
Høj ml.indkomst	1.112 husstande
Høj indkomst	1.560 husstande

Når man kigger på fordelingen af husstandsindkomster, skal man huske at tage højde for fordelingen af husstandstyper i sognet. En stor andel af parhusstande giver forventeligt en større andel af husstande i de højere indkomstgrupper, da der i parhusstandene ofte vil være to indkomster. En stor andel af singlehusstande vil forventeligt give større andele af husstande i de lavere indkomstgrupper. En høj andel af unge indbyggere eller stor ældregruppe vil ofte give en overvægt af husstande med lav indkomst, da indkomsten typisk udgøres af SU, lavere lønniveau for nyuddannede eller pension af en eller anden slags. Desuden spiller den geografiske placering af sognet også ind på lønniveauet.

Går man nærmere ind i indkomstfordelingen, ses det af ovenstående diagram, at det ikke overraskende er singlehusstandene, der fylder mest i de to laveste indkomstgrupper. 67 % af husstandene med *Enlige (-49) uden børn* og 77 % af husstandene med *Enlige (+50) uden børn* ligger har enten *Lav indkomst* eller *Lav mellemindkomst*, og har dermed maksimalt en årlig bruttoindkomst på kr. 309.997. En del af forklaringen herfor er formentlig, at de to husstandstyper blandt andet rummer unge studerende og nyuddannede samt enlige pensionister. Dertil kommer, at 46 % af alle *Enlige med børn*, 19 % af alle *Par (+50) u. børn* og 15 % *Øvrige husstande* også ligger i lavindkomstgrupperne.

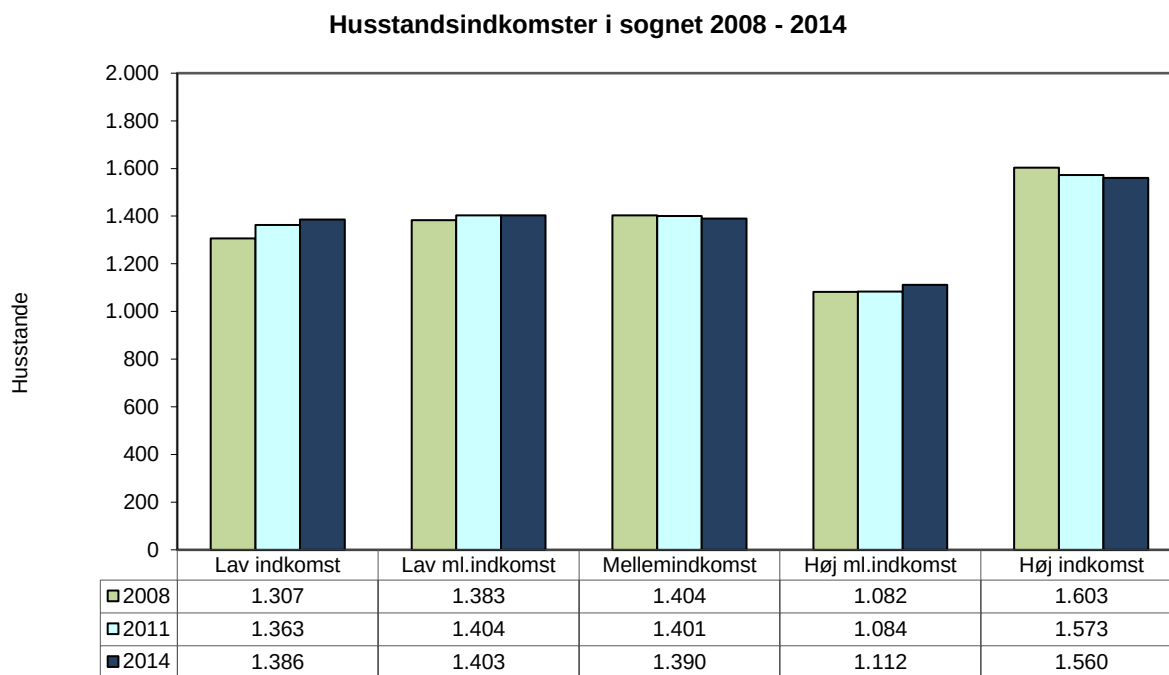
I indkomstgruppen *Mellemindkomst* finder vi et bredt udsnit af alle husstandstyperne repræsenteret, herunder bl.a. 25 % af alle *Enlige (-49) uden børn*, 16 % af alle *Enlige (+50) uden børn* og 33 % af alle *Enlige m. børn*. Disse husstande har en indkomst på et sted mellem ca. kr. 310.000 – 476.000.

Hele 87 % af alle husstande med *Par med børn* ligger i indkomstkategorierne *Høj mellemindkomst* eller *Høj indkomst*, og langt de fleste (66 %) er i den højeste indkomstgruppe *Høj indkomst*. I de to højeste indkomstgrupper finder man desuden 54 % af alle *Par (-49) uden børn*, 68 % af de *Øvrige husstande* og 51 % af *Par (+50) uden børn*. Samlet set har i alt 39 % af sognets husstande som en indkomst på mindst kr. 477.000 årligt.

I X-strup Sogn er der i alt 822 husstande med ældre enlige og par samt 99 børnefamilier, som har en årlig bruttoindtægt på højst kr. 188.106. Det er bl.a. her, man eventuelt vil finde et diakonalt behov. Manglende økonomisk råderum i dag er ofte en meget stor belastning for pensionister og børnefamilier, ikke mindst de enlige forsørgere.

I de tidlige sognestatistikker er anvendt andre intervaller for de forskellige indkomstgrupper, hvorfor tallene ikke umiddelbart kan sammenlignes med de nyere tal. I diagrammet nedenfor er det derfor kun årene 2008, 2011 og 2014, der sammenlignes.

Det ses af diagrammet, at der i perioden 2008-2014 skete en lille stigning i antallet af husstande med *Lav indkomst*, *Lav ml. indkomst* og *Høj ml. indkomst* i X-strup Sogn, mens der var mindre reduktion i antallet af husstande med *Mellemindkomst* og *Høj indkomst*.

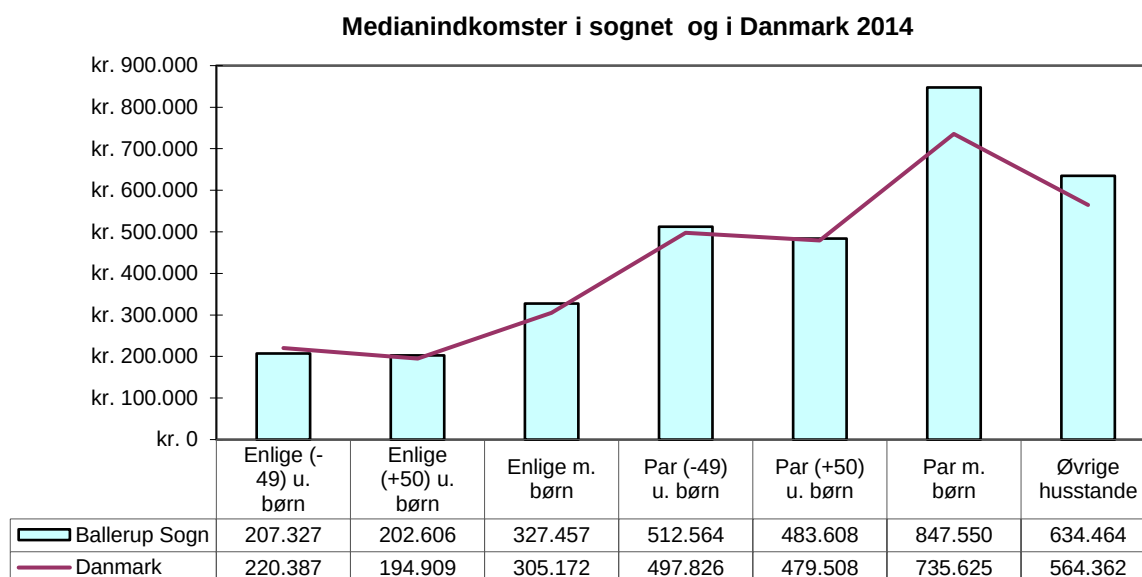

Bruttomedianindkomst

Bruttomedianindkomsten er den indkomst, der deler en række af husstandsindtægter i to lige store dele, hvor den ene halvdel ligger under tallet og den anden halvdel ligger over tallet. Bruttomedianen er altså sognets midterste bruttohusstandsindkomst. I modsætning til et almindeligt gennemsnitstal påvirkes det ikke af enkelte husstandes store indtægter. Tallet kan især bruges til at give et indtryk af indkomstniveauet i sognet som helhed og for de enkelte husstandstyper.

Bruttomedianindkomsten i X-strup Sogn i 2014 var kr. 378.813, og det var lidt lavere end landstallet på kr. 381.521. Til sammenligning ligger bruttomedianindkomsten i sognene i Danmark mellem ca. kr. 200.000 - kr. 700.000. I 2008 var bruttomedianindkomsten i sognet kr. 334.229, og det var også dengang lidt lavere end den daværende bruttomedianindkomst på landsplan på kr. 337.903.

Nedenstående diagram sammenligner medianindkomsterne i sognets husstandstyper med landsgennemsnittet. Tabellen under diagrammet angiver bruttomedianindkomsten i kroner i de forskellige husstandstyper hhv. i sognet og på landsplan i 2014.

Den lidt lave samlede bruttomedianindkomst i sognet, afspejler sig ikke i husstandstyperne jf. diagrammet ovenfor. Her er det nemlig kun blandt *Enlige (-49) u. børn*, at bruttomedianindkomsten ligger lidt lavere end gennemsnitligt. I sognets husstande med *Par med børn* og i *Øvrige husstande* ligger bruttomedianindkomsten noget højere end landstallene, og i de resterende husstandstyper, ligger den nogenlunde på niveau med eller en smule over landsgennemsnittet.

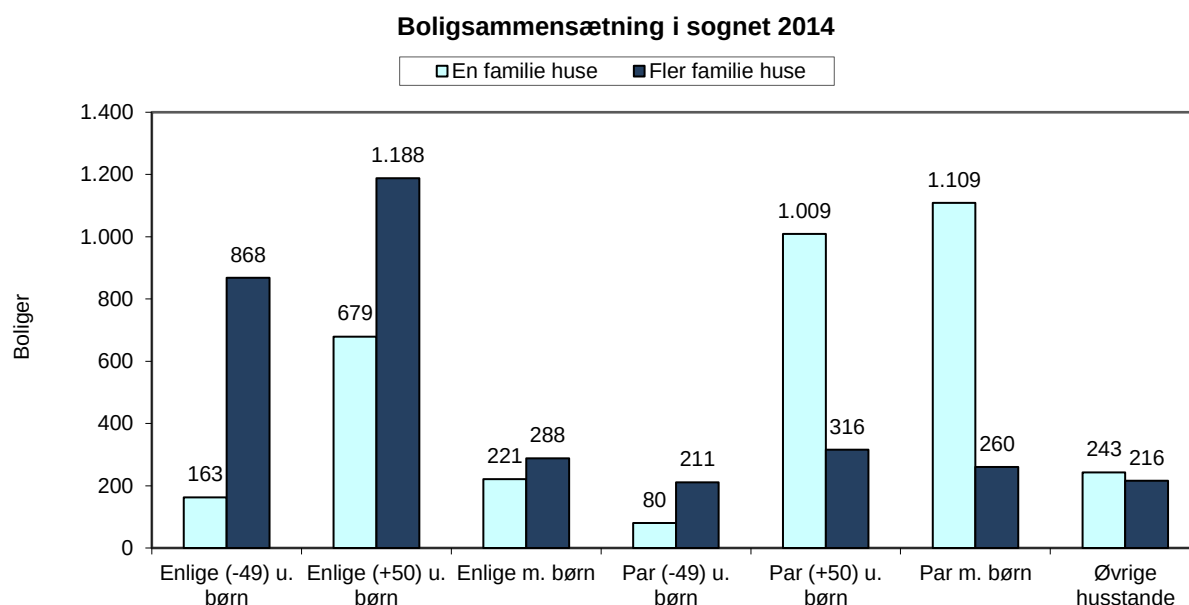
Husstande med bil

I statistikken er det også anført, hvor mange husstande, der har bil. På landsplan har 63 % af samtlige husstande bil. I X-strup Sogn har 58 % af husstandene bil. Normalt kan man forvente, at procentandelen af husstande med bil stiger i takt med indtægten, og i X-strup Sogn er det da også hele 94 % af husstandene i den højeste indkomstgruppe, der har egen bil, mens kun 14 % af husstandene med lav indkomst har egen bil.

Man kan overveje, hvorvidt adgangen til egen bil medfører, at disse grupper af indbyggere er væk i weekenderne for f.eks. at gøre brug af kultur-, shopping- og fritidstilbud andre steder eller for at besøge familie og venner. I kirkeligt perspektiv kan det overvejes, at disse grupper af indbyggere er meget mobile og derfor har mulighed for at deltage i arrangementer også uden for eget sogn fx i en nabokirke eller i en af provstiets øvrige kirker.

Antallet af biler i forhold til kirkelivet har mest betydning i landområder, hvor adgangen til bil kan være betingelsen for at deltage i kirkens arrangementer. Men også i byområder kan gratis kirkebil være afgørende især for ældre eller handicappede indbyggers deltagelse i kirkens arrangementer. Det fremgår af sognets hjemmeside, at X-strup Sogn tilbyder, at man kan kontakte kordegnen for hjælp til transport til gudstjenester, hvis man ikke på egen hånd har mulighed for at komme til kirken. Det er ikke klart, om der er tale om en gratis kirkebil eller om kirken har etableret ”følgeven-ordninger”, så eventuelt interesserede uden mulighed for selv at komme til kirken, kan blive hentet af en frivillig.

Boligtyper

I X-strup Sogn er der som tidligere nævnt i alt 6.851 husstande. Ud af disse er 3.504 beliggende i et enfamilieshuse (stuehus/parcelhus/rækkehus), og 3.347 husstande er beliggende i flerfamilieshuse (højhus/boligblok/karré/bofællesskab), hvilket svarer til en fordeling på hhv. 51 % og 49 %. På landsplan er 60 % af husstandene i enfamiliehuse og 40 % i flerfamiliehuse.

Af diagrammet over boligområdet ovenfor kan man se, hvordan de forskellige husstandstyper fordeles sig på boligform. Det er ikke overraskende sådan, at langt størstedelen af de enlige bor i flerfamilieshuse, men langt de fleste parhusstande bor i enfamilieshuse. Det er dog værd at bemærke, at 36 % af de enlige over 50 år bor i enfamiliesboliger, hvilket også gælder for 43 % af de enlige med børn. Dette kan både have betydning for deres økonomiske råderum samt deres adgang til daglig kontakt med andre mennesker. Langt de fleste yngre singler (-49) bor til sammenligning i flerfamiliesboliger.

Konklusion vedr. indkomstforhold

Det kan herefter konkluderes,

- at 20 % af sognets husstande har en årlig indtægt på højest kr. 188.106 svarende til 1.386 husstande
- at 21 % af sognets husstande har en årlig indtægt mellem kr. 188.107- kr. 309.997 svarende til 1.403 husstande
- at 20 % af sognets husstande har en årlig indtægt mellem kr. 309.998- kr. 476.381 svarende til 1.390 husstande
- at 16 % af sognets husstande har en årlig indtægt mellem kr. 476.382- kr. 724.450 svarende til 1.112 husstande
- at 23 % af sognets husstande har en årlig indtægt på mindst kr. 724.451 svarende til 1.560 husstande
- at bruttomedianindkomsten i X-strup Sogn er på kr. 378.813 (DK kr. 381.521)
- at især singlehusstandene vejer tungt i de laveste indkomstgrupper
- at parhusstandene dominerer de højeste indkomstgrupper
- at andelen af husstande med egen bil stiger i takt med indkomsten
- at der siden 2008 er sket et mindre fald i antallet af husstande med høj indkomst, og samtidig er der sket en mindre stigning i antallet af husstande med lav indkomst
- at 51 % af alle husstande i sognet er beliggende i enfamilieshuse og 41 % er beliggende i flerfamilieshuse

Arbejdsstillinger

Tabel 5 i talmaterialet fortæller om arbejdsstillinger, arbejdsløshed, pension/efterløn og uddannelsessøgende, og forholder sig til befolkningen over 15 år, fordelt på køn, med tal pr. 1. januar i optællingsåret. Der refereres til de senest opgjorte 2014-tal som nutid.

Undervejs i sognestatistikernes historie er der sket ændringer i opgørelsesformen hos Danmarks Statistik, så tallene fra før 2004 kan ikke umiddelbart sammenlignes med tallene fra 2004 og fremefter. Forskellen består først og fremmest i, at Danmarks Statistik har valgt at ændre klassifikationerne og at tælle efterlønsmodtagere til gruppen af pensionister, ligesom betegnelserne for de forskellige grupper blev ændret til de betegnelser man opererer med i dag: Lønmodtagere på højeste niveau og mellemniveau samt øvrige lønmodtagere. I Kirkefondets analyse benyttes kun de nyeste tal fra 2014, men de tidligere års data kan findes i analysens talmateriale.

Danmarks Statistik inddeler arbejdsstyrken i følgende klassifikationer:

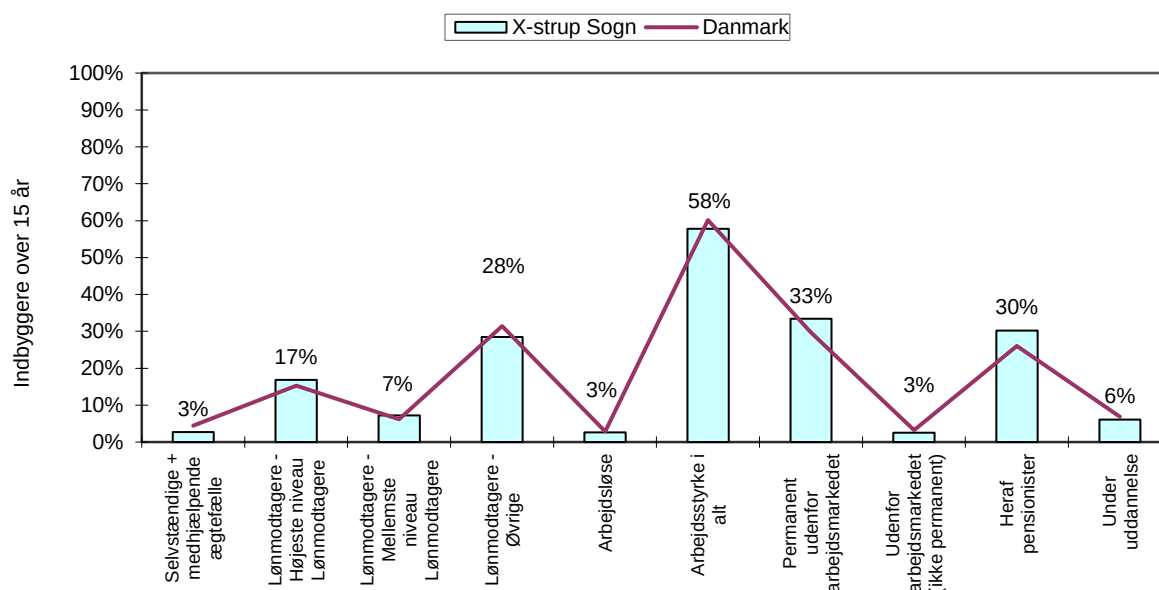
- **Selvstændige og medarbejdende ægtefæller.**
- **Lønmodtagere på højeste niveau**
Færdighedsniveau sv.t. en afsluttet universitetsuddannelse.
- **Lønmodtagere på mellemste niveau,**
Færdighedsniveau sv.t. afsluttet kort eller mellemlang uddannelse påbegyndt efter det 17. eller 18. leveår.
- **Øvrige lønmodtagere**
Færdighedsniveau sv.t. en treårig uddannelse, påbegyndt i en alder af 14 eller 15 år
- **Arbejdsløse**

Arbejdsstillinger

Af diagrammet på næste side ses en sammenligning af befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet i hhv. sognet og på landsplan. Alle kategorier til venstre for kolonnen *Arbejdsstyrke i alt* regnes for at tilhøre arbejdsstyrken. Alle kategorier til højre for kolonnen *Arbejdsstyrke i alt* regnes for at være midlertidigt eller permanent udenfor arbejdsstyrken. Således dækker kategorien *Udenfor arbejdsmarkedet ikke permanent* over personer på midlertidige overførselsindkomster som fx integrationsydelse, barseldagpenge, kontanthjælp, aktiveringsydelse eller lignende. Kategorien *Heraf pensionister* dækker alle personer på pension, førtidspension, invalidepension og efterløn.

Der er 11.812 personer over 15 år i X-strup Sogn. Heraf tilhører 6.828 personer arbejdsstyrken sv.t. 58 %. I arbejdsstyrken finder man 61 % af alle sognets mænd over 15 år og 55 % af alle sognets kvinder over 15 år. På landsplan er den samlede arbejdsstyrke på 60 % af alle personer over 15 år, og det er 64 % af alle mænd og 57 % af alle kvinder i Danmark over 15 år, som er en del af landets arbejdsstyrke. Den betydelige forskel mellem mænd og kvinder på landsplan og i sognet skyldes bl.a., at en større del af kvinderne er pensionister, fordi kvinders levealder er højere.

Indbyggernes tilknytning til arbejdsmarkedet 2014

Diagrammet ovenfor viser befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet hhv. på landsplan og i sognet.

Hvis man til en start kigger på den erhvervsaktive del af indbyggerne i X-strup Sogn, ses som nævnt på forrige side en arbejdsstyrke på 58 %, hvilket er en smule lavere end landsgennemsnittet på 60 %. De fordeler sig med 3 % *Selvstændige og medhjælpende ægtefæller*, 17 % *Lønmodtagere på højeste niveau*, 7 % *Lønmodtagere på mellemste niveau* og endelig er 28 % *Lønmodtagere øvrige*.

Sognet har desuden 3 % arbejdsløse, og til sammenligning er andelen på landsplan også 3 %.

I alt 42 % af sognets indbyggere over 15 år står udenfor arbejdsstyrken og udgøres af pensionister, efterlønnere m.fl., personer midlertidigt uden for arbejdsstyrken og studerende. Til sammenligning er det 40 % på landsplan.

I X-strup Sogn er 30 % af indbyggerne pensionister, mens andelen på landsplan er 26 %, og dermed er sognets andel af pensionister noget større end gennemsnitligt. Disse 30 % pensionister er indeholdt i kategorien *Permanent uden for arbejdsmarkedet*, som også dækker over 33 % indbyggere, der ikke har nogen form for indtægt, hverken løn eller overførselsindkomst, fx hjemmegående ægtefæller.

Sognets andel af indbyggere *Udenfor arbejdsmarkedet (ikke permanent)* er på 3 %. Denne kategori dækker over personer, der midlertidigt står udenfor arbejdsmarkedet og fx modtager kontanthjælp, integrationsydelse, sygedagpenge, barselsdagpenge eller andre former for midlertidige overførselsindkomster.

Endelig er andelen af personer under uddannelse på 6 % mod landsgennemsnittets 7 %.

Pensionister og efterlønsmodtagere

Når der i dette afsnit tales om pensionister, er efterlønsmodtagere, invalidepensionister og førtidspensionister inkluderet.

Diagrammet på foregående side viser andelen af pensionister i X-strup Sogn. Denne gruppe udgør som nævnt 30 % af indbyggerne over 15 år, hvilket er en noget større andel end på landsplan, hvor andelen af pensionister er 26 %. I Ballerup-Furesø Provsti er andelen af pensionister 28 % og for Helsingør Stift som helhed 26 %.

I absolutte tal bor der 3.565 pensionister i sognet. Det er en stigning på 138 personer eller 4 % siden 2008. De fleste er kvinder, nemlig 2.048 mod 1.517 mænd. I alt er 27 % af sognets mandlige befolkning over 15 år pensionister og 34 % af kvinderne. På landsplan er tallene for mænd 23 % og kvinder 30 %.

Af tabel 1 for 2014 fremgår det, at der er 2.972 personer over 65 år i X-strup Sogn. Med samlet 3.565 pensionister i sognet siger det lidt om, at sognet formentlig har en del efterlønnere, førtids- og/eller invalidepensionister. Der er dog i forhold til denne beregning værd at huske, at sognet kan have indbyggere over 65 år, der fortsat er i arbejde. I forhold til eventuelle førtids- og invalidepensionister i sognet bemærkes, at de kan have fysiske og psykiske handicap, som gør det svært uden hjælp at benytte kirkens tilbud eller de kan have behov for diakonal indsats.

Arbejdsløshed

Arbejdsløshedstallet i X-strup Sogn er 1.1.2014 beregnet til 2,6 %, hvilket er lidt lavere end landsgennemsnittet på 2,9 %. Der er sket en stigning i arbejdsløshedsprocenten i sognet siden 1.1.2008, hvor arbejdsløshedsprocenten var på 1,2 %, og landsgennemsnittet var dengang på 2,0 %.

Der er i absolutte tal 312 arbejdsløse i X-strup Sogn. Lægges antallet af arbejdsløse og antallet af personer uden for arbejdsstyrken sammen (undtagen studerende), når man frem til, at 4.557 personer, dvs. at 39 % af alle borgere over 15 år i sognet i 2014 ikke har nogen erhvervsmæssig eller uddannelsesmæssig beskæftigelse i dagtimerne.

Personer under uddannelse

Tallene for uddannelsessøgende i 2014 er kun sammenlignelige med tallene fra 2011 og 2008, da beregningsmetoderne fra tidligere statistikker er ændrede.

Der er 722 personer i kategorien *Under uddannelse* bosiddende i sognet i 2014. Det svarer til 6,1 % af alle personer over 15 år. Andelen er 6,8 % på landsplan. I 2008 var der 586 personer under uddannelse i sognet sv.t. 5,1 % af den daværende befolkning over 15 år. Der er altså sket en stigning i antallet af personer under uddannelse i X-strup Sogn frem til 2014.

Konklusion vedr. arbejdsstyrken, pensionister og efterlønsmodtagere

På baggrund af ovenstående oplysninger kan det vedrørende befolkningen over 15 år i X-strup Sogn pr. 1.1.2014 konkluderes,

- at der bor 11.812 personer over 15 år i sognet
- at 58 % af indbyggerne over 15 år i sognet er en del af arbejdsstyrken (DK 60 %). I absolutte tal er der 6.828 personer i sognets arbejdsstyrke
- at der er en overvægt af mænd i arbejdsstyrken, hvilket er normalt for Danmark, og i alt 61 % af sognets mandlige indbyggere over 15 år er en del af arbejdsstyrken og 55 % af kvinderne
- at der er 3 % selvstændige i sognet, 17 % lønmodtagere på højeste niveau, 7 % lønmodtagere på mellemste niveau og 28 % øvrige lønmodtagere
- at arbejdsløshedsprocenten i sognet er 2,6 % (DK 2,9 %) sv.t. 312 personer. Arbejdsløsheden er steget en del siden 2008, hvor andelen var på 1,2 %
- at der er 6,1 % under uddannelse (DK 6,8 %) sv.t. 722 personer
- at der er 3 % ikke permanent uden for arbejdsstyrken (DK 3,2 %)
- at der er 30 % pensionister (DK 26 %) sv.t. 3.565 personer
- at ca. 39 % af befolkningen over 15 år ikke har nogen erhvervs- eller uddannelsesmæssig beskæftigelse i dagtimerne sv.t. 4.557 personer

Uddannelse

Tabel 6 fortæller om den uddannelsesmæssige baggrund hos befolkningen over 15 år, fordelt på køn, senest opgjort pr. 1. januar 2014. Tallene omtales som nutid. Der findes også tal på sognets uddannelsesprofil fra 2000, 2004, 2008 og 2011 i analysens talmateriale, men ikke tidligere år, da tabellen var ny i 2000. Tabellen angiver både absolutte tal og den procentvise fordeling. Opgørelsesmetoden fra og med 2008-tallene er ændret i forhold til tidligere, hvorfor tallene ikke er umiddelbart sammenlignelige til tidligere år. I afsnittet her begrænser vi det til at omhandle de nyeste tal for 2014, der vil blive omtalt i nutid.

Det bemærkes, at tabel 6 angiver den højeste fuldførte uddannelse. Det vil sige, at man først tæller med i en given uddannelseskategori, når man har afsluttet uddannelsen.

Typiske eksempler på de forskellige uddannelser:

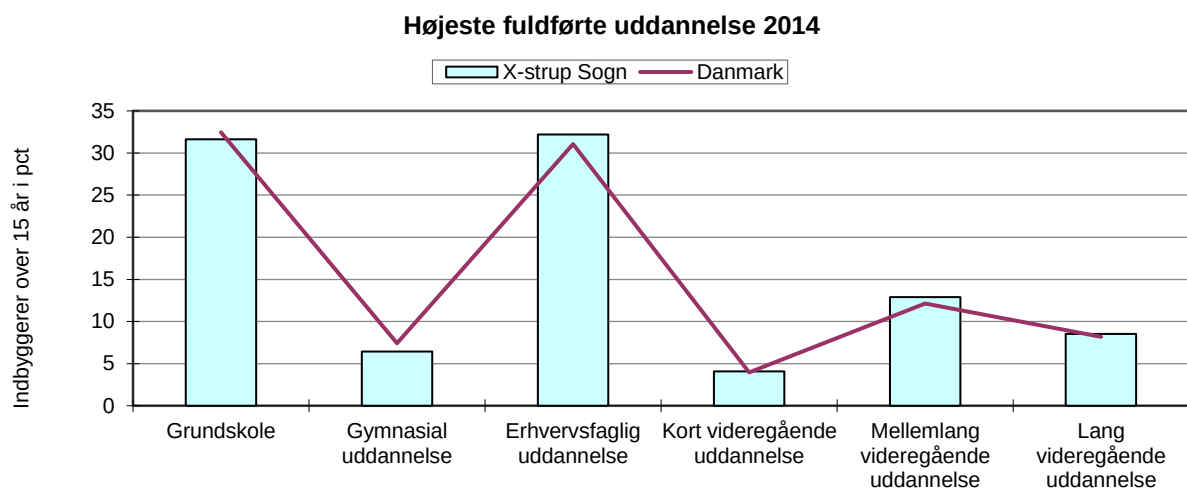
Erhvervsfaglig: handel & kontor, sekretær (advokat, læge), murer, tømrer, mekaniker, grafiker, landmand

Kort videregående: korrespondent, ejendomsmægler, akademiøkonom, revisor, merkonom, laborant, politimand

Mellemlang videregående: folkeskolelærer, bibliotekar, diplomuddannelser, maskinmester, sundhedsplejerske, bachelorer

Lang videregående: Alle kandidat- & mastergrader, læge, tandlæge, ingeniør, præst, psykolog

Uddannelsesniveau

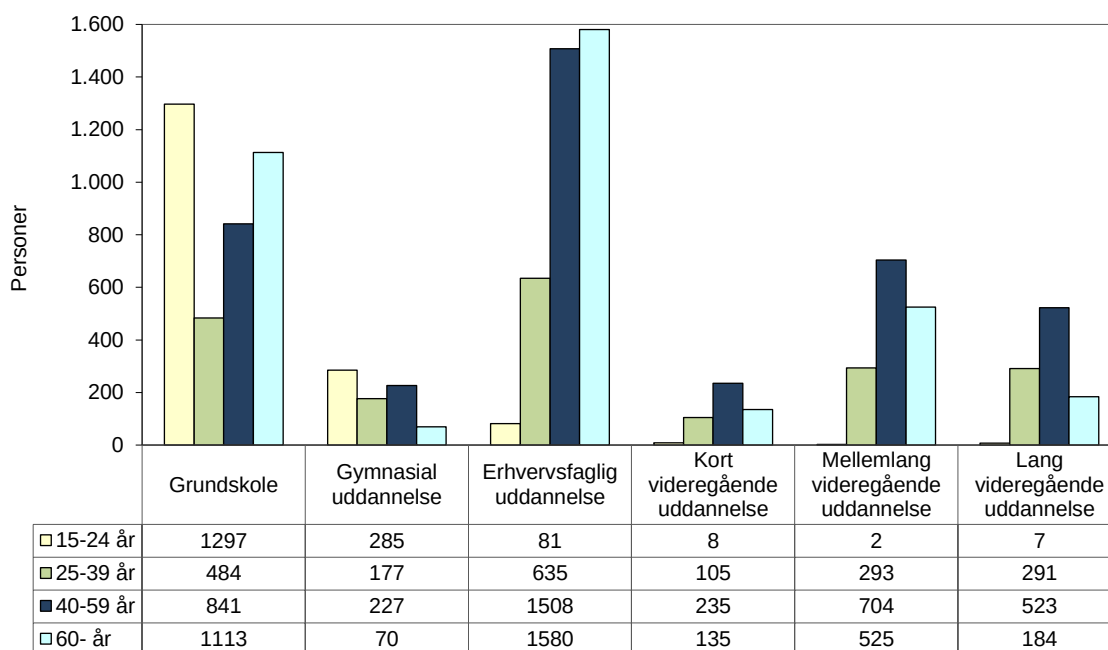

Af diagrammet fremgår det, at andelen af personer med grundskolen som højeste uddannelse med knap 32 % i X-strup Sogn ligger lidt lavere end landsgennemsnittets 32,4 %. Andelen af personer med en gymnasial uddannelse på 6 % er også lidt lavere end landsgennemsnittet på 7 %. Andelen af personer med en erhvervsfaglig uddannelse ligger på 32 %, hvilket er lidt højere end landsgennemsnittet på 31 %.

I forhold til de videregående uddannelser har X-strup Sogn i alt 25 % indbyggere med en videregående uddannelse. Det fordeler sig i forhold til landsgennemsnittet med et gennemsnitligt niveau af indbyggere med en kort videregående uddannelser, et lille overskud af indbyggere med en mellemlang videregående uddannelse og en gennemsnitligt niveau af indbyggere med lange videregående uddannelser. På landsplan er den samlede andel af indbyggere med en videregående uddannelse på 24 %.

Det kan dermed konkluderes, at der er et lidt højere uddannelsesniveau i X-strup Sogn end gennemsnitligt.

Aldersgruppernes uddannelse i sognet 2014

Ovenstående diagram viser uddannelsesfordelingen i de forskellige aldersgrupper i absolutte tal. Det fremgår, at gruppen af 15-24-årige overvejende har en grundskoleuddannelse (73 %) eller en gymnasial uddannelse (16 %). Enkelte har dog deres unge alder til trods gennemført en erhvervsfaglig uddannelse eller en videregående uddannelse. Det giver dog god mening, at langt de fleste har en grundskole- eller gymnasial uddannelse som højeste fuldførte, da deres alder giver en naturlig grænse for at være stort repræsenteret i de videregående uddannelser.

Blandt de 25-39-årige har 13 % en lang videregående uddannelse, og samlet set har i alt 31 % af dem afsluttet en videregående uddannelse. 22 % har en grundskoleuddannelse, mens 8 % har en gymnasial uddannelse. De med erhvervsfaglige uddannelser tegner sig for 29 % af aldersgruppen.

Blandt de 40-59-årige har 20 % en grundskoleuddannelse, mens 5 % har en gymnasial uddannelse. Dertil kommer 36 %, som har en erhvervsfaglig uddannelse, og desuden har 36 % af alle 40-59 årige taget en eller anden form for videregående uddannelse, heraf har 13 % en lang videregående uddannelse.

Blandt de over 60+ årige har 30 % en grundskoleuddannelse, 43 % har en erhvervsfaglig uddannelse og 23 % har videregående uddannelser, heraf har cirka halvdelen en mellemlang videregående uddannelse og den anden halvdel en lang videregående uddannelse. Forsvindende få af de over 60-årige har en gymnasial uddannelse (2 %) som højeste uddannelse.

I tabellen nedenfor ses uddannelsesniveauet på landsplan samlet set og i de enkelte aldersgrupper i procent.

	Grundskole	Gymnasial uddannelse	Erhvervsfaglig uddannelse	Kort videregående uddannelse	Mellemlang videregående uddannelse	Lang videregående uddannelse
I alt	32,4	7,4	31,1	4	12,1	8,2
15-24 år	68,4	19,7	5,2	0,4	0,1	0,6
25-39 år	16,6	9,5	30,6	5,5	13,8	15,3
40-59 år	21,8	5,2	38,8	5,4	16,1	9,8
60- år	37,6	1,8	36,3	3,0	12,7	5,0

Konklusion vedr. uddannelse

Vedrørende uddannelse i X-strup Sogn kan det konkluderes,

- at andelen af indbyggere med grundskoleuddannelse er ca. 32 % (DK 32 %)
 - at andelen af indbyggere med gymnasial uddannelse er 6 % (DK 7 %)
 - at andelen af indbyggere med erhvervsfaglig uddannelse er 32 % (DK 31 %)
 - at andelen af personer med en videregående uddannelse er 25 % (DK 24 %)
 - at uddannelsesniveauet i sognet er lidt højere end gennemsnitligt
 - at de 15-24 årige fylder naturligt meget i kategorierne med grundskoleuddannelse og gymnasiale uddannelser, da de pga. alderen oftest er på vej fra folkeskolen, til gymnasiet el. lign og herefter på videregående uddannelser
 - at blandt de 25-39 årige har 31 % en videregående uddannelse
 - at blandt de 40-59 årige har 36 % har en videregående uddannelse
 - at blandt de over 60-årige har 23 % en videregående uddannelse
-

Erhverv og pendling

Tabel 7 i tabelmaterialet viser antallet af beskæftigede personer over 15 år pr. 1. januar i optællingsårene fordelt på 10 erhvervsgrupper samt uoplyste. Grundet forskellige opgørelsesmetoder, vil det kun være de nyeste opgjorte tal for 2014, der gennemgås i analysen, men tabellen forefindes i også talmaterialet for 2011. Tallene for 2014 omtales som nutid.

Der opereres i denne tabel med grundkategorierne *Dagbefolkning* og *Natbefolkning*.

Natbefolkning er alle erhvervsmæssigt beskæftigede personer over 15 år, der har bopæl i sognet.

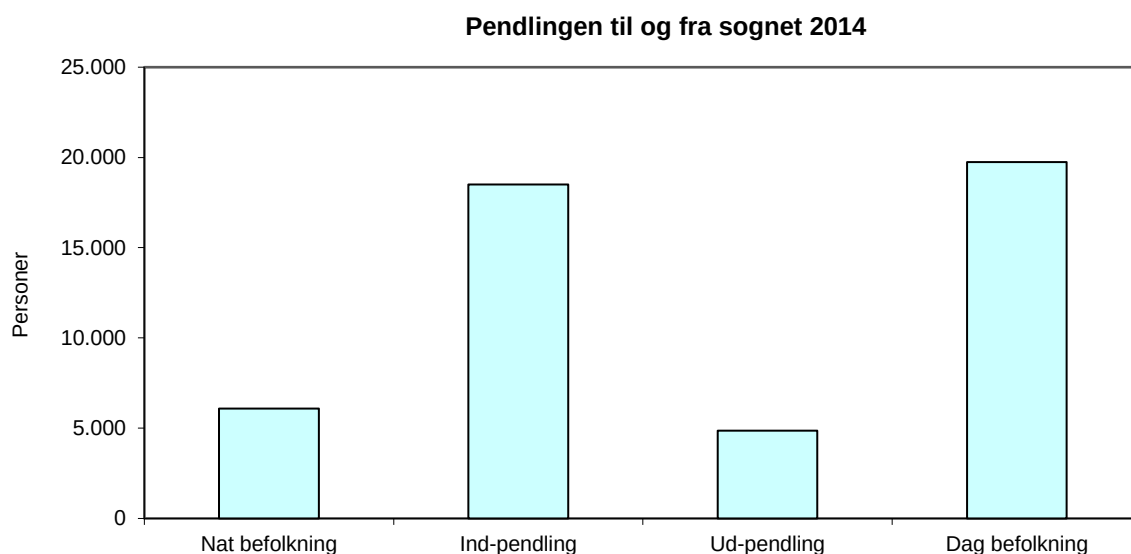
Dagbefolkning er alle erhvervsmæssigt beskæftigede personer over 15 år, der opholder sig i sognet i dagtimerne, uanset om de bor der eller ej.

Pendling

Natbefolkningen i X-strup Sogn udgøres af 6.094 personer. Af disse er 4.861 udpendlere, dvs. de krydser sognegrænserne på vej til og fra arbejde, og arbejder udenfor sognet. Således er det 80 % af de beskæftigede indbyggere, der arbejder udensogns. Der er dermed 1.233 personer, som både bor og arbejder i sognet sv.t. 20 % af de erhvervsaktive indbyggere.

Samtidig pendler nogle også ind i sognet, og dette gælder 18.507 personer, som altså arbejder i sognet, men bor udenfor sognegrænsen. Det svarer til 304 % af natbefolkningen.

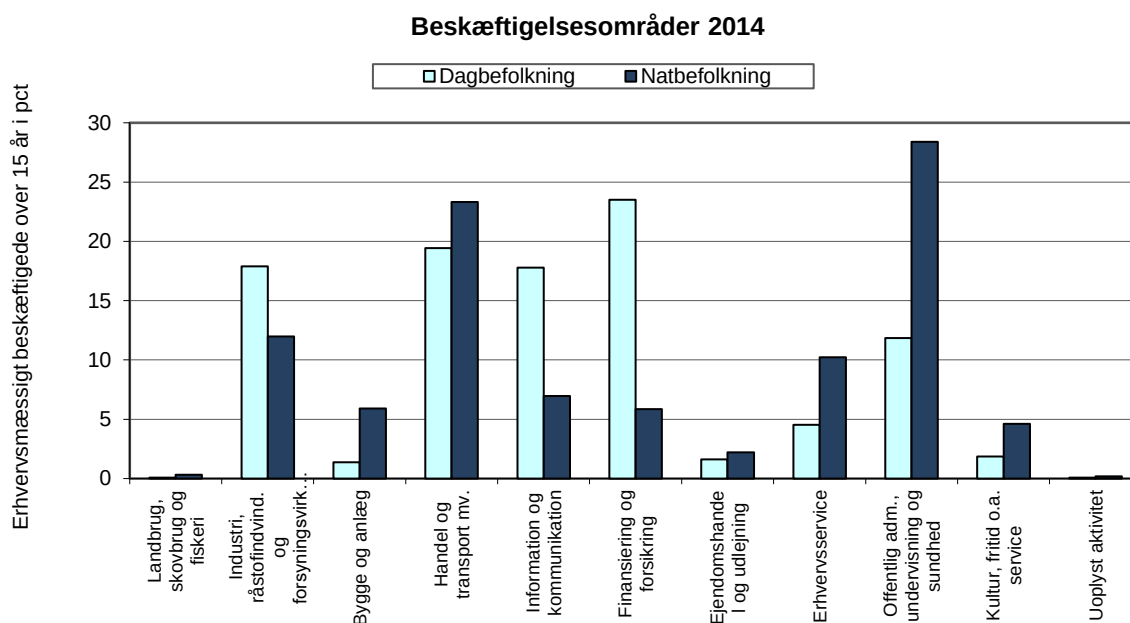
Dagbefolkningen udgøres i alt af 19.740 personer og svarer til 324 % af natbefolkningen. Heri er indregnet 13 personer, hvis beskæftigelse, man ikke har oplysning om.

Beskæftigelse blandt indbyggerne

Da beregningsmåderne som nævnt er ændret i tabel 7, arbejder vi fortsat i dette afsnit udelukkende med tallene pr. 1.1.2014. Tallene for sognet og Danmark er opgjort i følgende grupper:

- Landbrug, skovbrug og fiskeri
- Industri, råstofudvind. og forsyningsvirksomhed
- Bygge og anlæg
- Handel og transport m.v.
- Information og kommunikation
- Finansiering og forsikring
- Ejendoms handel og udlejning
- Erhvervsservice
- Offentlig adm., undervisning og sundhed
- Kultur, fritid og anden service
- Uoplyst aktivitet
- Uddannelsessøgende

I diagrammet ovenfor ses fordelingen af erhvervsaktive personer over 15 år i de forskellige erhvervskategorier i hhv. natbefolkningen og dagbefolkningen.

I dagbefolkningen (sognets arbejdspladser) arbejder flest indenfor kategorien *Finansiering og forsikring* med 24 % af de beskæftigede. Herefter følger beskæftigede indenfor *Handel og transport m.v.* med 19 % af de beskæftigede, *Industri, råstofudvind. og forsyningsvirksomhed* med 18 % og *Information og kommunikation* også med 18 %. Dertil kommer 12 % beskæftigede indenfor *Offentlig adm., undervisning og sundhed*. Andelene af beskæftigede udenfor disse områder er begrænset til 5 % eller derunder.

For natbefolkningens vedkommende (sognets indbyggere) er 28 % beskæftiget indenfor kategorien *Offentlig adm., undervisning og sundhed*, mens 23 % er beskæftigede indenfor *Handel og transport m.v.*, 12 % er beskæftiget med *Industri, råstofudvind. og forsyningsvirksomhed* og 10 % arbejder indenfor *Erhvervsservice*. Dertil kommer 7 %

beskæftigede indenfor *Information og kommunikation* samt 6 % beskæftigede indenfor *Bygge og anlæg* og også 6 % indenfor *Finansiering og forsikring*. Andelene af beskæftigede udenfor disse områder er begrænset til 5 % eller derunder.

Langt de fleste steder i Danmark er *Offentlig adm., undervisning og sundhed* med 31 % af de beskæftigede det største beskæftigelsesområde, fordi det er en meget omfattende kategori, der f.eks. dækker både sundhedsvæsen, socialvæsen, uddannelsessektor, bibliotek og andre kommunale serviceområder. I X-strup Sogn er der som nævnt kun 12 % arbejdspladser indenfor denne kategori, og langt de fleste af disse (88 %) varetages af indpendlere.

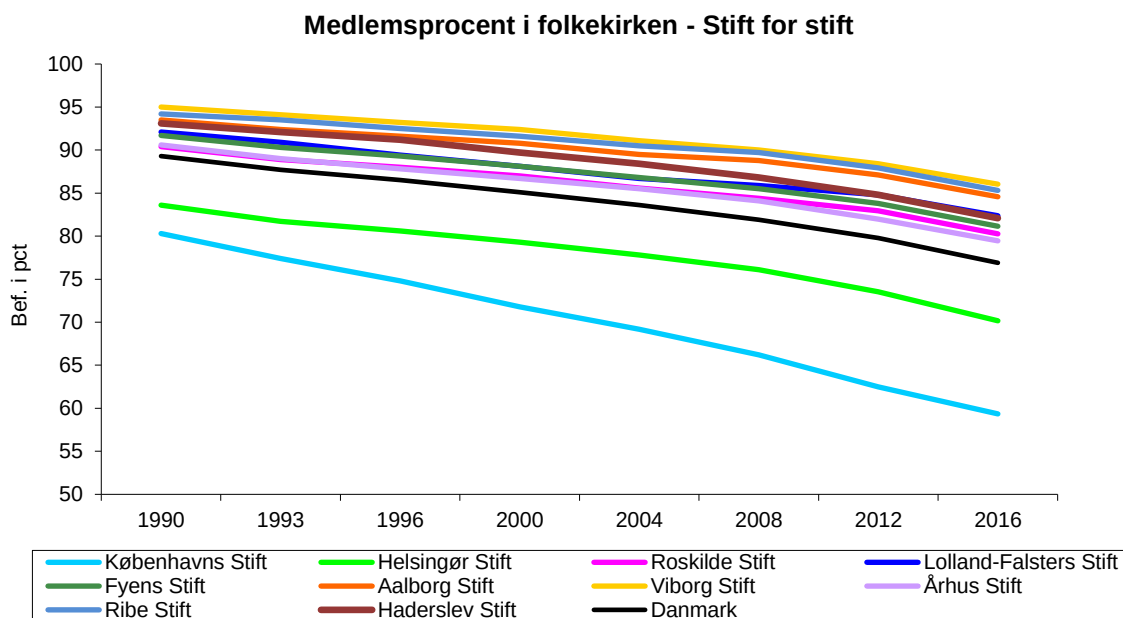
Konklusion vedr. erhverv og pendling

Det kan herefter konkluderes,

- at 6.094 af X-strup Sogns indbyggere er over 15 år og i beskæftigelse og udgør sognets *Natbefolkning*
 - at 80 % af natbefolkningen (4.861 personer) er udpendlere
 - at 20 % af natbefolkningen (1.233 personer) både bor og arbejder i sognet
 - at 18.507 personer hver dag pendler ind over sognets grænser for at arbejde der
 - at dagbefolkningen udgøres af 19.740 personer og svarer til 324 % af natbefolkningen
 - at de største beskæftigelsesområder for dagbefolkningen er *Finansiering og forsikring* (24 %), *Handel og transport m.v.* (19 %), *Industri, råstofudvind. og forsyningsvirksomhed* (18 %) og *Information og kommunikation* (18 %) og *Offentlig adm., undervisning og sundhed* (12 %)
 - at de største beskæftigelsesområder for natbefolkningen er *Offentlig adm., undervisning og sundhed* (28 %), *Handel og transport m.v.* (23 %), *Industri, råstofudvind. og forsyningsvirksomhed* (12 %) og *Erhvervsservice* (10 %)
 - at kun 12 % af alle arbejdspladser i sognet er indenfor kategorien *Offentlig adm., undervisning og sundhed*, som generelt er landets største beskæftigelsesområde, og at 88 % disse arbejdspladser varetages af indpendlere
-

Medlemskab af folkekirken

Folkekirkemedlemskabet i Danmark pr. 1.1.2017 er på 75,9 %. Det absolutte medlemstal er p.t. på 4.361.518 personer ud af et samlet befolkningstal på 5.748.769 indbyggere. I 1990 var 89,3 % af befolkningen medlem af folkekirken sv.t. i alt 4.571.119 personer. Det vil altså sige, at medlemsprocenten er faldet 13,4 % på 27 år, og det dækker i absolutte tal over, at folkekirken i dag skal betjene 209.601 folkekirkemedlemmer færre end i 1990.

Som det kan ses af ovenstående graf, har der på landsplan været et jævnt fald i folkekirkemedlemskabet i samtlige danske stifter siden 1990, og nogle steder i landet falder medlemstallet hurtigere end andre. I perioden 1990-2017 er folkekirkemedlemsprocenten på landsplan gennemsnitligt faldet med ca. 0,5 % årligt, men ser man isoleret på perioden 2012-2017, er det gennemsnitlige årlige fald på 0,8 %. Dette er der flere forklaringer på, herunder en svagt stigende andel af befolkningen med anden herkomst en dansk, en stigende forskel mellem frafald ved død og tilvækst ved dåb, danske forældres fravalg af dåb samt egentlige udmeldelser af folkekirken.

Københavns Stift har den laveste og hastigst dalende medlemsprocent af alle med et årligt gennemsnitsfald på 0,8 % i perioden 2000-2017, og pr. 1.1.2017 er folkekirkemedlemskabet helt nede på 58,1 % af den samlede på befolkning. Fortsætter den udvikling, vil over halvdelen af stiftets befolkning i løbet af bare 11 år stå uden for folkekirken.

Andre steder i landet går udviklingen betydeligt langsommere. I Viborg Stift har man p.t. har landets højeste medlemsandel med 85,2 % og har i perioden 2000-2017 oplevet et gennemsnitligt årligt fald i folkekirkemedlemskabet med 0,4 %. I perioden Fra 2012 til 2017 er andelen dog faldet med 0,6 % årligt.

Helsingør Stift har en medlemsprocent på 69,1 % pr. 1.1.2017. Det er et fald siden 2000 på 8,7 %, hvor medlemsprocenten var på 79,3 %. Det svarer til, at stiftets gennemsnitlige årlige fald i folkekirkemedlemskabet er på 0,5 % i perioden. Fra 2012-2017 er medlemsprocenten i stiftet dog faldet årligt med gennemsnitligt 0,9 %.

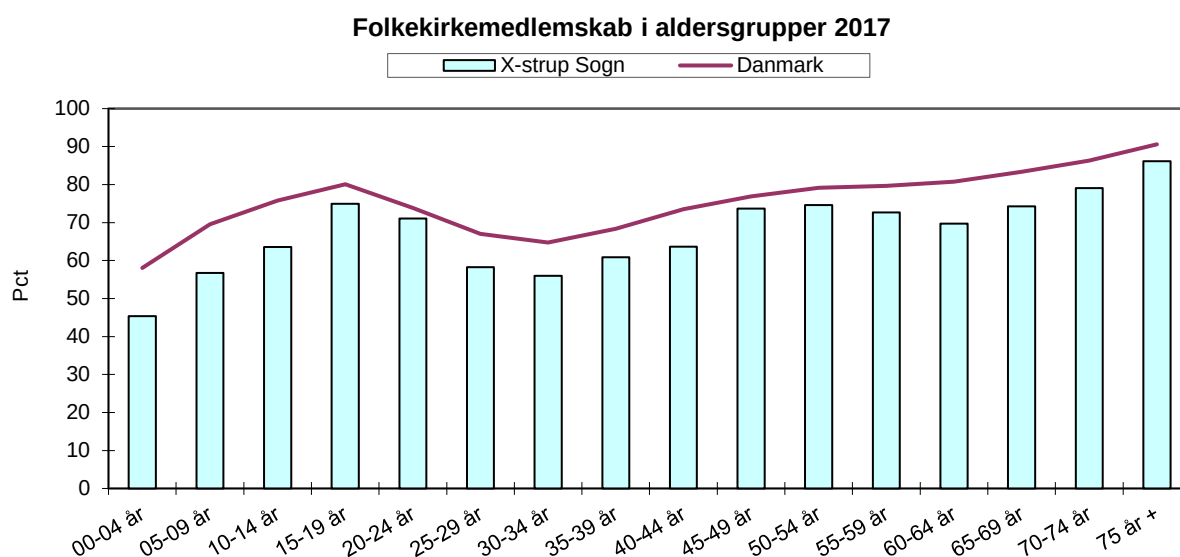
Folkekirkemedlemskab i X-strup Sogn

I dette afsnit benyttes i videst muligt omfang tal for 2017, men da Danmarks Statistik kun opgør detaljerede oplysninger om befolkning og folkekirkemedlemskab i udvalgte år hhv. 2014, 2011, 2008, 2004, 2000 og 1996, vil oplysninger om folkekirkemedlemskab pr. herkomst være pr. 1.1.2014 og blive omtalt som nutid.

Ifølge de nyeste oplysninger fra Danmarks Statistik bor der pr. 1.1.2017 i alt 13.988 personer i X-strup Sogn, hvoraf de 9.672 er medlem af folkekirken. Det giver en medlemsprocent på 69,1 %. I 1996 lå medlemsandelen i X-strup Sogn på 81,5 %, og der var 11.553 medlemmer af folkekirken. Dermed er medlemsandelen faldet med 12,4 % siden 1996 svarende til et gennemsnitligt årligt fald på 0,59, mens medlemstallet er reduceret med 1.881 personer svarende til en nedgang på 16,3 %.

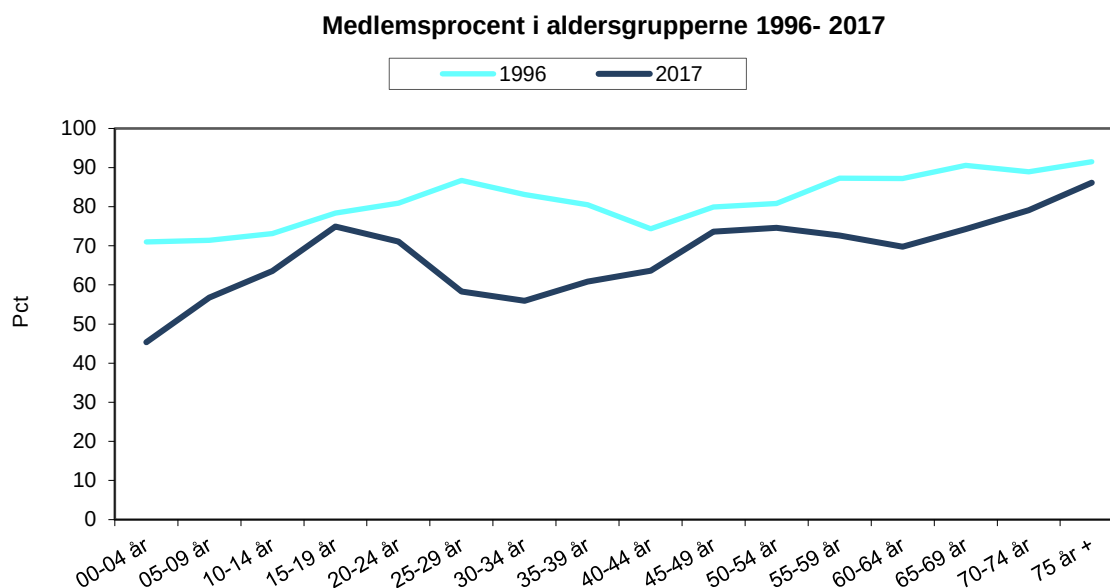
Som det blev nævnt på foregående side, er der på landsplan en tendens til, at faldet i medlemsprocenten i dag sker hurtigere end tidligere. I X-strup Sogn var det gennemsnitlige årlige fald i perioden 2000-2008 på 0,55 %, og i perioden 2008-2017 har det årlige gennemsnitlige fald været på 0,72 %. Dermed ses den samme tendens i X-strup Sogn.

I nedenstående diagram illustreres medlemsprocenten i hver af aldersgrupperne pr. 1.1.2017 sammenholdt med niveauet på landsplan. Som det fremgår, ligger medlemsprocenten i X-strup Sogn lavere end på landsplan i samtlige aldersgrupper. Blandt 0-14 årige, 25-44 årige og 55-74 årige ligger folkekirkemedlemsprocenten væsentligt lavere end gennemsnitligt, mens der i de øvrige aldersgrupper er et medlemsniveau, som blot er lidt lavere end på landsplan. Det lavere folkekirkemedlemskab i børnegruppen fortæller, at forældrene i X-strup Sogn i væsentligt mindre omfang end gennemsnitligt vælger folkekirken til på deres børns vegne.

Medlemsprocenten blandt de 0-4 årige i Danmark er lavest af alle med 58,1 %, og i X-strup Sogn er medlemsandelen i denne aldersgruppe på 45,4 %, hvilket er sognets absolut laveste medlemsprocent. Højeste medlemsprocent findes blandt de 75+ årige med 86,1 % mod 90,6 % på landsplan.

Diagrammet nedenfor viser udviklingen i medlemsprocenten i X-strup Sogn i perioden 1996-2017 i de 16 aldersgrupper.

Generelt må man sige, at medlemsandelen ligger lavest i 2017 i samtlige aldersgrupper. Derudover skal følgende bemærkes:

I Danmark som helhed ses en udvikling med større fald i medlemskabet blandt 0-4 årige og markante fald blandt 20-34 årige, mens der er mindre fald blandt 35-69 årige, og så stor stabilitet blandt de 10-19 årige og de over 70 årige. Folkekirkemedlemsskabet i X-strup Sogn følger ikke helt denne tendens.

Folkekirkemedlemskabet blandt de 0-4 årige i X-strup Sogn ligger i 2017 på 45,4 %, hvilket er et fald på 25,6 % siden 1996. Til sammenligning er medlemsandelen i 2017 blandt 0-4 årige på landsplan 58,1 %, og er faldet med 14,1 % siden 1996. Dermed må man sige, at småbørnsforældrene i X-strup Sogn i væsentligt større omfang end almindeligt fravælger medlemskab af folkekirken for deres børn, og at medlemsprocenten blandt de 0-4 årige i X-strup Sogn falder væsentligt hurtigere på landsplan. Det årlige gennemsnitlige fald i medlemsandelen blandt de 0-4 årige i X-strup Sogn siden 1996 ligger på 1,21 %, hvilket er markant højere end de 0,59 %, som gælder for den samlede befolkning i X-strup Sogn i samme periode.

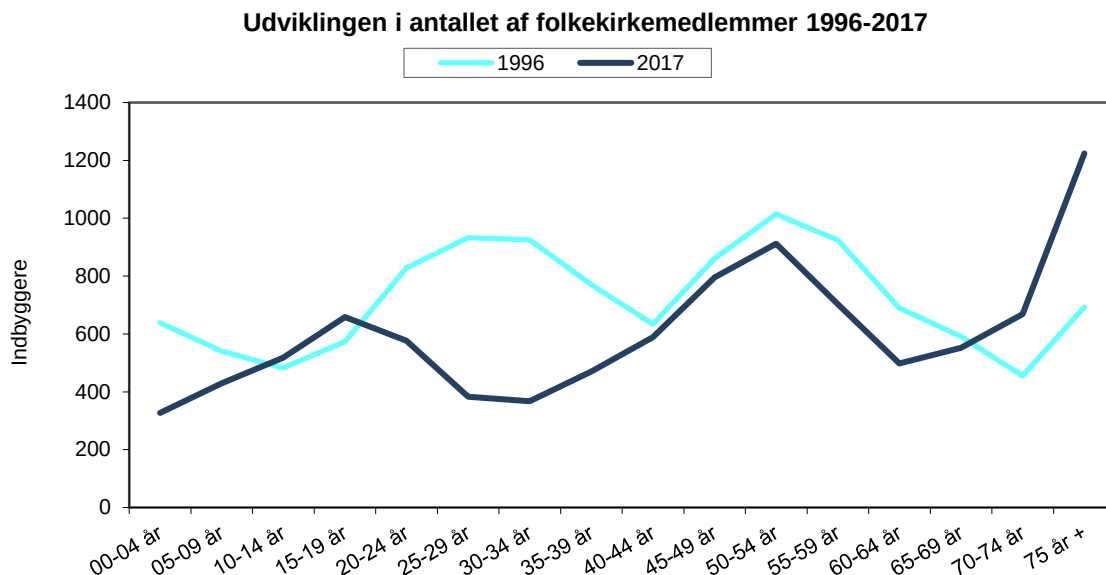
I den øvrige del af børnegruppen er medlemsprocenten også faldet, men dog knap så drastisk. Således er medlemsprocenten blandt 5-9 årige faldet med 14,7 %, blandt 10-14 årige med 9,5 % og blandt 15-19 årige med 3,5 %.

Blandt de 20-24 årige er medlemsprocenten faldet med 9,8 %, men blandt 25-39 årige ses store fald i medlemsprocenten på mellem 19,6-28,2 %. Blandt 40-54 årige er medlemsprocenten faldet mere beskedent i perioden med mellem 6,3-10,8 %, men i aldersgrupperne fra 55-69 år er medlemsprocenten faldet med mellem 14,7-17,5 %. Blandt sognets ældste, de 70-74 årige er medlemsprocenten faldet med 9,8 % i perioden og blandt de 75+ årige med 5,4 %.

Dermed kan det konkluderes, at de største procentmæssige fald i folkekirkemedlemsskabet er sket blandt sognets 0-9 årige, 25-39 årige og 55-59 årige.

I diagrammet nedenfor ses udviklingen i antallet af folkekirkemedlemmer i de forskellige aldersgrupper i X-strup Sogn i perioden 1996-2017. Det fremgår heraf, at den samlede reduktion

i medlemstallet på 1.881 personer dækker over relativt store udsving i alderssammensætningen blandt folkekirkemedlemmerne. Der er blevet væsentligt færre små børn, men lidt flere større børn, markant færre unge og yngre voksne og lidt færre midaldrende og væsentlig flere ældre medlemmer i perioden siden 1996. Så store ændringer i alderssammensætningen kan meget vel betyde ændringer i de behov, som den lokale folkekirke skal dække for medlemmerne, men også en ændring i efterspørgslen/ønsket om øvrige tilbud fra kirkens side.

I tabellen nedenfor fremgår antallet af folkekirkemedlemmer og medlemsprocent i befolkningsgrupperne i hhv. 1996 og 2017.

Befolkningsgruppe	Medlemmer og medlemsprocent 1996	Medlemmer og medlemsprocent 2017
I alt	11.533 pers 81,5 %	9.672 pers 69,1 %
Børn 0-19 år	2.235 pers 73,3 %	1.932 pers 60,9 %
Unge voksne 20-29 år	1.761 pers 83,9 %	960 pers 65,4 %
Voksne 30-49 år	3.190 pers 79,8 %	2.222 pers 64,7 %
Midaldrende 50-64 år	2.628 pers 84,7 %	2.113 pers 72,8 %
Ældre 65-75+ år	1.739 pers 90,5 %	2.445 pers 81,2 %

Folkekirkemedlemskab pr. herkomst

Medlemskab af folkekirken afhænger naturligvis også af, hvilken baggrund, man kommer fra. Derfor kigger vi også på medlemskabet blandt indbyggere af dansk herkomst og blandt indbyggerne af udenlandsk herkomst. Disse oplysninger er senest opgjort pr. 1.1.2014 og omtales i det følgende som nutid.

Samlet set ligger folkekirkemedlemskabet blandt sognets etnisk danske indbyggere på 80 %. Til sammenligning gælder det 87,1 % danskere på landsplan.

Diagrammet på nedenfor over folkekirkemedlemskab blandt indbyggere af dansk herkomst i 2014 fordelt på aldersgrupperne viser, at folkekirkemedlemskabet blandt danske indbygger i X-strup Sogn generelt ligger under landstallene, og især i børnegruppen 0-19 år ligger medlemsniveauet en del lavere end gennemsnitligt.

Det er værd at bemærke, at medlemskabet blandt danske børn mellem 0-4 år i X-strup Sogn er på 59,8 % mod 71,3 % på landsplan. Det fortæller os, at relativt mange danske småbørnsforældre fravælger folkekirkemedlemskabet på deres børns vegne, og dermed er mere end hvert 3. danske barn mellem 0-4 år ikke medlem af folkekirken i X-strup Sogn. Der er et relativt begrænset antal efterkommere i den umiddelbare forældregeneration 20-39 år i X-strup Sogn (144 efterkommere mod 2.345 danskere), og dermed er det ikke sandsynligt, at anden kulturel herkomst end dansk blandt de registrerede danske børn spiller nogen større rolle i disse tal. Man må slutte, at der i overvejende grad er tale om reelt danske børn mellem 0-4 år i diagrammet nedenfor.

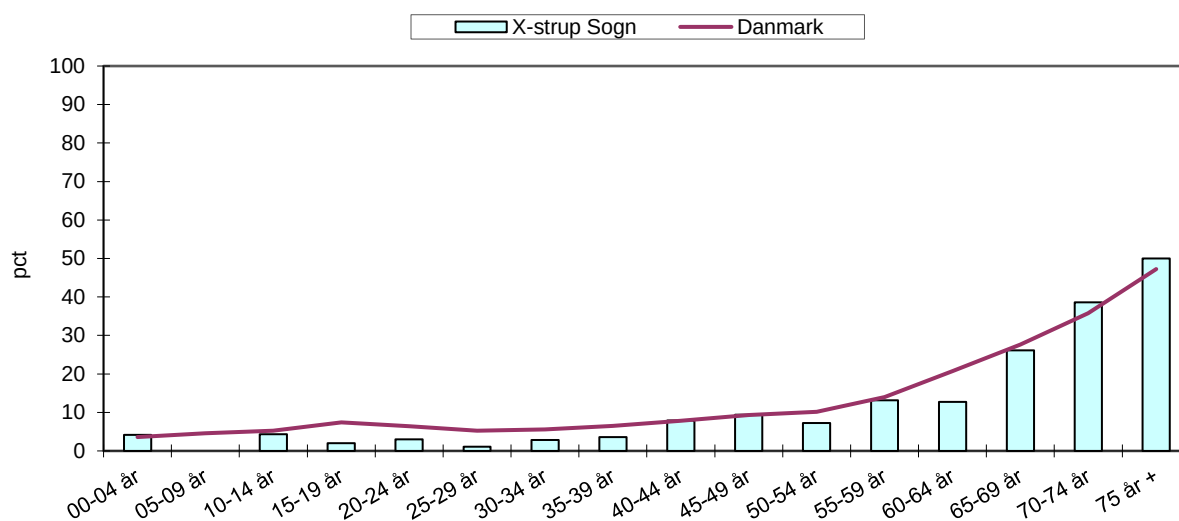
Folkekirkemedlemskab - indbyggere af dansk herkomst 2014

Diagrammet nedenfor viser fordelt på aldersgrupper, hvor stor en andel af sognets indvandrere og efterkommere af indvandrere, der tilhører folkekirken sammenlignet med landstallene. På landsplan er 9,6 % af alle indvandrere og efterkommere medlemmer af folkekirken. I X-strup Sogn er samlet set 8,3 % af alle udlændinge medlem af folkekirken, og i absolutte tal er 149 ud af sognets 1.789 udlændinge medlem af folkekirken.

Tabel 1 giver ingen oplysninger om udlændingenes herkomstlande, men Danmarks Statistik oplyser pr. 1.1.2017, at 36 % af alle udlændinge har baggrund i en vestlig og dermed overvejende kristen kultur. Andelen kan naturligvis være anderledes i X-strup Sogn. Det betyder, at der bag tallene kan skjule sig et antal kristne udlændinge, som ikke medlem af den danske folkekirke, men som kan have et tilhørsforhold til andre kristne kirkesamfund i eller udenfor sognet.

Folkekirkemedlemskab - indbyggere af udenlandsk herkomst 2014

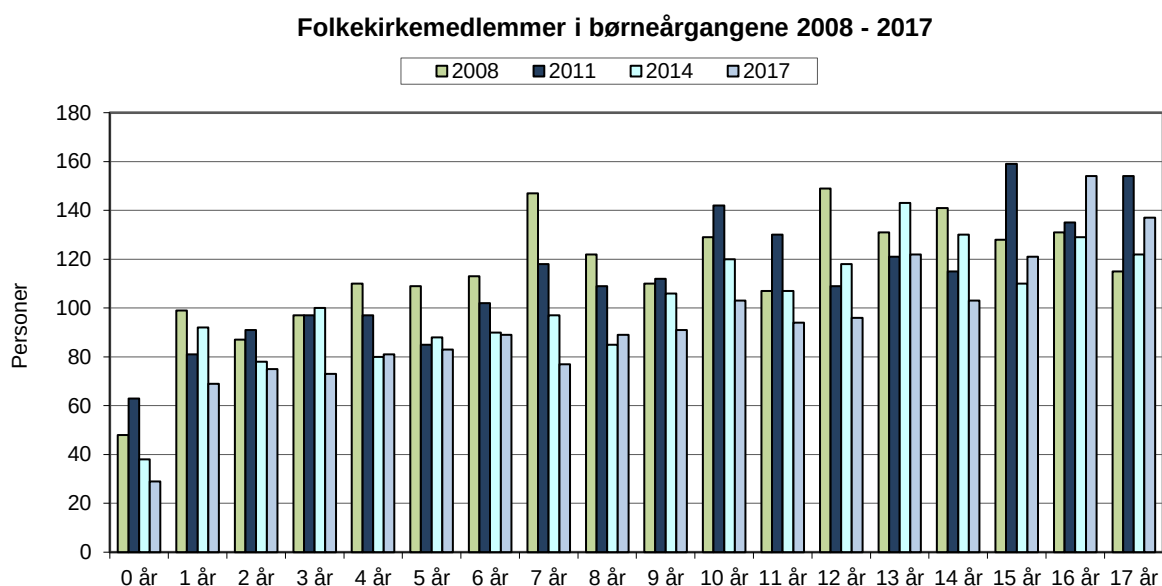
Folkekirkemedlemskab blandt børn

Folkekirkemedlemskabet blandt børn mellem 0-17 år i X-strup Sogn ligger pr. 1.1.2017 på 59,6 %, og dækker over 1.686 børn ud af en gruppe på i alt 2.828 børn. På landsplan er medlemsprocenten blandt 0-17 årige til sammenligning på 70,4 %.

I 2008 var 69,1 % af børnene medlem af folkekirken dækkende over 2.073 børn ud af en børnegruppe på i alt 3.002 børn. Det vil altså sige, at medlemsprocenten er faldet med 9,5 % i løbet af 9 år svarende til et gennemsnitligt årligt fald på 1,05 %, og at der er 387 børn færre med folkekirkemedlemskab i 2017 end i 2008. Det er værd at bemærke, at der i samme periode er sket et lille fald i det samlede børnetal på 6 %, mens der har været et fald i antallet af folkekirkemedlemmer i børnegruppen på 19 %.

I diagrammet nedenfor ses udviklingen i medlemsantallet i de forskellige årgange i perioden 2008-2017. Det fremgår af heraf, at der har været fald i antallet af folkekirkemedlemmer i 16 ud af 18 børneårgange i perioden. Der er kun tale om fremgang i antallet af 16 og 17 årige.

Kigger man nærmere på tillægsarket for 2017 i talmaterialet ses en medlemsprocent på blot 22,1 % blandt de 0 årige. Vi kender ikke de 0 åriges herkomst, men det er muligt, at enten er nogle af dem af anden herkomst end dansk og derfor ikke er medlem af folkekirken, og/eller at nogle 0 årige blev født sent i 2016 og derfor endnu ikke var døbt pr. 1.1.2017, hvor tabellen opgjordes. Det er også muligt, at de resterende 0 årige ikke vil blive indmeldt i folkekirken af andre årsager. Medlemsprocenten blandt de 1 årige er på 48,6 %.

Sognets yngste børn er interessante i forhold til den samtidige udvikling i folkekirkemedlemskabet blandt disse. Tabellen på næste side giver et overblik over denne udvikling.

Følgende kommentarer skal tilknyttes tabellen:

- Formålet med tabellen er at give et fingerpeg om udviklingen i folkekirkens fundering blandt småbørnsforældre i sognet
- I tabellen benyttes tal for indmeldte 0 årige indbyggere i sognet og ikke dåbstal for det pågældende år. Det skyldes, at dåbstallet dækker over samtlige dåb foretaget i og ved sognets kirke(r), herunder også nøddåb, hjemmedåb, konfirmanddåb og voksendåb samt

dåb af udensogsbørn. Ved at sammenligne indmeldte 0 årige indbyggere med fødselstallet får vi bedre billede af folkekirkens fundering hos småbørnsforældrene i sognet end sammenligning til dåbstallet vil give os.

- Antallet af indmeldte 0 årige er ikke et udtryk for, at de nødvendigvis er døbt i sognets kirke(r).
- Beregningen af procentdel fødte i forhold til indmeldte 0 årige, må ikke tages for en faktisk oplysning om, at de faktisk fødte i fx 2007 også er dem, som blev indmeldt i 2007. I antallet af indmeldelser i det anførte år, kan nogle af de indmeldte børn være født sent i det foregående år, men først indmeldt i det pågældende år
- De nederste to rækker angiver hhv. medlemsprocent og antal medlemmer blandt sognets 0-4 årige. Disse to rækker giver et helt faktisk billede af medlemssituationen i småbørnsgruppen i sognet.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Fødte	134	136	124	153	120	158	123	129	127	137
Indmeldte 0 årige	93	81	78	92	81	94	58	65	65	58
% indmeldte ift. fødte	69 %	60 %	63 %	60 %	68 %	60 %	47 %	50 %	51 %	42 %
FK-mdl % 0-4 årige	59,7 %	60,1 %	57,7 %	56,4 %	56,9 %	58,0 %	55,6 %	52,6 %	51,4 %	48,6 %
FK-mdl antal 0-4 årige	463	441	411	401	428	412	408	388	378	355

Af tabellen fremgår det, at fødselstallet i perioden siden 2007 har svinget mellem 120-158 fødte årligt.

Antallet af indmeldte 0 årige i sognet svinger fra 58-94 uden at have klar sammenhæng med udviklingen i fødselstallet i samme periode. Det giver relativt store udsving i andelen af indmeldte 0 årige i forhold til fødselstallene samme år, og således svinger andelen af indmeldte 0 årige mellem 42-69 % i perioden 2007-2016. Det er værd at bemærke, at andelen af falder fra mellem 60-69 % i perioden 2007-2012 til mellem 42-51 % i årene 2013-2016.

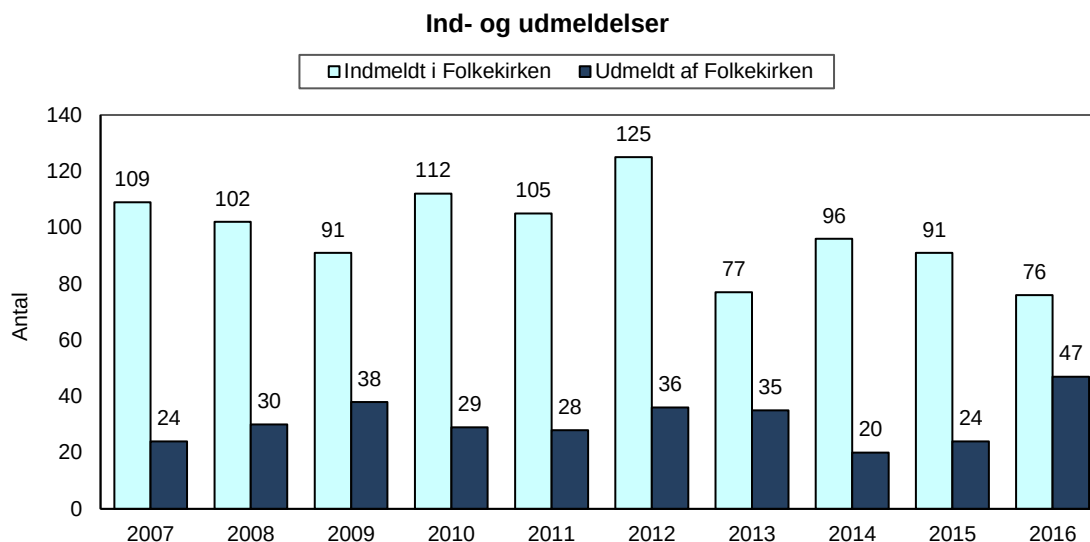
Kigger man på medlemsprocenten blandt de 0-4 årige, er der sket et fald i perioden 2007-2016 på samlet set 11,1 %, hvilket svarer til et gennemsnitligt årligt fald på 1,23 %. På landsplan er medlemsprocenten i aldersgruppen i samme periode faldet med gennemsnitligt 1,10 %. I X-strup Sogn er medlemskabet blandt de 0-4 årige således faldet lidt hurtigere end på landsplan i de seneste 9 år.

Antallet af 0-4 årige folkekirkemedlemmer er i samme periode faldet fra 463 børn i 2007 til 355 børn i 2016, hvilket er en reduktion på 108 børn sv.t. 23 %.

Vi kigger nærmere på dåbstal i sognet i næste afsnit om kirkelige handlinger.

Ind- og udmeldelser af folkekirken

Hvert år sker der ind- og udmeldelser af folkekirken. Nedenstående diagram viser udviklingen i antallet af ind- og udmeldelser af folkekirken i X-strup Sogn i perioden 2007-2016. Tallene er hentet i statistikbanken, er offentligt tilgængelige og opgøres kvartalsvis. Her er tallene samlet pr. hele år. Det bemærkes, at antallet af indmeldelser dækker samtlige indmeldelser, herunder ved barnedåb, dåb i forbindelse med fx konfirmation eller senere i livet samt genindmeldelser. Udmeldelser kun omfatter aktive udmeldelser og ikke frafald på grund af dødsfald.

I X-strup Sogn sker langt de fleste indmeldelser i forbindelse med dåben af de 0 årige. Der er relativt få indmeldelser omkring konfirmationsalderen og senere. Eksempelvis var 58 af de 76 indmeldte i 2015 i alderen 0 år, og 8 indmeldte var mellem 13-15 år.

Antallet af indmeldelser svinger fra år til år, og dette skyldes ikke nødvendigvis forældres fravalg af dåb, men er naturligvis afhængig af fødselstallene i samme år. I 2012 var der periodens højeste antal indmeldte med 125 personer, og i 2016 var der det laveste antal indmeldte med 76 personer.

Antallet af udmeldelser svinger generelt set ikke meget i X-strup Sogn. Således var der mellem 20-38 udmeldelser årligt i perioden 2007-2015. Kun i 2016 var antallet af udmeldelser med 47 noget højere end ellers. Sognet ses ikke at være påvirket af landsdækkende tendenser til større antal udmeldinger i 2009 og 2012, mens tendensen til stigning i antallet af udmeldelser i 2016 også har ramt i X-strup Sogn. Forklaringerne på enkelte års udsving med mange udmeldelser skal muligvis findes i mediebarne diskussioner om folkekirken.

Konklusion vedr. medlemskab af folkekirken

Det kan konkluderes,

- at folkekirkemedlemskabet i Danmark pr. 1.1.2017 er på 75,9 % sv.t. 4.361.518 personer og er faldet fra 89,3 % i 1990 sv.t. 4.571.119 personer. Medlemsandelen falder gennemsnitligt med ca. 0,5 % årligt, men i perioden 2017-2017 er det gennemsnitlige årlige fald på 0,8 %
- at folkekirkemedlemskabet i Helsingør Stift pr. 1.1.2017 er på 69,1 % og er i perioden 1990-2017 gennemsnitligt faldet med 0,5 % årligt, men i de seneste 7 år er det gennemsnitlige årlige fald steget til 0,9 %
- at folkekirkemedlemskabet i X-strup Sogn pr. 1.1.2017 er på 69,1 % sv.t. 9.672 personer
- at medlemsprocenten ligger lavere end landstallene i samtlige aldersgrupper, og især i aldersgrupperne 0-14 år, 25-44 år og 55-74 år er der tale om væsentlig lavere medlemsprocenter end gennemsnitligt
- at de 0-4 årige medlemsandel ligger på 45,4 % (DK 58,1 %). Tendensen på landsplan er, at den absolut laveste medlemsandel findes blandt de 0-4 årige. Dette er også tilfældet i X-strup Sogn
- at de over 75 årige har sognets højeste medlemsandel med 86,1 % (DK 90,6 %)
- at folkekirkemedlemskabet blandt sognets indbyggere af dansk herkomst i 2014 ligger på 80 % (DK 87,1 %)
- at folkekirkemedlemskabet blandt danske børn ml. 0-4 år i 2014 er på 59,8 % (DK 71,3 %)
- at folkekirkemedlemskabet blandt sognets indbyggere af udenlandsk herkomst i 2014 ligger på 8,3 % (DK 9,6 %)

Vedrørende udviklingen i folkekirkemedlemskabet X-strup Sogn i perioden 1996-2017 kan det konkluderes

- at medlemsprocenten i 1996 var 81,5 % dækkende over 11.533 personer
- at medlemsprocenten samlet set er faldet med 12,4 % i perioden 1996-2017, og medlemstallet er reduceret med 1.881 personer
- at det gennemsnitlige årlige fald i medlemsprocenten i perioden 1996-2017 er på 0,59 %
- at det gennemsnitlige årlige fald i perioden 2000-2008 var på 0,55 %, men i perioden 2008-2017 er det på 0,72 %, og dermed falder medlemsprocenten hurtigere nu end tidligere

- at udviklingen i medlemsprocenten i de forskellige aldersgrupper har været således:

0-4 årige	= - 25,6 % (gns. - 1,21 % årligt)
5-9 årige	= - 14,7 %
10-14 årige	= - 9,5 %
15-19 årige	= - 3,5 %
20-24 årige	= - 9,8 %
25-39 årige	= mellem - 19,6-28,2 %
40-54 årige	= mellem - 6,3-10,8 %
55-69 årige	= mellem - 14,7-17,5 %
70-74 årige	= - 9,8 %
75+ årige	= - 5,4 %

- at den samlede reduktion af medlemstallet på 1.881 personer i perioden 1996-2017 dækker over et stort fald i antallet af mindre børn, men flere større børn, markant færre unge og yngre voksne, lidt færre midaldrende og væsentlig flere ældre medlemmer
- Yderligere detaljer i udvikling i medlemsprocent og medlemstal i perioden 1996-2017 jf. skemaet på side 47

Vedrørende folkekirkemedlemskab blandt børn 0-17 år i X-strup Sogn kan det konkluderes

- at medlemsandelen i børneårgangene 0-17 år er i 2017 på 59,6 % sv.t. 1.686 børn. I 2008 var 69,1 % af alle børn mellem 0-17 år medlem af folkekirken sv.t. 2.073 personer. Det er et fald i medlemsprocenten på 9,5 % og dækker over 387 færre medlemmer mellem 0-17 år. Der er tale om fald i antallet af 0-15 årige og mindre fremgang i antallet af 16-17 årige medlemmer
- at medlemsprocenten blandt 0 årige i X-strup Sogn er på 22,1 % i 2017, og på 48,6 % blandt 1 årige
- at antallet af indmeldte 0 årige svinger mellem 58-94 i perioden 2007-2016 uden klar sammenhæng med fødselstallene samme år, og at andelen af indmeldte 0 årige i forhold til fødselstallet samme år svinger mellem 42-69 % i samme periode. Det er værd at bemærke, at andelen af falder fra mellem 60-69 % i perioden 2007-2012 til mellem 42-51 % i årene 2013-2016
- at antallet af 0-4 årige folkekirkemedlemmer i perioden 2007-2016 er reduceret med 108 børn sv.t. 23 %, og at medlemsprocenten blandt de 0-4 årige er faldet med 11,1 % i samme periode sv.t. et gennemsnitligt årligt fald på 1,23 % (DK 1,10 %)

Vedrørende ind- og udmeldelser af folkekirken i X-strup Sogn kan det konkluderes

- at antallet af indmeldelser svinger fra år til år og er afhængig af fødselstallet og forældres til- eller fravalg af dåb, da langt de fleste indmeldelser sker i forbindelse med dåben. I 2016 var 58 af 76 indmeldte 0 år, og 8 indmeldte var mellem 13-15 år. Antallet af årlige indmeldelser i perioden 2007-2016 svinger mellem 76-125 personer

- at antallet af udmeldelser ikke svinger så meget i sognet. Således var der mellem 20-38 udmeldelser årligt i perioden 2007-2015. Kun i 2016 er antallet af udmeldelse med 47 højere end sædvanligt
 - at sognet ikke ses at være påvirket af landsdækkende tendenser til større antal udmeldinger i 2009 og 2012, mens tendensen til flere udmeldelser generelt i Danmark i 2016 også har ramt X-strup Sogn
-

Kirkelige handlinger

Sognestatistikkerne omfattede fra 1990-2000 også de kirkestatistiske oplysninger, som indtil 2001 hvert år skulle indberettes fra sognene til kirkeministeriet. Oplysningerne dækkede antallet af gudstjenester, kirkelige handlinger, fødte og døde m.v. I 2001 valgte den daværende kirkeminister at ophøre med indberetningerne, og der er derfor et hul i indberetningerne i en årrække. Indberetningerne er nu delvist genoptaget og kan hentes i statistikbanken for perioden 2006-2016. Det er ikke længere et krav at tælle gudstjenester.

Dåb

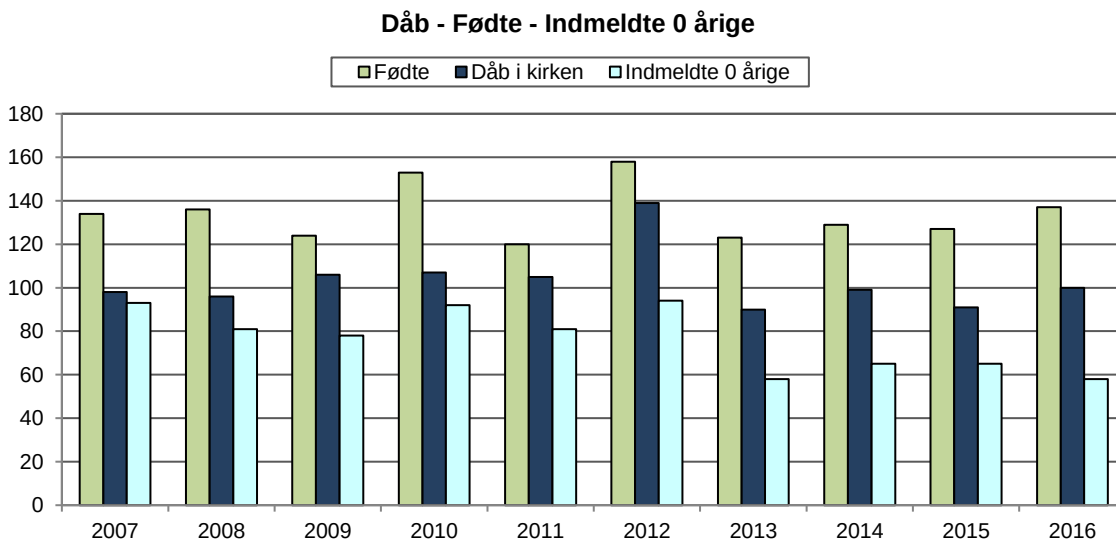
I første omgang skal vi i diagrammet nedenfor kigge nærmere på antallet af dåb i sognet sammenholdt med fødselstal og indmeldte 0 årige samme år for perioden 2007-2016.

Følgende bemærkes om definitionerne:

Dåb: Dækker alle dåb foretaget ved sognets kirke(r) i det pågældende år, herunder barnedåb, konfirmanddåb, voksendåb samt dåb af udensognsbørn

Fødte: Alle indbyggere, der pr. 31.12 det pågældende år er blevet født dette år. Dvs. at barnet kan have været bosiddende i et andet sogn ved fødslen og være tilflyttet sognet i løbet af sit første leveår

Indmeldte 0 år: Alle 0 årige indbyggere, som er indmeldt i folkekirken i det pågældende år, uanset hvor dåben er foretaget

Diagrammet viser, at fødselstallet i sognet svinger mellem 120-158 fødte i perioden 2007-2016, dåbstallet svinger mellem 90-139, og antallet af indmeldte 0 årige svinger mellem 58-94.

Fødselstallet er i hele perioden væsentlig højere end antallet af dåb foretaget i sognets kirke(r) det samme år. Samtidig er der i alle årene foretaget flere dåb i sognets kirke(r), end der er blevet indmeldt 0 årige indbyggere, og dette gør sig især gældende med store overskud af dåb i årene fra 2011 og fremefter. Det tyder på, at der bliver foretaget en del dåb udover barnedåb i sognets kirke(r) og/eller dåb af udensognsbørn. Endelig viser diagrammet også, at forældre til småbørn i X-strup Sogn i meget stort omfang vælger folkekirken fra på deres børns vegne, da der i alle

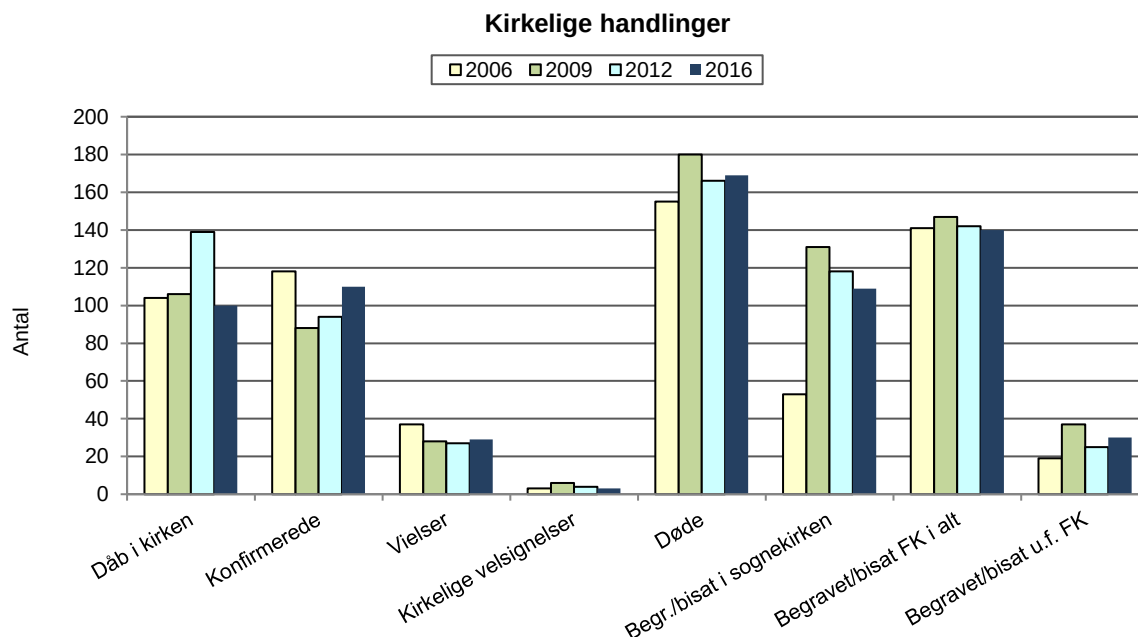
årene er betydelig forskel på antallet af fødte og antallet af indmeldte 0 årige samme år. I perioden 2012-2016 fremgår det, at kun cirka halvdelen af alle fødte i sognet det pågældende år indmeldes i folkekirken. Der kan være mange årsager til, at små nye borgere ikke meldes ind i folkekirken; herkomst, andet religiøst tilhørsforhold eller mangel på religiøst tilhørsforhold m.fl.

Antallet dåb svinger som nævnt mellem 90-139 i perioden 2007-2016. I de gamle statistikker viser tal jf. tabellen på næste side, at antallet af dåb i perioden fra 1990 til 2000 lå på mellem 111-155 årligt.

Øvrige kirkelige handlinger

I dette afsnit ses udviklingen i antallet af dåb, konfirmationer, vielser, kirkelige velsignelser, begravelser/bisættelser i sognekirken, antal folkekirkeligt begravede/bisatte indbyggere i alt, antal indbyggere begravet uden for folkekirkeligt regi og antallet af døde.

For overskuelighedens skyld medtages i diagrammet nedenfor kun tilgængelige tal fra 2006, 2009, 2012 og 2016, så vi kan tegne en udviklingstendens over de seneste 10 år. I tabellen på næste side ses alle tilgængelige tal fra 1990-2016. Tallene stammer delvist fra statistikbanken.dk og Kirkefondets sognestatistik (ældste tal). Bemærk, at der kan være små afvigelser i tallene i forhold til tabellerne 1-7, fordi oplysningerne kommer forskellige steder fra i statistikbanken.

Diagrammet over kirkelige handlinger viser relativ stabilitet i antallet af dåb med undtagelse af 2012, hvor antallet af dåb i kirken var ekstraordinært højt. Kigger man nærmere på tabellen på næste side, fremgår det, at antallet af dåb i hele perioden 2006-2016 ligger meget stabilt på mellem 90-104 årligt, og kun afbrydes af det høje antal dåb i 2012. Som det fremgik af diagrammet på forrige side over fødte-dåb-indmeldte 0 årige, er der ikke nær sammenhæng mellem antallet af børn og antallet af dåb i sognets kirker eller indmeldte 0 årige indbyggere.

Antallet af konfirmationer svinger en del fra år til år, og det er svært at se en direkte sammenhæng til den samtidige stigning i antallet af større børn i sognet. I perioden 2006-2016 ligger antallet af konfirmationer i X-strup Sogn på mellem 83-130 årligt. Antallet af konfirmationer afhænger naturligvis af sognets placering i forhold til skoledistrikter, hvor stor en andel af konfirmationsårgangene, som er af dansk herkomst og hvor mange af disse, der har tilknytning til folkekirken samt disses til- eller fravalg af konfirmationen.

Antallet af vielser er faldet meget gennem årene. I perioden fra 1990-2000 var det årlige antal vielser på mellem 53-65, men i tiden efter 2006 er antallet reduceret til mellem 23-39 årlige vielser. På landsplan er der en tendens til, at antallet af kirkelige vielser falder, og faldet er større end faldet i borgerlige vielser. Det kan dels skyldes den økonomiske krise, som ramte Danmark i 2008, men kan også være et udtryk for, at flere fravælger det kirkelige ritual i forbindelse med indgåelse af ægteskabet. Antallet af kirkelige velsignelser af borgerlige ægteskaber ligger alle årene på et meget beskedent niveau på mellem 0-9 årligt.

Det er fortsat sådan, at den kirkelige begravelse i overvejende grad er den foretrukne afsked blandt indbyggerne i X-strup Sogn, hvilket ses ved sammenligning af antallet af indbyggere, som har valgt en folkekirkelig afsked livet (Begr./Bisat FK i alt) og dødstallet samme år. I 2016 blev 83 % af alle afdøde indbyggere begravet/bisat i folkekirkeligt regi. Det er et fald fra 89 % i 1990. Faldet kan dels skyldes, at sognet har oplevet en ændring i herkomstsammensætningen blandt indbyggerne i sognet, og dels kan der være tale om, at flere indbyggere af dansk herkomst i dag vælger en alternativ afsked med livet.

Siden 2006 har det været muligt at skelne mellem antallet af begravelser/bisættelser i sognets kirke og det samlede antal afdøde indbyggere, som er blevet begravet i folkekirkeligt regi. Det giver en fornemmelse af, om indbyggerne (og deres pårørende) føler sig mest knyttet til den lokale folkekirke eller en anden sognekirke. I perioden 2007-2016 har der årligt været foretaget mellem 91-128 begravelser/ bisættelser fra sognekirken, mens mellem 112-160 indbyggere årligt har valgt en folkekirkelig begravelse/bisættelse. Dermed er der en del af de afdøde indbyggere begravet/bisættes i et andet sogn end bopæls sognet.

	Dåb i kirken	Konfirmationer	Vielser	Velsignelser	Begr./Bisat i sognekirken	Begr./Bisat FK i alt	Begr./Bisat u.f. FK	Døde
1990	111	127	59			125		141
1993	128	99	57			123		145
1996	155	81	65			147		162
2000	131	95	53			140		164
2006	104	118	37	3	53	141	19	155
2007	98	105	37	9	128	158	22	181
2008	96	105	24	3	131	160	30	191
2009	106	88	28	6	131	147	37	180
2010	107	120	39	7	102	118	33	157
2011	105	111	27	2	125	144	19	159
2012	139	94	27	4	118	142	25	166
2013	90	83	24	0	105	126	33	149
2014	99	88	26	5	91	112	33	148
2015	91	130	23	2	106	127	38	164
2016	100	110	29	3	109	140	30	169

I X-strup Sogn afholdes der også højmesser og almindelige gudstjenester samt familiegudstjenester, børnegudstjenester, musikgudstjenester, friluftgudstjenester m.fl. X-strup Sogn har desuden et væld af tilbud til sognets indbyggere, herunder meditationsandagter, litteraturkreds, koncerter, foredrag, aftensang, babysalmesang og meget mere. På analysens side 60-61 findes en skematisk oversigt over alle de aktiviteter, som foregår i sognets regi jf. hjemmesiden www.X-strup-sogn.dk.

Konklusion vedr. kirkelige handlinger

Der kan konkluderes følgende vedrørende kirkelige handlinger i X-strup Sogn for perioden 1990-2015:

- at fødselstallet i sognet svinger mellem 120-158 fødte i perioden 2007-2016, dåbstallet svinger mellem 90-139, og antallet af indmeldte 0 årige svinger mellem 58-94
- at fødselstallet er i hele perioden væsentlig højere end antallet af dåb foretaget i sognets kirke(r) det samme år
- at der i alle årene foretaget flere dåb i sognets kirke(r), end der er blevet indmeldt 0 årige indbyggere, og dette gør sig især gældende med store overskud af dåb i årene fra 2011 og fremefter. Det tyder på, at der bliver foretaget en del dåb udover barnedåb i sognets kirke(r) og/eller dåb af udensognsbørn
- at forældre til småbørn i X-strup Sogn i meget stort omfang vælger folkekirken fra på deres børns vegne, da der i alle årene er betydelig forskel på antallet af fødte og antallet af indmeldte 0 årige samme år. I perioden 2012-2016 er kun cirka halvdelen af alle fødte i sognet de pågældende år indmeldt i folkekirken
- at antallet af konfirmationer svinger en del fra år til år, og der ikke ses at være direkte sammenhæng til den samtidige stigning i antallet af større børn i sognet. I perioden 2006-2016 ligger antallet af konfirmationer i X-strup Sogn på mellem 83-130 årligt
- at antallet af vielser er faldet meget gennem årene. I perioden fra 1990-2000 var det årlige antal vielser på mellem 53-65, men i tiden efter 2006 er antallet reduceret til mellem 23-39 årlige vielser
- at antallet af kirkelige velsignelser af borgerlige ægteskaber ligger alle årene på et meget beskedent niveau på mellem 0-9
- at andelen af kirkeligt begravede/bisatte er faldet fra 89 % i 1990 til 83 % i 2016
- at der i perioden 2007-2016 har der årligt været foretaget mellem 91-128 begravelser/bisættelser fra sognekirken, mens mellem 112-160 indbyggere årligt har valgt en folkekirkelig begravelse/bisættelse. Dermed er der en del af de afdøde indbyggere begravet/bisættet i et andet sogn end bopæls sognet

Kirkeligt arbejde i og ud fra X-strup Sogn

Nedenstående informationer er hentet fra hjemmesiden og kirkebladet. Det er muligt, at listen ikke er komplet. Oversigten er en enkel opstilling og den tjener først og fremmest til at give et samlet overblik over den nuværende situation. Billedet af aktiviteterne kan I bruge til klarhed over kirkens nuværende arbejde, f.eks. ved at fylde ud med manglende aktiviteter og drøfte, hvor vigtige de er – og hvor der er områder, der skal prioriteres anderledes.

At være kirke for alle aldersfaser i livet

De yngste:	Dåb Babysalmesang
Børnene:	Gud & Spaghetti / Gud & Risengrød Fastelavnsgudstjeneste Minikonfirmand Børnekor (9-15 år) Familiegudstjenester med dåb
De unge (op til 15 år):	Konfirmationsundervisning Gospelworkshop for konfirmander Konfirmation Børnekor (9-15 år)
De voksne:	Vielser og andre kirkelige handlinger Litteraturkreds Kirkehøjskole Koncerter Aftensalmesang Torsdagscafé (inkl. andagt og spis 1 gang pr. md.) Kyndelmisssegudstjeneste Musikgudstjeneste Høstgudstjeneste (m banko og kaffebord) Friluftsgudstjeneste Forklaringsgudstjeneste Aftensgudstjeneste Allehelgens gudstjeneste (m fællesspisning) Mortens aftengudstjeneste (m fællesspisning) Påsegudstjeneste (m fællesspisning) Julegudstjenester De ni læsninger Sct. Jacobsaften Helligtrekongers aften Spillemandsmesse Meditationsandagter Syng julen ind Fyraftens julesang Stikkecafe Sorggruppe Kulturnat Halloween
De ældre:	Samme som voksne samt:

	Kirkebil Plejehjemsgudstjenester (Lindehaven & Kirstinehaven)
Turister:	Åben kirke onsdage 15-17
Tværkulturelt:	?
Tværreligiøst:	?
Diakonalt:	Sjælesorg Sorggruppe
Andet:	FDF?

Kirkens grundstruktur

Med kirkens rum som ramme: Gudstjeneste- og musiklivet	Dåb, konfirmation, vielse, begravelse. Højmesse, gudstjenester Særlige gudstjenester Koncerter
Undervisning / forkyndende arbejde:	Konfirmander Minikonfirmander Litteraturkreds Kirkehøjskole
Diakoni / kirkens hjælpearbejde:	Sjælesorg, sorggrupper, andet?

Organisation og lederskab

Kommunikation / Offentlighedsarbejde:	Hjemmeside
Forvaltningsopgaver / Kommunikation indadtil	Menighedsrådsarbejdet Udvalg og arbejdsgrupper Ansatte og medarbejdermøder Frivillige – og pleje heraf Kirkebygningen m.m. Samarbejde i og med provstiet?

Sognene i Ballerup-Furesø Provsti

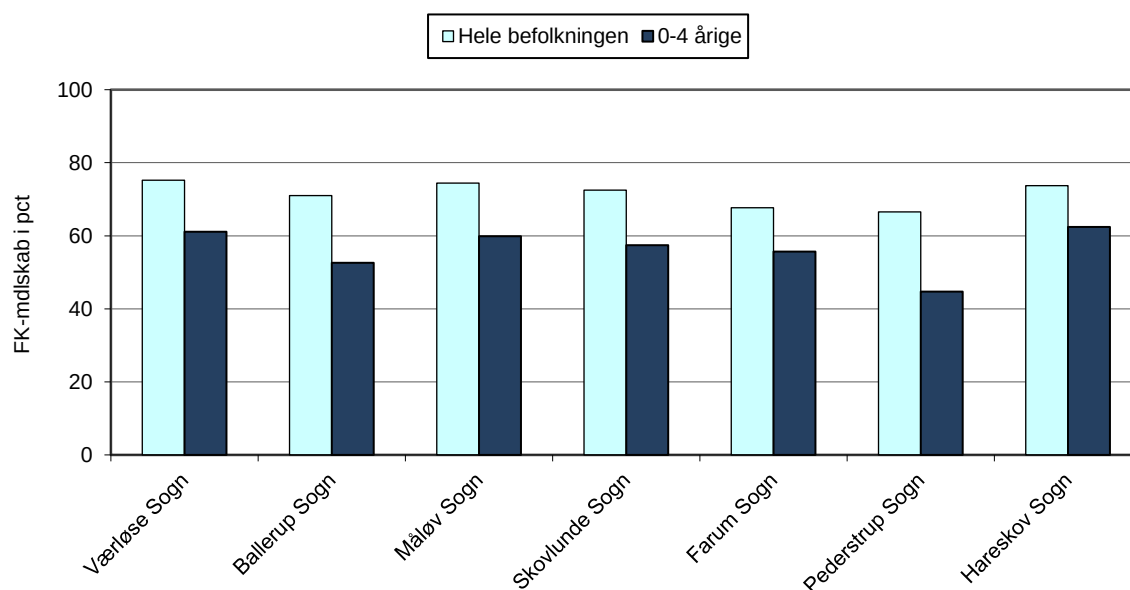
I talmaterialet er medtaget nøgletallene for Ballerup-Furesø Provsti og dets 7 sogne for 2014. De kan i hovedtræk give et indtryk af lokalområdet. I det følgende trækkes nogle af sognenes forskelle frem, og vi forsøger at finde sogne, som i befolkningssammensætning ligner Ballerup Sogn. Oversigten med nøgletal for 2014 kan være et godt redskab, hvis sognet gerne vil hente inspiration udefra eller skal bruge en sparringspartner. Der er markeret med gult, på hvilke områder, de forskellige sogne i provstiet ligner X-strup Sogn.

Der er meget stor forskel på antallet af indbyggere i provstiets sogne. Farum Sogn er provstiets folkerigeste og har i alt 18.845 indbyggere. Værløse er det næststørste målt på befolkningstørrelse med i alt 15.778 indbyggere, og Ballerup Sogn er det tredjestørste med 14.279 indbyggere. Skovlunde Sogn har 13.021 indbyggere og Pederstrup Sogn har 12.161 indbyggere, mens der i Måløv er 8.874 indbyggere. Provstiets absolut mindste sogn er Hareskov Sogn med 3.701 indbyggere.

Pederstrup Sogn har provstiets højeste andel af indvandrere og efterkommere i befolkningen. Her har 21 % af indbyggerne en anden etnisk baggrund end dansk, men også Farum Sogn ligger med 16 % i den høje ende. I alt har fire af provstiets sogne større andele af udlændinge i befolkningen end gennemsnitligt, mens de øvrige tre sogne har mellem 6 % - 9 % udlændinge i befolkningen.

Der er ikke voldsomt store udsving i folkekirkemedlemskabet sognene imellem. Pederstrup Sogn har det absolut laveste medlemskab med 66,5 %, hvilket uden tvivl skyldes den større andel udlændinge, som er bosat i sognet. Modsat ligger Værløse Sogn med et folkekirkemedlemskab på 75,2 %. I de øvrige sogne er medlemskabet på mellem 67-74 % %. Kigger man på folkekirkemedlemskabet blandt provstiets 0-4 årige indbyggere, er også det lavest i Pederstrup Sogn med 44,7 %, mens det højeste folkekirkemedlemskab blandt småbørn findes i Hareskov Sogn med 62,4 %. I de øvrige sogne svinger medlemskabet blandt småbørn mellem 52,6 % - 61,1 %.

Folkekirkemedlemsskabet i sognene 2014

Alderssammensætningen i sognene varierer lidt. Der er generelt mange børn mellem 0-15 år i provstiet, og således ligger andelen højere end landsgennemsnittet på 18,5 % i 6 ud af 7 sogne. De største børnegrupper findes i Hareskov Sogn og Måløv Sogn, hvor børnene udgør 24 % af befolkningen i begge sogne. I modsætning dertil er den mindste børnegruppe at finde i Ballerup Sogn med 18 %. I de øvrige sogne er der mellem 18,5-21 % børn. Andelene af unge voksne mellem 20-34 år ligger til gengæld generelt lidt lavere i provstiet end på landsplan, og det er især i Hareskov Sogn og Værløse Sogn, vi ser de mindste andele af unge voksne med hhv. 7,8 % og 8,5 %. Der er flest unge voksne i Pederstrup Sogn med 18 %, hvilket nogenlunde svarer til landstallet. I de øvrige sogne er der mellem 11-16 % unge voksne. Andelen af indbyggere over 65 år ligger generelt højere i Ballerup-Furesø Provstis sogne end på landsplan, hvor andelen er 18,3 %. I Værløse Sogn er 23 % af indbyggerne over 65 år, og i Ballerup Sogn er det 22 %. Færrest ældre er der i Måløv Sogn med 15 % og i Hareskov Sogn med 17 %. I de øvrige sogne er der mellem 19-21 % ældre.

I kolonnen *Dagbefolkning i pct.* ses det, at 4 sogne har dagbefolkninger på under 100 % og dermed har færre arbejdspladser end antallet af erhvervsaktive indbyggere. Den mindste dagbefolkning findes i Hareskov Sogn og er på bare 31 %. Der vil være relativ stor udbendling fra disse sogne. Til kontrast er dagbefolkningen i Ballerup Sogn på 324 % og i Skovlunde Sogn på 146 %, og dermed er der et stort overskud af arbejdspladser i forhold til antallet af erhvervsaktive indbyggere. Endelig har Pederstrup Sogn en dagbefolkning på 116 %. Disse sogne vil opleve stor indpendling.

Indkomstniveauet i provstiets sogne er også meget forskelligt, og i 3 sogne ligger indkomsten lavere end landsgennemsnittet. Laveste bruttomedianindkomst findes i Pederstrup Sogn med kr. 326.851, mens højeste bruttomedianindkomst er på kr. 859.241 og findes i Hareskov Sogn. De øvrige tre sogne i provstiet har bruttomedianindkomster på mellem ca. kr. 500.000 – 550.000. Til sammenligning er niveauet kr. 381.521 på landsplan.

Ved en nøjere gennemgang af nøgletallene for 2014 viser det sig, at X-strup Sogn i demografisk henseende har mest til fælles med Skovlunde Sogn med hele 19 demografisk sammenfaldende punkter. Mindst til fælles har X-strup Sogn med Hareskov Sogn med ingen sammenfaldende målepunkter. Det bemærkes dog, at der altid kan være gavn af sparring på tværs fx af provstiet, så der deles erfaringer og udfordringer og måske endda ressourcer med de nærliggende sogne.

Der er mange oplysninger at hente ud af nøgletalsarket, både som et hurtigt overblik over eget sogn, men også om provstiets øvrige sogne og tallene for stift og landsplan. Man skal dog altid huske på, at statistik er tal og virkeligheden kan være anderledes, end hvad tallene fortæller os.

Til overvejelse

I langt de fleste sogne i Danmark er de grundlæggende forudsætninger for en god kontakt mellem befolkningen og kirken er til stede i form af et relativt højt folkekirkemedlemskab. I forhold til den lokale kirkes liv og vækst kan man bl.a. rejse følgende spørgsmål til sognet:

- I hvor høj grad nås sognets befolkning med det, som arrangeres og gøres fra kirkens side?
- Afspejler kirkens gudstjenesteliv, undervisning og øvrige virksomhed de behov, der er i mødet med den faktiske befolkning?
- Er der relevante opgaver, som kirken ikke har øje for i dag i sognet? Og er der grupper i sognet, som kirken ikke er opmærksom på?
- Er der overensstemmelse mellem den profil, som kirkens aktiviteter har, aldersmæssigt og på anden vis, og den profil, som sognets befolkningssammensætning kunne lægge op til?
- Taler man det rigtige ”sprog” i kirkens kommunikation såvel i kirkerummet som i den udadrettede kommunikation i forhold til indbyggernes uddannelsesmæssige og erhvervsmæssige baggrund?
- Hvilke muligheder og udfordringer giver udviklingen i alderssammensætningen i sognet?
- Giver herkomstsammensætningen i sognet kirken anledning til at overveje tværkulturelt/tværreligiøst samarbejde fx i samarbejde med omkringliggende sogne?
- Giver ind- og udpendling sognet anledning at overveje et samarbejde med omkringliggende sogne fx på tværs af provstiet?

Mobilitet, pendling og tilknytning til lokalområdet

Der er relativt stor forskel fra sogn til sogn på, hvor tæt knyttet befolkningen er til lokalområdet. For alle sogne gælder det, at en del af befolkningen er meget stabil og nært knyttet til området i mange år, og som kirken derfor har mulighed for at knytte langvarige bånd og skabe traditioner med. Andre er måske blot i sognet på kort ophold, og her er der formentlig især tale om de unge voksne, som generelt er mere mobile end den øvrige befolkning. Kirken har derfor kun mulighed for at byde ind i de unges liv i en meget kort periode, og behøver at være meget mere synlig i ordets bredeste forstand end i forhold til den øvrige befolkning, hvis den ønsker at byde ind i de unge voksnes liv.

Mobiliteten er ikke kun udtrykt i flyttehyppighed. Vi er i dag på mange andre måder særdeles mobile. Pendlerstrukturen er også en del af vores mobilitet. Udskiftningen af befolkningen i hhv. dag- og nattetimer stiller følgende spørgsmål til kirken:

- Er kirken kun kirke for dem, der har postadresse i sognet - natbefolkningen? Eller har kirken også en opgave for dem, der færdes i sognet i dagtimerne; på arbejde som besøgende eller turister?

Mange faktorer har indflydelse på udviklingen, f.eks. boligudbud, uddannelsesmuligheder, jobmuligheder, men også menneskers livsformer – og forandringerne i dem ikke mindst! Det er derfor meget svært at forudsige bevægelser i befolkningsprofilen - især på afstand - men hvad tror I, som bor i sognet? Kunne I selv tænke jer at flytte? Og hvem, tror I, kunne tænke sig at flytte til sognet? Hvor længe, tror I, at de unge børnefamilier bliver boende i området? Hvor meget kommer der i fremtiden af nye boliger i form af nybyggerier eller andet?

Mange fremtidsforskere spekulerer i disse år bl.a. over udviklingen i de ældres livsformer. Spørgsmålet er, om de ældre vælger at blive boende i de nærmiljøer, de måske igennem et langt liv har etableret netværk i eller de i højere grad vil lade tilbuddene til deres aldersgruppe være afgørende. Der vil i fremtiden være flere og flere ældre i Danmark, og deres adfærd kan få stor indflydelse både på boligmarkedet, men også bl.a. på det frivillige arbejde i lokalsamfundene. De ældre kan f.eks. i stadigt højere grad blive en ressource, man som kirke vil kunne nyde godt af, men der kan samtidig også blive behov for et større diakonalt omsorgsarbejde.

De forskellige aldersgrupper har måske et forskelligt forhold til det at bo og være i lokalområdet. Børnefamilier kan være meget væk hjemmefra, på ferie og weekends og i forbindelse med fritidsaktiviteter. Midaldrende og ældre rejser langt mere end tidligere og tager på højskoleophold og er på anden måde aktive, også uden for de lokale rammer. Og unge – ikke mindst uddannelsessøgende – forholder sig ofte langt mindre til det lokalområde, som de bor i, end de forholder sig til city-kulturen og til deres uddannelsesinstitutioner. Indbyggerne i et sogn tænker ikke nødvendigvis kun lokalt, hverken når de har fritidsinteresser, handler, bruger institutioner eller forholder sig til deres tro.

Diakonale behov

Der kan altid være grund til at have opmærksomhed på, om der er områder i sognet, hvor der er behov for en særlig diakonal indsats. Måske kan ensomhed blandt sognets enlige være et mærkbart problem - både for unge og ældre. Enlige forsørgere kan ofte mangle netværk. Enlige ældre har ofte familien på lang afstand, og mange kommer som nævnt i analysen af tallene meget sjældent ud. Spørgsmålet er, om de folkelige fællesskaber fungerer, eller der er behov for yderligere netværk, fællesskaber og steder at samles? Det kan være en udfordring for kirken enten at gå ind i de allerede eksisterende folkelige fællesskaber ved et opsøgende arbejde, eller ved selv at tilbyde fællesskaber. Dertil kommer spørgsmålet, om ensomheden er geografisk ujævnt fordelt. Er der områder, som overvejende bebos af børnefamilier og par, mens andre områder af sognet bebos af de enlige?

Udlændinge i sognet

Forholdet til andre religioner og kulturer optager ikke kun mennesker i områder med mange udlændinge, men er blevet et tema, som er på mediernes dagsorden hele tiden. Det kan derfor også være relevant, at kirken overvejer sin med at gå i dialog med og møde mennesker af anden religion og kultur samt viljen til at modtage udlændinge på en medmenneskelig måde i Danmark. En del af indvandrerne i de fleste områder har en kristen baggrund, men er ikke nødvendigvis medlem af den danske folkekirke, men andre kristne trossamfund. Det stiller spørgsmålet, om den lokale kirke har en opgave i at opsøge og have kontakt med kristne indvandrere, enten for at hjælpe dem med at finde menigheder, der svarer til deres egen kristne trosbaggrund, eller for at integrere dem på en positiv måde i sognets folkekirkelige liv.

Ønsker man inspiration til arbejdet med denne udfordring, kan det bl.a. findes hos det folkekirkelige samarbejde "Folkekirke og religionsmøde", som bl.a. driver hjemmesiden

www.religionsmoede.dk, der også indeholder inspirationsmateriale til lokalt arbejde. Tværkulturelt Center med hjemmesiden www.tvaerkulturelt-center.dk kan ligeledes være til hjælp og inspiration for arbejdet med udfordringen.

Uddannelse og erhverv

Uddannelser og valg af erhverv er i høj grad med til at karakterisere os som mennesker, og profilen af et sogn på dette område kan fortælle meget om dets indbyggers tilgange og forventninger til kirken. Kirken kan f.eks. opleves på nogle af følgende måder:

- som et sted, hvor der tales meget, og hvor man mest forholder sig til abstrakte begreber
- som et sted, hvor man sidder i en elev-position og skal lære noget af præsten
- som et sted, hvor man er med til at udføre en traditionel ceremoni
- som et sted, hvor der er brug for en hånd til at få løst forskellige opgaver
- som et sted, hvor man finder ro til eftertanke
- som et sted, hvor man kan komme som man er, eller omvendt
- som et sted med en særlig kultur og omgangsform, man skal tilpasse sig
- som et sted, hvor der er rum for samtale om livets store spørgsmål
- som et sted, hvor der tilbydes gode rammer for markering af de afgørende overgangsfaser i liv og død

Det er værd at overveje, hvordan sognets indbyggere oplever kirken set i lyset af sognets uddannelsesniveau.

I en situation, hvor menighedsrådet har behov for at kommunikere et budskab ud, kan man f.eks. vælge at vægte en sproglig (abstrakt/intellektuel) formidling eller man kan vælge at lave arrangementer, hvor budskabet bliver formidlet gennem en oplevelse, så folk i stedet får en praktisk erfaring at forholde sig til. Det er en grundregel i alle former for kommunikation, at vi som mennesker er mest åbne for nye indtryk, når vi føler os imødekommet. I forhold til en målsætning, der har med mennesker at gøre, er disse overvejelser derfor helt afgørende.

Kommunikation

Måden at kommunikere med omverdenen på betyder mere og mere også for kirken. Det er stadig en vigtig indsigt, at det personlige møde og den personlige kontakt er den vigtigste form for kommunikation, der findes.

I dag er det uomgængeligt at arbejde med andre former for kommunikation end den papirbårne med sognets beboere og med offentligheden. Til de kommende udfordringer hører måske en prioritering af de forskellige medier: kirkeblad, hjemmeside, annoncering mv. i forhold til de forskellige alders- og andre grupper.

I den forbindelse er det værd at overveje, om man kan gøre mere ud af den elektroniske kommunikation. En meget stor andel af befolkningen er vant til elektronisk kommunikation via hjemmesider mv., særligt børn, unge og en stor del af voksengruppen. Mange sogne har introduceret kommunikation via mail- og sms-lister, nogle steder med kategorier, så folk kan melde sig til, hvilke områder af kirkens liv, de er særlig interesserede i at få nyheder om samt sociale elektroniske medier som f.eks. Facebook, Twitter og MSN. En systematisk brug af denne kommunikationsform kan blive vigtig som hurtigt kommunikationsmiddel i fremtiden, og det vil kunne give en betydelig højere grad af fleksibilitet, målrettethed og direkte i kommunikationen og dermed også muliggøre en mindre stiv planlægning, end vi har været vant til i kirkens arbejde.

De fleste sogne har i dag meget høje økonomiske udgifter til kommunikation, blandt andet på grund af øgede krav til kvaliteten af såvel kirkeblad som hjemmeside, og evt. portoudgifter til udsendelse af kirkebladet i papirform. Det kræver også store arbejdsmæssige ressourcer at fylde både kirkeblad og hjemmeside med interessante artikler og skabe et grafisk overblik. I store sogne har man måske både økonomiske og menneskelige ressourcer til dette arbejde, mens mindre sogne måske vil have gavn af at gå sammen med nabosogne eller via provstiet for fællesansættelse af en kommunikations-medarbejder. I forhold til minimering af kan man udover at have kirkebladet i pdf-form på hjemmesiden fx lave en ordning med automatisk fremsendelse af kirkebladet pr. pdf ved tilmelding til præst, kordegn eller lign.

Samarbejde på tværs

Sognet er ikke en isoleret størrelse. Hvad der er sagt om mobilitet, nomade-tilværelse og moderne livsformer antyder, at den almindelige beboer i sognet i sin hverdag har en langt større radius for sin livsudfoldelse end sognet, og at rigtig mange mennesker, der ikke bor i sognet, færdes der fx i forbindelse med arbejde eller studie. Det understreger, at det er en væsentlig dimension for alle sogne at overveje den lokale sammenhæng med andre: nabosognene, provstiet, beslægtede sogne andre steder. En lang række kirkelige opgaver kan ikke løses af et sogn alene, men må tages op i et større fællesskab, som det også er blevet understreget i ”Den grønne Betænkning” 1491 om folkekirkens lokale økonomi, der indeholder en lang række gode forslag til samarbejde både om praktiske forhold og om det kirkelige liv.

I de fleste provstier sker i disse år en udvikling i retning af øget samarbejde. Denne udvikling kan alle spille ind i og bidrage til, både til gavn for helheden, og således at hvert enkelt sogn særlige profil fastholdes og udvikles. En væsentlig overvejelse i den sammenhæng er forholdet mellem sognets egen identitet og de opgaver, som menighedsråd og ansatte satser på som deres egne kerneopgaver, og opgaver, som løses bedre i samarbejde enten i sognet eller med andre nabosogne, eller som det slet ikke er muligt at løse, med mindre man indgår i et samarbejde f.eks. på provstiplan.

Midlertidige fællesskaber

Mobiliteten er kendetegnende for det moderne samfund, hvor det er blevet økonomisk muligt og samtidig attraktivt at leve som en nomade, der tilbringer sine forskellige livsfaser forskellige steder. Derfor spiller såkaldte *midlertidige fællesskaber* i dag en stor rolle.

Mange af indbyggerne i sognet er givetvis ikke vokset op i området og har derfor ikke et naturligt tilhørsforhold til kirken, og slet ikke, hvis der er tale om en person af udenlandsk herkomst. De kender den muligvis slet ikke. Måske bør man i kirken ikke alene bygge på kontinuitet, men overveje også at vægte det, som fungerer ved midlertidigheden.

Det kan være engangsbegivenheder eller oplevelser, der kan stå alene, fejring af højtider - også verdslige, småbørnsaktiviteter, åben kirke, koncerter, tværreligiøse arrangementer osv. Man kunne også overveje at have færre arrangementer, der til gengæld er mere slag i. Man kan overveje hvordan disse aktiviteter og deres indhold – og tidspunkter for dem harmoner med den ind- og udpendling, der foregår i sognet.

Mobiliteten i dagligdagen er også en vigtig udfordring:

- Har vi arrangementer og gudstjenester på tidspunkter, hvor de mennesker, vi gerne vil nå, rent faktisk er hjemme, så vi kan nå dem? Eller kan vi møde dem undervejs?

En af de senere års største folkekirkelige succeser er *spaghettigudstjenesten*, som netop tager den mobile livsform alvorligt ved at tilbyde familierne en oase ved fyraften og børneafhentning fra institutioner i stedet for ulvetimen med indkøb og madlavning og trætte børn og voksne. Denne tænkning kunne godt inspirere mere bredt.

En anden følge af mobiliteten er fokus på kirkens åbenhed, så mennesker kan komme ind i den, når de har ønske om det, og ikke kun, når der fejres gudstjeneste. Kirken kan på forskellig vis inspirere de besøgende til at brug kirkerummets særlige ro som åndehul i en travl hverdag, fx ved at give mulighed for at tænde lys, bede en personlig bøn, læse i biblen eller måske blot sidde der lidt i stilhed. Det giver kirkens brugere en nærhed til kirkerummet, som er anderledes, end når man er der i forbindelse med gudstjenester eller andre arrangementer. Mange kirker holder dørene åbne for besøgende i dagtimerne, og det giver god mening at gøre opmærksom på de åbne døre fx med skiltning udenfor kirken, og der er også muligheden for at være med i den landsomdelte brochure ”Vejkirker og andre åbne kirker”, hvor bl.a. kirkens særlige kendetegn og åbningstider annonceres, så det er nemt for interesserede at vide, hvornår de kan bruge kirkens rum uden for gudstjenesterne.

Bløde faktorer

Nu er der givet et overblik over de håndgribelige facts, det der hedder en kvantitativ analyse, alene baseret på talmaterialet, på det der kan måles og veje. Kirkefondet kan ikke på afstand levere en komplet analyse, som ville kræve meget dybere indsigt i de lokale strukturer i sognet, men her er nogle igangsættende spørgsmål, der kan åbne for de supplerende overvejelser:

- Hvad er forholdet mellem folk og kirke i jeres sogn?
- Hvad er stedets folkelige tradition og kultur?
- Er der naturlige mødesteder i sognet? Hvor handler man f.eks., hvilke fritidsinteresser dyrkes, og hvilke kulturelle arrangementer besøges?
- Hvordan fungerer foreningslivet i sognet, og hvordan fungerer f.eks. læger, bibliotek og sundhedsplejersker i lokalsamfundet? Er det aktive, synlige kræfter, kirken kunne have kontakt med?
- Hvordan er forholdet til de offentlige institutioner? Er der kommunikation mellem kirke og hhv. skole, uddannelsessteder og evt. socialcentre?
- Hvilken rolle spiller sognegrænserne for mennesker i jeres sogn?
- Har sognet f.eks. som geografisk størrelse en egen identitet og i givet fald hvilken?

- Hvilket retningspræg har kirken? Er der særlige traditioner forbundet med stedets kirkelige liv?
- Genererer kirkens ”sprog” tilskuere eller deltagere?
- Hvordan er kirken synlig i den brede befolkning? Bruger I alle tilgængelige kilder?
- Hvordan er samarbejdet med de andre folkekirker i provstiet/området? Kunne dette arbejde med fordel intensiveres?
- Hvordan er samarbejdet med eventuelle andre trossamfund i sognet evt. andre religioner – f.eks. om diakonale opgaver?

Kirke hos os

Samtale om og arbejde med kirkens liv og vækst er en kontinuerlig del menighedsrådets og menighedens fokus. For at styrke og stimulere dette arbejde har Kirkefondet, Folkekirkens Mission og Areopagos i samarbejde med Landsforeningen af Menighedsråd og Folkekirken.dk produceret et materiale med temaet ”Kirke hos os”. Det kan ses på fkm.interchurch.dk/arbejdsomraader/kirke-hos-os/. Der er bl.a. fire små video'er til igangsætning af ”liv og vækst-samtaler” i menighedsråd og menighed. Emnerne for de fire videoer er 1. Folkekirkens formål: Hvorfor er vi her? 2. Danskernes tro. 3. Den lyttende kirke. 4. Fremtidens drømme. Til hver af video er der en vejledning til samtale og debat. På hjemmesiden finder man også et online-materiale lige til at printe ud, hvor der fokuseres på kirkens grundopgaver:

Gudstjeneste hos os - for hvem og hvordan

Undervisning hos os - oplæring i hvad og hvordan

Diakoni hos os - handling, hvorfor, hvad og hvordan

Mission hos os - sendt med hvad til hvem?

Menigheden

Som supplement til ovenstående kan man også tilføje nogle overvejelser, som har med selve kirken og gøre, og til en begyndelse spørge:

- Hvad forstår vi ved menighed?

Vi ved jo, at teologisk set er menigheden alle døbte. Men hvad vil det sige i praksis, og hvordan får menigheden form og krop? Center for SamtidsReligion på Aarhus Universitet udgav i efteråret 2010 en publikation ”Religion 2.0”, hvor professor Viggo Mortensen i artiklen ”Fra firhjuls-kristne til fejrings-kristne” beskriver en række menighedstyper. Publikationen kan findes i sin fulde længde på

<http://samtidsreligion.au.dk/religion-2.0/>

Fejrings-kristne

Et nyt begreb er opstået i forståelsen af menigheden; ”fejrings-kristne”. Det er dem, der kommer til kirken, når der er en særlig anledning til det, f.eks. barnedåb, konfirmation, bryllup eller begravelse. Men det er kun én type af de kirkemedlemmer, som befolker folkekirken i dag, og ved siden af fejrings-kristne kan der identificeres fire andre typer af menigheder, der hver især har sit eget tilhørsforhold og forventninger til kirken.

Kernemenigheden

Kernemenigheden består af den gruppe mennesker, der enten pr. tradition eller gennem et klart og meget bevidst valg identificerer sig så meget med kirken og dens budskab, at det præger deres liv og de derfor også kommer jævnligt til kirken. De er meget trofaste og lægger vægt på deres kirkemedlemskab, men gruppen bliver mindre og mindre, fordi den i forhold til befolkningen som helhed består af en klar overvægt af ældre. Derfor er denne menighedstype også uddøende, og det er et stort – og indtil videre uløst – spørgsmål, hvordan man fremover kan tænke kirke uden kernemenighed.

Servicemenigheden

Servicemenigheden består af den gruppe, der fortrinsvist bruger kirken ved overgangssituationer i livet, dvs. som oftest barnedåb, konfirmation, bryllup og begravelse. De møder op med en række forventninger om, at kirken tilbyder passende rammer for de vigtige begivenheder, de står over for. Blandt ansatte i kirken og kernemenigheden oplever man ofte et noget ambivalent forhold til servicemenigheden. På den ene side er man naturligvis glad for, at nogen vil gøre brug af kirkens tilbud og kirken får muligheden for at vise, at den er vedkommende også i livets overgangsritualer, og på den anden side viger man tilbage for at tage servicemenighedens behov helt seriøst. Det ses f.eks. i diskussionen om barnedåbens plads i højmessens, hvor man kan opleve, at det er vanskeligt at holde en højmesse, der på samme tid tager både servicemenighedens udgangspunkt, forventninger og ønsker alvorligt og har plads til den fordybelse og ro, kernemenigheden måske forventer.

Den associerede menighed (eller trofaste kirkefremmede)

Den associerede menighed består af en gruppe mennesker, der nok er forankret som medlemmer af kirken, men som ikke har kirken som deres første loyalitet. De er ikke regelmæssige kirkegængere og er ikke fortrolige med gudstjenestens liturgi og sprog, men kunne alligevel ikke drømme om at melde sig ud af folkekirken. I dansk sammenhæng har man tidligere ofte oplevet denne holdning inden for arbejderbevægelsen, og Socialdemokratiet er et af de få politiske partier, der stiller op på partiliste til menighedsrådsvalget. Denne tendens er dog på tilbagegang, og gruppen af trofaste kirkefremmede, der udgør den associerede menighed, dækker over en bredere gruppe.

Patchworkmenigheden

I patchworkmenigheden forbeholder den enkelte sig ret til at udvælge og sammensætte sin helt egen religiøse opfattelser, og dermed også sammensætte sin helt egen form for religion. Det er den hastigt voksende religion i Danmark, og individualiseringen og pluralismen i samfundet har betydet, at alle religiøse opfattelser er til stede over alt og på samme tid. Opfattelsen af, at man sammensætter sin helt egen religiøse forståelse betyder dog ikke nødvendigvis, at man melder sig ud af folkekirken og slet ikke kommer i den, idet man også i folkekirken kan finde elementer, der passer ind i ens eget religiøse billede.

Hvad stiller vi op med den viden?

Kan de forskellige menighedstyper alle finde sig til rette inden for samme kirke? Ja, sådan ser det jo umiddelbart ud når man ser på folkekirken, hvor rummeligheden altid har givet plads til en hvis grad af mangfoldighed. Men man må naturligvis tage alvorligt, at så forskellige typer af menigheder også efterspørger helt forskellige ting, og lokalt må man arbejde lidt mere med forståelsen af de forskellige menighedstyper. Derfor kunne X-strup Sogn med fordel spørge sig selv:

- Hvordan ser billedet ud her i vores område? Er det de samme menighedstyper, der gør sig gældende, eller ser virkeligheden anderledes ud netop her?

Det er vigtigt at arbejde med undervisningstilbud for folk udenfor folkekirken. Det gælder både folk, der overvejer voksendåb, folk fra andre religioner, og folk, der blot er almindeligt interesserede. Men derudover er der også et behov for, at der folkekirkeligt arbejdes meget mere bevidst med offentlighedsarbejde. Det er afgørende at vise kirkens ansigt udadtil i lokalsamfundet og at forsøge at formulere kristne grundtræk ind i den almindelige, ikke særligt kirkelige offentlighed for at få sagt højere og klarere, hvad kristendom er. Hermed får man også afbødet virkningerne af almindelige fordomme, misforståelser og almenreligiøsitet på markedet.

Handlingsforslag

I det følgende præsenteres nogle forslag og ideer, der er tænkt som oplæg til jeres videre samtale og bearbejdelse af det statistiske materiale. Handlingsforslagene i det følgende tager udgangspunkt i de forskellige aldersgrupper. Dette afsnit er en standardtekst, og derfor vil det muligvis også indeholde forslag til initiativer, I allerede har taget.

Med dette fokus på forskellige tiltag og aktiviteter er det vigtigt at minde om, at det ikke er mængden, som er afgørende. Derimod kan der nogle gange være behov for at nedlægge gamle initiativer, hvis de f.eks. er blevet uaktuelle eller hvis kirkens ressourcer i form af frivillige, personale, økonomi m.m. reelt ikke rækker til en hel masse. Overvejelserne, som dette afsnit lægger op til, må i første omgang være tanker om, hvad der er rigtigt og godt for netop jeres kirke og menighedsliv.

At være kirke for alle aldersfaser i livet

De yngste

“Kirken er altid én generation fra at uddø” – hedder det med rette, og derfor må børnearbejdet, både det organisations-organiserede samt de initiativer, der måtte komme fra præst og menighedsråd i form af børnegudstjenester og kirkelig undervisning for børn og unge, altid ligge kirken på sinde. Det er vigtigt at styrke dette arbejde, så man kan komme den generation af børn i møde, der måske aldrig er blevet præsenteret for det kristne budskab.

Der er mange muligheder. Nedenfor blot nogle enkelte, der netop retter sig mod de yngste og har til formål at give dem og deres forældre eller bedsteforældre muligheden for at indleve sig i og lære om den kristne tro og tradition:

- Dåbshilsner på årsdagene, f.eks. Folkekirkens Dåbshilsen
- Dåbs-”jubilæums”-gudstjenester på 2., 3. eller/og 4. årsdåbsdag
- Forældre-med-børn-initiativer, som en slags dåbsopfølgende arbejde
- Baby-salmesang og rytmik for småbørn
- Baby-træf eller legestue for sognets hjemmegående børn og forældre og evt. dagplejemødre. Det er for det første en måde, hvorpå kirken kan skabe netværk og formidle folkelige fællesskaber, og for det andet kan det være med til at sænke tærsklen for indgangen til kirken.

I den forbindelse skal man ikke glemme, at forældrene til de mindste i dag er 68-generationens børn. Det vil sige, at de ofte har meget lille fortrolighed med kirke og kristendom. Imidlertid har de ofte et stort ønske om både at give deres børn den fortrolighed, de ikke selv har, og at indhente noget af det forsømte for sig selv. Det åbner mulighed for kontakt med og oplevelser for forældrene gennem initiativer for børnene.

Børnene

Børn i et sogn giver basis for en masse aktivitet og liv i og omkring kirken, men det kan også være et vilkår, at forholdet til kirken bliver nedprioriteret af travle forældre. Eftersom par med børn generelt er den husstandstype med det højeste indkomstniveau, kan man regne ud, hvor hurtigt de må løbe for både at tjene penge og samtidig få familielivet til at fungere.

Spørgsmålet er, hvordan man kan støtte den moderne familie og hjælpe til med at styrke ikke blot børnenes, men også forældrenes/ aleneforsørgerens bånd til kirken. Kirkens rum står måske i manges bevidsthed netop som et sted, hvor man kan finde den tiltrængte, dybe ro imellem alt det, man skal eller gerne vil nå f.eks. i en familie. Måske kunne man påvirke de travle børnefamilier i deres prioriteringer, så de lidt oftere vælger at "tage på en udflugt" til kirken frem for til et andet sted? Her nogle få eksempler:

Børnekor og dramagruppe

En form for børne- og ungdomsarbejde kunne være f.eks. at etablere et børnekor eller en dramagruppe. Dette forudsætter, at der i sognet er en faglig kapacitet, der kan forestå et sådant arbejde. Gennem et børnekor i kirken indlever børnene sig både i salmebogen og gudstjenesten. Mange steder får børnene lidt løn/lommepenge for at medvirke ved gudstjenesterne. Med en dramagruppe, der – ligesom børnekolet - kan medvirke ved særlige gudstjenester, lader man børn og unge opleve evangeliet på en ny måde, samtidig med at de måske får en lidt større fortrolighed med gudstjenesten.

Indledende frivillig konfirmationsforberedelse (minikonfirmander)

Den indledende frivillige konfirmationsforberedelse finder sted i folkeskolens 3. eller 4. klasse. Det er fortsat frivilligt om de enkelte sogne vælger at tilbyde det, men der har dog været overvejelser om at det skal være et obligatorisk tilbud i alle sogne.

Bibelhistoriske rollespil

Er en idé, der er ved at vinde indpas i børne- og ungdomsarbejdet under inspiration fra rollespillenes generelle popularitet blandt børn.

Samarbejde med lokale kræfter

Det er også en mulighed at samarbejde med folkelige fællesskaber i lokalmiljøet, som arrangerer aktiviteter for sognets børn, f.eks. indenfor sport, musik og teater m.m., og lade børnene møde kirken ad den vej. Man kunne f.eks. arrangere en gudstjeneste i forbindelse med et idrætsstævne eller lignende. I det hele taget er det vigtigt at kirken sørger for at knytte til ved de folkelige "anledninger".

Styrke og samarbejde med det frivillige arbejde

Det frivillige, kirkelige børne- og ungdomsarbejde må betragtes som en del af kirkens arbejde, selvom tråden mellem kirke og dette arbejde muligvis i perioder kan synes tynd eller næsten usynlig. Samarbejdet mellem kirke og foreninger kan lokalt styrkes ved at kirken f.eks. stiller lokaler til rådighed, giver kursusstøtte til lederes videreuddannelse, giver hjælp til indkøb af materialer, udstyr osv. Vigtigst af alt er, at man fra kirkens side lader lederne forstå, at man værdsætter deres arbejde. Det kan gøres på mange måder: Kontaktmøder, hjælp til forkyndelsen, hyggeligt samvær, et sæt biografbilletter til en relevant forestilling osv. En anden måde at knytte kirkens børnearbejde tættere til kroppen kunne være at tilbyde hjælp og uddannelse af lederne, så de dygtiggøres til den del, der har at gøre med arbejdets undervisende og forkyndende virksomhed.

Et børne- og ungdomsudvalg i menighedsrådet er en god ide som udgangspunkt for støtten til de forskellige initiativer.

Skole-kirke-samarbejde

Mange steder er der efterhånden et veletableret skole-kirke-samarbejde i form af skole-kirke-tjenester på provsti- eller stiftsplan. De folkekirkelige skoletjenester udbyder undervisningsprojekter i relation til skolernes læseplaner og årsplanlægning. Typisk er projekterne bygget op over et centralt almenmenneskeligt tema som med udgangspunkt i religionsundervisningen belyses tværfagligt, og ikke sjældent vil der i projekterne indgå et besøg i en lokal kirke, hvor eleverne møder repræsentanter for den levende kirke i form af præster, organister o.a. med relation til kirken.

Man bør også lokalt i det enkelte sogn være opmærksom på de mange muligheder, der er for at samarbejde med skolen. F.eks. kan man lokalt sætte sig det mål, at kirken skal have tilbud til børn på alle klassetrin.

De unge

Konfirmander

Med den nye skolereform er der åbnet for en stor ændring af konfirmationsforberedelsen, der ellers i mange år har ligget som en sikker, forudsigelig og tilbagevendende begivenhed i præsternes kalendere i form af 2 ugentlige ”morgentimer”. Nu ser det ud til at konfirmationsforberedelsen vil foregå på andre tidspunkter end om morgenen – f.eks. om eftermiddagen – eller som hele dage. Det åbner for nye muligheder for at lave en undervisning, der er langt mere fleksibel og ikke så ensartet. Det vil f.eks. være nemmere at invitere gæster udefra med til undervisningen, og man kan lave større projekter og for eksempel tage ud af huset.

Generelt har konfirmationsforberedelsen udviklet sig med nye former de seneste år. Menighedsrådet har mulighed for at drøfte nye former med præsterne, hvor man f.eks.. inddrager konfirmandlejr, konfirmandweekend, weekendundervisning eller konfirmandklub i helheden. Her er det en mulighed at inddrage de ”gamle” konfirmander i forberedelsen af arrangementerne - ligesom de i et vist omfang kunne inddrages i undervisningen af nye konfirmandhold, hvis det ellers er praktisk muligt. Det er generelt vigtigt at overveje at inddrage andre end præsten i konfirmationsforberedelsen, så konfirmanderne møder flere mulige rollemodeller, for hvem kristendommen gør en forskel i deres liv.

I flere stifter og provstier (f.eks. Roskilde Stift) har man i en del år haft gode erfaringer med et stort konfirmandevent for alle stiftets konfirmander. I mindre målestok (f.eks. provsti) praktiseres sådanne events flere steder i landet.

Konfirmationsforberedelsen er den største samlede kontakt mellem kirken og de unge. Det er utrolig vigtigt, at den ikke tabes på gulvet, så de unges kontakt med kirken bliver styrket og ikke svækket af konfirmationstiden. I den forbindelse savner de fleste sogne en strategi for at bevare kontakten med konfirmanderne efter konfirmationen. Nye ideer kan findes på Folkekirkens Konfirmandcenter på www.konfirmandcenter.dk.

De unge voksne

De 20-34 årige har i mange sogne i Danmark et lavere medlemstal i folkekirken end gennemsnittet. På den baggrund er det vigtigt at undersøge, hvad er de unges forventninger til kirken, og imødekommes disse af kirken? Det er vigtige overvejelser, eftersom de unge i ringe grad opsøger kirken i dag.

Ungdomsforsker Thomas Willer og teologen Søren Østergaard har udgivet bogen ”Generation Search”, der handler om unges (særligt 18 – 24-åriges) livsstrategier, værdier og livstolkninger i et kirkeligt perspektiv. En af bogens konklusioner er, at de unge i dag er meget søgende og reflekterende og at de savner forbilleder, der kan vise dem, hvordan livet leves på en tilfredsstillende måde. I den unges bevidsthed kan kirken være et godt alternativ så længe den reelt praktiserer det fællesskab og den søgen efter værdier, som den står for.

I den forbindelse er det også vigtigt at inddrage de unge selv, når man vil forsøge at tage initiativer rettet til de unge. Ungdomskulturer er mange forskellige ting, og de skifter hurtigt. Ingen nok så velmenende voksen kan følge med og skabe ”kirke for unge”. Det kan de unge bedst selv.

Midlertidige fællesskaber

Generelt kan det i forhold til unge være en god ide at skabe et arbejde og tilbyde oplevelser, der kan stå alene og fungere ved midlertidigheden, f.eks. en Halloween-gudstjeneste efterfulgt af en fest eller nogle engangsbegivenheder i sognets og kirkens liv. Man kunne også arrangere rock-gudstjenester, free-style-gudstjenester, koncerter mv. med unge som direkte målgruppe og generelt overveje færre arrangementer, der til gengæld giver eftertryk. Nogle steder vil det være oplagt at samarbejde med unge fra den lokale kommunale musikskole.

Endelig er det hvad angår de unge vigtigt at huske deres mobilitet og ofte manglende rodfæstethed i deres bopæls sogn. Det kalder på kontakt til og samarbejde med f.eks. city-initiativer som natkirke og gadepræst, som i høj grad bruges af de unge.

Hjemmeside og mailing

De unges fortrolighed med de elektroniske medier er så stor, at det er indlysende at skabe kontaktholder til dem via disse. Det kan ske på mange måder – fra at inddrage hjemmeside-”nørder” blandt de unge i kirkens web-redaktion til interaktive elementer på hjemmesiden, mailinglister med udgangspunkt i konfirmandholdet, webgudstjeneste og brug af mobiltelefon og sociale medier i undervisning og forkyndelse.

De voksne

I ethvert sogn må der nødvendigvis sættes fokus på, om kirkens møde med ”voksen-gruppen” er gennemtænkt og har det indhold, der er behov for. De voksne er naturligvis en bredt sammensat gruppe med meget forskellige tilgange til kirken. Traditionelt har der ikke været så meget fokus på særlige målrettede ”voksen-aktiviteter”, fordi disse har været lig med kirkens ”normalaktiviteter”. I de senere år er der imidlertid kommet langt mere opmærksomhed f.eks. på forældregenerationens åbenhed over for kirken i forbindelse med familiebegivenhederne. Der er også taget en række initiativer til nye former for kirkelig voksenundervisning, kirkehøjskole, sognerejser, debataftener som ”åben filosofisk salon” o.l.

Hvor vægten tidligere ud over søndagsgudstjenesten har ligget på undervisning og ”kulturelle” arrangementer som foredrag, studiekredse og koncerter, er viften i de senere år blevet langt bredere. Ikke mindst er der i mange sogne udviklet gudstjenester ved forskellige anledninger, for særlige målgrupper og med særligt præg. Mødet i gudstjenesten er et mere oplevelsespræget møde end traditionel undervisning, foredrag og kulturelle arrangementer, hvilket umiddelbart appellerer til mange mennesker.

Bibel- og salmemaraton er afprøvet mange steder. Fælles rejser og weekends kan både skabe fællesskaber og være en anden måde at inspirere på end foredrag. Pilgrimsvandring skaber også kontakt til nye målgrupper. Sværest har sognene nok haft ved at finde former, der appellerer til de mere praktisk orienterede. Men en konkret stor succes har Folkekirkens Nødhjælps Sogneindsamling i marts måned været. Den engagerer hvert år tusinder af frivillige indsamlere, der ad den vej har fået en kontakt med kirken.

Desuden er der flere og flere sogne, som får øjnene op for at det er vigtigt med tilbud målrettet specielt mod mænd – som f.eks. frokostklub med spisning af egen madpakke og derefter et lokalt inspireret foredrag, eller et ”værksted”, hvor man en gang om ugen mødes til snak og lettere arbejde med træ eller lign. små håndværks-opgaver.

Endelig må man ikke glemme kirkens musikliv, som jo ikke blot består af koncerter, men også giver mulighed for aktiv deltagelse i form af kor og musikgrupper. Gospel er i dag ikke blot interessant for unge, men i høj grad også for voksne. Der er en vækst i antallet af gospelkor og rytmiske kor i folkekirkens menigheder, som er tegn på, at denne musikform taler til mange, også mennesker, som ellers ikke har tæt kontakt med kirken.

I det følgende gås lidt dybere i et par af de nævnte områder

De unge forældre

Denne gruppe møder oftest kirken i forbindelse med deres børn, som de ønsker at give fortrolighed med kirke og kristendom. Præster oplever ofte en betydelig åbenhed og interesse i forbindelse med dåben, og der er mange muligheder for at følge denne åbenhed op med aktiviteter, der enten retter sig til både børn og voksne eller går ind i de unges situation som par og forældre. Nogle af dem er nævnt, men her er nogle stikord:

- Babysalmesang og forældre-børn-træf
- Spaghettigudstjeneste og andre aktiviteter, der indeholder gudstjeneste og fællesspisning
- Dåbsopfølgende kurser for forældre
- Ægteskabskurser og –weekends
- Fælles musikaktiviteter for børn og voksne
- Bibelhistorie for børn og voksne

Den voksne ”kirkefremmede”

De, der har valgt kirken fra og/eller tilhører andre trossamfund må man naturligvis respektere i deres valg. Det udelukker dog ikke, at man forsøger at møde dem og give dem en forståelse for, hvad kristendom og kirkeliv er i dag. Det kan f.eks. ske ved:

- ”Begynder”-gudstjenester, som er enkle, hvor der undervejs er forklaringer og samtale
- Introduktionskurser til troen, f.eks. over en weekend eller over en række aftener
- Åbent hus-arrangementer for indbudte med samtale med folk fra menigheden
- Tværkulturelle spisearrangementer (”middag på tværs”)

- Introduktion til Bibelen

På udebane...

- Vi er i kirken langt bedre til at "spille på hjemmebane" end til at gå uden for kirkens rum og ind i andre rammer. Både generelt og i forhold til mødet med nye grupper kan det være af stor betydning at vove sig uden for kirkerummet på forskellig vis og møde mennesker, der hvor de er:
- Friluftsgudstjenester, gadegudstjenester og gudstjenester ved folkelige fester i lokalområdet
- Café-arrangementer
- Deltagelse i lokale folkelige festivals o.l.
- Film skal ses i biografen! De mange kvalitetsfilm, som i disse år har temaer, der er relevante i forhold til tro og kristendom kunne man måske tage op ved café-arrangementer efter aftale med den lokale biograf – måske i samarbejde med nabosognene.
- Og så er der hele spørgsmålet om kirkens kommunikation...

Diakoni og fællesskab

Det er ikke kun ældre, der kan være ensomme og mangle netværk. Der kan i X-strup Sogn også være yngre voksne, der er udenfor arbejdsmarkedet som arbejdsløse, førtidspensionister mv. Disses største problem er som regel ikke økonomien - det kan det også være - men følelsen af, at der ikke er brug for dem. Det er vigtigt at lægge op til initiativer, der tænker disse aktivt med, så det ikke er "for dem", men "sammen med" dem.

- "Fristed": ugentligt åbent morgenkaffe-arrangement med sang, snak og måske planlægning af initiativer
- Væresteder alene - eller i samarbejde med diakonale organisationer (f.eks. Kirkens Korshær)
- Genbrugsbutikker alene – eller i samarbejde med frivillige kirkelige organisationer (f.eks. Danmission, Folkekirkens Nødhjælp mv.)
- Samtale- og sorggrupper, hvor det er et behov

De ældre

Også de ældre er en sammensat gruppe, som både består af ressourcestærke par og enlige, der stadig bor i eget hus, og personer over 75, som må forventes at have færre udfoldelsesmuligheder. Igen her er det vigtigt ikke at betragte gruppen som en målgruppe for andres virksomhed "for de ældre", men prøve også at se de ældre selv som en ressource, og som aktive og myndige medlemmer af menigheden, der selv kan tage stilling til, hvordan de skal være kirke.

Traditionelt er det de ældre, der har den bedste tilknytning til kirken. Desværre er kirkens ældrearbejde mange steder overvejende blevet begrænset til et tilbud om underholdning i retning af udflugter og eftermiddagsmøder m.m. Dette er godt i forhold til at opbygge sociale kontakter, men dels appellerer det ikke i så høj grad til de mange ressourcestærke ældre, dels indebærer det, at den ressource, der ligger i de ældres egen aktivitet, undervurderes.

Kirken må have øje for de ældres ofte ubrugte reserve af engagement og arbejdskraft og lade en stor del af ansvaret for planlægning og initiativer ligge hos dem selv - f.eks. til genbrugsbutikker,

værksted for reparation af legetøj, seniorkor, besøgstjeneste osv. Også kirkevagtjeneste kan med fordel passes af ældre mennesker - dermed kan kirken holdes åben for besøgende i dagtimerne og samtidig give mulighed for samtale, hvis det ønskes.

Der er også god grund til at overveje, om man kan bringe generationerne sammen på tværs i højere grad end i dag. Flere steder har man etableret samvær for børn og ældre - de såkaldte "reservebedsteforældre". Nogle ældre holder meget af børn, men deres børnebørn bor måske i den anden ende af landet. Børnene på deres side vil gerne være sammen med voksne, der har masser af tid til at være nærværende. Kunne kirken være initiativtager til at skabe et sådant netværk mellem børn og ældre? Andre steder forsøger man at inddrage ældre i konfirmationsforberedelse – f.eks. med deres egne erfaringer – eller få konfirmander til at besøge ældre, f.eks. for at lære dem at bruge mobiltelefon og pc.

Hvad forskningen fortæller os

Ud fra ønsket om at udbrede viden fra undersøgelser på det folkekirkelige område bringes i dette afsnit opsummeringer af den seneste forskning videregivet med forskernes egne ord. Vi håber, at dette vil give både oplysning og stof til eftertanke.

Fakta om folkekirkens medlemmer – af Peter Lüchau

Danskernes medlemskab og syn på kirken

Danskerne er primært medlemmer af folkekirken fordi de ønsker at udleve deres kristendom med kirken som ramme. Tre centrale ting for medlemmerne er: 1. at kirken tilbyder ritualer i forbindelse med livets store overgange, fx dåb, bryllup og begravelse, 2. at kirken værner om den danske kulturarv, fx de mange middelalderkirker, og 3. at kirken kan danne ramme om folks religiøsitet. Det vigtige for medlemmerne er, hvad kirken gør, og hvad de som medlemmer kan bruge den til. Selve det trosmæssige klarer medlemmerne helst selv.

Danskerne er åbne over for kristendom generelt og over for kirken som religiøs samtalepartner. De er samtidig meget fjendtligt indstillet over for ethvert forsøg på at udøve religiøs autoritet eller tvang. Danskerne er interesseret i og efterlyser til en vis grad, at folkekirken har holdninger til fx eksistentielle emner. I danskernes øjne besidder kirken en særlig viden og kompetence om menneskelivet mysterier som ingen anden institution har. Derfor skræmmes danskerne heller ikke væk af, at kirken mener noget. Det som derimod kan skræmme dem væk er, hvad de opfatter som religiøst betinget fordømmelse og diskrimination fx af homoseksuelle.

Man kan groft inddele folkekirkens medlemmer i tre grupper: 1. de kollektivt kristne, 2. de individuelt kristne og 3. de identitets kristne. De kollektivt kristne finder man til højmesse på en almindelig søndag. De er traditionelle i deres tro og kommer i kirken for at være en del af et kristent fællesskab. De er enige om, hvad kristendom er, og hvad der er det rigtige at gøre som kristen. De individuelt kristne finder man til jule- eller påskegudstjeneste. De er utraditionelle i deres tro og kommer i kirken for at sætte deres egen eksistens ind i en større sammenhæng. De er på ingen måde enige om, hvad kristendom er eller bør være og de forventer at få lov til at tro på deres egen måde, ligesom de lader andre tro på deres. De identitetskristne finder man sjældent i kirken, og hvis man gør, er det til dåb, bryllup eller begravelse. De er utraditionelle i deres tro og de er medlemmer af kirken, fordi de mener, at det er det naturlige at være, når man er født og opvokset her i landet. De ingen mening om, hvad kristendom er eller bør være og ej heller om, hvad der er det rigtige at gøre som kristen.

Før- og efterkrigsgenerationerne er kristne på hver deres måde. For de generationer som er født før, under og lige efter 2. verdenskrig, er det at være kristen en selvfølgelighed og ikke noget man tænker videre over. At være kristen indebærer for disse generationer at være en del af et kristent fællesskab og dermed også at være kristen på samme måde, som alle andre i fællesskabet altid har været det. For de generationer, som er født efter krigen, er det at være kristen et personligt valg, som man hele tiden tænker over. De bruger deres kristendom til at tolke de skelsættende begivenheder i deres personlige livsfortælling. Det betyder også, at hvert enkelt menneske i disse generationer er kristent på sin egen måde, og at måden de er kristne på, er i konstant forandring.

Kirkegang: Hvor, hvornår og hvorfor

Danskernes kirkegang er steget de sidste 15 år. Andelen af danskerne, som går i kirke juleaften eller påske er steget markant, mens andelen, som går i kirke mindst en gang om måneden har holdt sig stabil. Stigningen hænger sammen med en større efterspørgsel efter eksistentiel mening. Gennem at komme i kirken til højtiderne føler mange, at de får sat sig selv og deres liv ind i en kosmisk ramme. For dem bliver den lejlighedsvis kirkegang en måde at finde mening i et fællesskab på uden dog at være en aktiv del af fællesskabet.

Kirken har det generelt bedre på landet end i byen. På landet er medlemsandelen, kirkegangen og dåbsprocenten højere. Det skyldes, at fællesskaber på landet er bredere og mere forpligtende. I byen vælger man sine naboer, på landet vælger naboerne én. Fordi vi som mennesker har en tendens til at efterligne vores omgivelser, betyder det, at man på landet går i kirke, fordi alle naboerne gør. I byen derimod vælger man de naboer eller rettere de fællesskaber, som ligner én selv. Det betyder også, at disse fællesskaber er mindre forpligtende, og der derfor ikke er nogen til at trække én med i kirke, medmindre man allerede går der af egen lyst.

Myter og fakta om udmeldelser

Det er en myte, at folk melder sig ud af folkekirken for at spare penge. De kommuner, hvor kirkeskatteprocenten er højest og folk derfor betaler mest i kirkeskat, er samtidig der, hvor kirken har de højeste medlemsprocenter. Var folk ude på at spare penge, ville der være flest udmeldelser der, hvor kirkeskatteprocenten er højest, men det er altså ikke tilfældet.

Det er også en myte, at det ofte er manden i et ægteskab, der melder sig ud for at spare penge, mens konen, der betaler mindre i kirkeskat, bliver. Af de folkekirkemedlemmer, som lever i fast parforhold, er det kun omkring en tiendedel, som har en partner, som ikke er medlem. Kun omkring en tiendedel af de, som melder sig ud af folkekirken, lever sammen med et medlem. Hvis mændene i faste parforhold meldte sig ud for at spare penge, ville der være langt flere "blandede" ægteskaber, men det er altså ikke tilfældet.

Fakta er, at de relativt få som melder sig ud af folkekirken, gør det, fordi de ikke længere er kristne. Udmeldelse er en længere proces, som starter med at folk mister kontakten til kirken og senere deres tro. Når det er sket, skal der dog en særlig anledning til, før de rent faktisk melder sig ud. Det kan være en livskrise eller en oplevelse af, at kirken er fordømmende eller diskriminerende fx over for homoseksuelle. Grundlæggende melder folk sig ud af folkekirken, fordi de føler sig beklemt ved at være medlem af en organisation, hvis tro, de ikke deler. Udmeldelse er således en bevidst handling og sjældent produktet af et øjeblikks indskydelse.

Fremtidige udfordringer for folkekirken

Hvad folkekirkens medlemmer tror på vil blive en mere blandet størrelse i fremtiden. I halvtresserne og tresserne var danskerne enige med hinanden og med folkekirken om, hvad den kristne tro indebar. I dag har hvert medlem sin egen udgave af den kristne tro, og den er ikke nødvendigvis i overensstemmelse med, hvad kirken prædiker; folk vælger helt selv, hvad de tror på. De fravælger i stigende grad troen på synd og helved, og kombinerer i stedet troen på Gud og et liv efter døden med buddhafigurer og krystaller. Konsekvensen er, at folkekirkens medlemmer i fremtiden vil være fælles om deres medlemskab, men uenige om, hvad den kristne tro er.

Danskerne flytter i stigende grad fra land til by, og deres kirkegang vil derfor gå fra at være fælles til at være individuel. Folk vil ikke længere gå i kirke, fordi de forventes at gøre det, men kun hvis det taler til dem på et personligt plan. Det betyder også, at kirken skal indstille sig på, at hverken medlemskab eller kirkegang længere er en selvfølgelighed og at medlemmerne i stigende grad skal gås i møde, fordi deres omgivelser ikke længere trækker dem med i kirke.

Hvad forventer folket af kirken? – af Kirsten Donskov Felter

Et medlemsperspektiv på forandringer i folkekirkens struktur på landet, i forstæderne og i byen.

Kirkens forskellige vilkår på landet og i byen var et af de områder, der i 2014 havde særlig bevågenhed ved uddeling af midler fra Folkekirkens Videnspulje. I den forbindelse fik Center for Kirkeforskning ved Københavns Universitet tildelt midler til dette projekt, som havde til formål at belyse, hvordan danskerne bruger kirken, og om der er forskelle på forventningerne til kirken på landet, i forstæderne og i byen. Undersøgelsesdesignet består i to dele: 1) En landsdækkende spørgeskemaundersøgelse gennemført via internettet i samarbejde med analysefirmaet YouGov, og 2) casestudier og interviews med brugere af kirken i fire udvalgte sogne rundt om i landet.

Spørgeskemaundersøgelsen dokumenterer, at danskernes kirkebrug generelt er knyttet til de kirkelige handlinger. I det omfang, danskerne går i kirke, sker det i høj grad i forbindelse med begravelse, dåb eller konfirmation i familie og vennekreds. Undersøgelsen viser også, at andre måder at bruge kirken på i høj grad hænger sammen med ens personlige livssituation, og at ikke mindst børn i husstanden har stor betydning for kontakten med kirken. Men ud over de resultater, der er fælles på tværs af by og land, peger spørgeskemaundersøgelsen også på, at der på nogle områder er forskelle. Undersøgelsen viser således, at folkekirken socialt er stærkere forankret i de små bysamfund end i de større byer og de rene landområder. Desuden at deltagelsen i både den almindelige søndagsgudstjeneste og andre kirkelige aktiviteter er markant højere på landet og de små bysamfund end i de større byer.

Når det gælder de faktorer, der har betydning for brugen af kirken, dokumenterer undersøgelsen, at individualiseringen generelt er slået igennem. Topscorene, både når det gælder deltagelse i gudstjenester og andre former for aktiviteter, er interesse, timing, nyhedsværdi og muligheden for at deltage med sin familie, mens det har mindre betydning, om aktiviteten finder sted i den lokale kirke og ved den lokale præst. Men når det gælder livets højdepunkter, dåb, bryllup og begravelse spiller kendskabet til den lokale præst fortsat en stor rolle. Sammenligner man land og by viser undersøgelsen desuden, at den lokale kirke og den lokale præst er vigtigere i de små bysamfund end i de større byer og de rene landområder.

Ud over spørgeskemaundersøgelsen blev der i forbindelse med projektet foretaget nedslag i fire udvalgte sogne rundt om i landet: landsognene Lihme og Havrebjerg, forstadssognet Avedøre, og bysognet Skt Nicolai (Kolding). For at få et bredt billede af kirkens kontaktflade blev der gennemført interviews med både faste kirkegængere og mere sporadiske deltagere i kirkens aktiviteter, som langt hen ad vejen bekræfter resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen. Interviewene peger således samstemmende på, at hovedparten af de adspurgte fortrinsvist bruger kirken i forbindelse med livets højtid. Men også, at den personlige livssituation og hensynet til familien har afgørende betydning for, om man vælger at deltage i kirkens aktiviteter.

En af de interessante forskelle mellem spørgeskemaundersøgelsen og interviewene handler om de særlige forventninger, der knytter sig til præsten. Interviewene peger entydigt på præstens betydning for informanternes oplevelse af kirken. Både på landet og i byen fremgår det klart, at præstens person og kvaliteten i relationen til vedkommende er vigtig. Der er imidlertid forskel på, hvordan relationen etableres på landet og i en bymæssig kontekst. Interviewene med brugere af folkekirken i Lihme og Havrebjerg viser, at der her findes en forventning til præsten om at tage synligt og aktivt del i livet i lokalsamfundet, sådan at man kan møde ham eller hende ved byfesten og i børnehaven. Anderledes er det for brugerne af kirken i Avedøre og Kolding, for

hvem relationen til præsten etableres i det autentiske møde, f.eks. i forbindelse med dåbssamtalen eller julegudstjenesten. Men både på landet og i byen gælder det, at tilhørsforholdet til kirken og præsten skabes ved biografisk tilknytning: Kirken bliver min kirke, og præsten bliver min præst i det øjeblik, kirken og præsten har været til stede i forbindelse med vigtige øjeblikke i mit liv.

Undersøgelsen er gennemført i regi af Center for Kirkeforskning (KU) med støtte fra Folkekirkens Videnspulje 2014 og i samarbejde med Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter af postdoc Kirsten Donskov Felter og forskningsmedarbejder Ruth Sønderkov Bjerrum; projektleder: lektor Hans Raun Iversen.

Rapporten kan downloades fra <http://www.fkuv.dk/videnscenter/projekter-undersogelser-og-rapporter/hvad-forventer-folket-af-kirken>. Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til Kirsten D. Felter, kfe@km.dk

Præsten i dag: en relationel autoritet og en god håndværker - af Kirstine H. Johansen

Præstens rolle er under forandring og har været det et stykke tid. Det er langt de fleste enige om, og enkelte gå endda så vidt som til at mene at præsterollen er i krise (Karle 2008), men hvad karakteriserer denne forandring. I en række interviews om deres forventninger til vielsesritualet kommenterer en række brudepar også på deres forventninger til og opfattelse af præsten. Deres opfattelse kan overordnet beskrives som relationel autoritet. Præstens autoritet udspringer af, at præsten indgår i en relation til brudeparret. Idealet er oftest en klassisk langvarig relation: *"Han har døbt og konfirmeret mig ... og det er rart med en præst som kender hele min familie og vi kommer her jo altid til jul"*; men i tilfælde hvor en sådan relation er fraværende ønsker man at opbygge en relation i den konkrete situation: *"Præsten skal ikke bare være en lagkagefigur ... jeg kunne godt lide at vi i ritualen kunne se på hinanden og vide hvordan den anden havde det med det her"*, eller at finde en præst man er enig med. Der er en positiv forventning om at kunne indgå i en relation med præsten, men hvis den relation svigter, mister præsten sin autoritet: *"Jeg er helt sikker på, at hvis vi havde haft den mindste negative oplevelse i forbindelse med dåben, så var vi ikke kommet tilbage for at blive viet."* Den relationelle autoritet er altså ikke en klassisk traditionel autoritet, men skal stå sin prøve i det konkrete møde.

Den relationelle autoritet suppleres af en mere instrumentel autoritet, som primært opfatter præsten som ekspert i det kirkelige rum. Inden for det kirkelige rum tilskrives præsten høj autoritet, som den der styrer slagets gang og kan give tilladelse til afvigelser fra den vante rituelle rytme, men til gengæld er autoriteten begrænset hertil: *"Min tro går ikke gennem præsten ... han er den der styrer og ordner ritualen for os"*.

En mindre kvantitativ undersøgelse ved fastelavnsgudstjenester bekræfter brudeparrenes udtalelser. Folk er både interesseret i en præst, som de kan stå i relation til, og i en præst, som er en god håndværker på sit felt, men de er meget konsistente i at vægte den ene dimension højere end den anden. Nogen vil først og fremmest have en relationel autoritet, andre vil først og fremmest have en rituel ekspert.

Fra artiklen "Choosing a pastor for the day – Representations of the pastor in a contemporary context" booksandjournals.brillonline.com/content/journals/15709256/28/2

Babysalmesang – af Marie Vejrup Nielsen

Babysalmesang er i dag at finde i næsten alle pastorater, hvor størrelsen gør det muligt. Det er en aktivitet, som størstedelen af folkekirken ser som en vigtig del af kirkens fremtid, idet selve formålet med aktiviteten er at nå en gruppe i befolkningen, som ellers er forholdsvis passive medlemmer. Det var den store succes, som babysalmesang har fået på forholdsvis kort tid, som var baggrunden for at se nærmere på aktiviteten. Formålet med undersøgelsen var at få indsigt i, hvorfor deltagerne vælger at komme til babysalmesang og hvordan udbydere og afholdere ser på aktiviteten. Derfor blev to undersøgelser gennemført ud over en generel kortlægning af babysalmesang i folkekirken i hele landet. Der blev gennemført en undersøgelse af udbydere og afholdere, i form af spørgeskemaer og interview og deltagerobservation i ni udvalgte sognekirker i Danmark, og en undersøgelse af deltagere ud fra samme metoder. Detaljerede informationer om metode og tilgange i undersøgelserne findes i rapporten "Når du tager barnet i hånden, tager du moderen ved hjertet" (<http://samtidreligion.au.dk/oevrige-projekter/babysalmesang/>). I rapporten kan man læse alle resultater af undersøgelsen og mere om hvad babysalmesang er. Projektet tog udgangspunkt i spørgsmål som "hvem underviser?", "hvor foregår aktiviteten" og andre konkrete spørgsmål, som er med til at tegne et billede af hvordan aktiviteten ser ud. Rapporten er resultatet af et projekt i udført i samarbejde mellem Danmarks Kirkelige Mediecenter (DKM) og Center for SamtidsReligion ved Aarhus Universitet (CSR). Rapporten og undersøgelserne i den er del af et større projekt hos Danmarks Kirkelige Mediecenter: "Fokus på børn, familier og kirke gennem fortællinger og forskning". Den konkrete undersøgelse af babysalmesang er finansieret af Den folkekirkelige Udviklingsfond 2013. DKM har derudover modtaget støtte fra Roskilde Stiftsråd og KFUM og KFUK i Danmark til projektet. Lektor og leder af Center for SamtidsReligion, Marie Vejrup Nielsen, har været forskningsansvarlig for projektet, og projektmedarbejdere Christina Skovgaard Iversen og Gitte Ranfelt Laugesen har stået for udførslen af projektet og rapporten om babysalmesang. På Danmarks Kirkelige Mediecenter har Søren Johan og Rikke Bøgh været tilknyttet.

Hvad vil kirken – og brugerne – med babysalmesang?

Undersøgelsen af udbydere og afholdere viser, at aktiviteten udbydes for at skabe et rum for mennesker, som ikke bruger folkekirken særligt ofte. Det er den gruppe, som man ofte beskriver som kulturkristne, det vil sige, at de kommer til dåb, konfirmation, og begravelser, og traditionelle gudstjenester som juleaftensdagsgudstjenesten. Aktiviteten varierer fra sogn til sogn, men har et fokus på musik og små aktiviteter både mellem mor og barn og forskellige brug af kirkerummet, hvis aktiviteten foregår her. Og så er der typisk et tilbud om kaffe og socialt samvær efter aktiviteten. Men hvorfor kommer så mange mødre med deres små babyer til kirken, når de ellers ikke bruger folkekirken særlig ofte? Hovedresultatet af denne del af undersøgelsen var for det første at mødrene er kulturkristne, som det store flertal af medlemmer af folkekirken. De går ikke i kirke om søndagen, og de tilbyder ikke religiøse aktiviteter i hjemmet for børnene. Til gengæld er de helt utroligt glade for aktiviteten. I alle dele af undersøgelsen skinnede glæden og tilfredsheden igennem. Her lagde mødrene (for der næsten kun mødre!) vægt på, hvordan aktiviteten både gav dem et rum, hvor de kunne være sammen med deres barn og koncentrere sig om barnet, og samtidigt netop var et helt særligt rum, - de satte pris på salmerne, de små ritualer/elementer i aktiviteten.

"Det bedste ved babysalmesang er: Alt! Det har været en fuldkommen fantastisk oplevelse for både min datter og jeg. At opleve hendes reaktion på det der foregik, at opleve et helt fantastisk og intenst nærvær mellem os, og det højtidelige ved at det foregik i kirkerummet (akustikken ikke mindst). Det har påvirket min datters oplevelse af kirken, jeg fornemmer hun føler sig tryk i kirken, at hun slapper af." (Interviewperson)

Kirkerummet spiller tydeligt en rolle her, og der hvor aktiviteten foregår inde i selve kirken, giver det noget helt særligt, som deltagerne sætter stor pris på. De er også glade for at have en mulighed for at møde andre mødre lokalt. Og så sætter de pris på, at aktiviteten er åben for alle, som flere udtrykker det. 84 % af de brugere, som deltog i undersøgelsen, ser det som et sted, hvor der er plads til alle uanset tro. Det handler ikke om at udvikle egen tro for moderen eller give en specifik religiøs opdragelse af barnet. En person siger det meget klart *”Det var slet ikke for religiøst for os og meget positivt at der ikke blev ”forkyndt” noget af præst eller kordegn. Det var babyerne og deres behov/ trivsel der var i fokus”*.

Mødrene vil generelt gerne have, at barnet får et kendskab til kristendom og kirke, som en del af en kulturel opdragelse. Men det de lægger størst vægt på, er den helt særlige stemning og ramme omkring deres samvær med deres barn. Det er interessant, hvor stor en rolle salmerne faktisk spiller både for afholdere og deltagere. Og salmerne er også det eneste sted, hvor vi fandt en påvirkning af mødrenes hverdag derhjemme. Det ser ud til, at flere udover at få et kendskab til kirkens rum og salmer også begynder at synge de salmer, de kender fra babysalmesang derhjemme for barnet, f.eks. når der pusles eller puttes. Undersøgelsen peger altså på noget af det, der ligger bag den store succes – det er lykkedes at skabe en aktivitet, som passer til målgruppen, og hvor dele af kirkens traditioner og symboler (rummet og salmerne især) bliver formidlet på en ny måde.

Læs hele rapporten og mere om undersøgelsen på: <http://samtdsreligion.au.dk/oevrige-projekter/babysalmesang/>.

Dåb eller ej - af Karen Marie Leth-Nissen og Astrid Krabbe Trolle

I undersøgelsen har vi på kvantitativ basis i YouGov-undersøgelsen adspurgt 1.042 forældre med hjemmeboende børn under 18 år om deres valg af dåb og relaterede emner. Gruppen var udvalgt efter deres status som forældre, og derfor ikke helt repræsentativ for hverken befolkningen som helhed eller børneforældre i Danmark. Gruppen har en højere andel af højt uddannede og studerende. Samtidig har vi interviewet 25 småbørnsforældre i Sydhavn sogn om samme emne. Småbørnsforældrene var fordelt på tre distrikter med hver deres socioøkonomiske profil. I Frederiksholm bor mange ufaglærte og studerende, og flere enlige end familier. Distriktet har sognets højeste andel af indvandrere. Der er lav medlemsprocent af folkekirken, også blandt de 0-4-årige. I Musikbyen bor der ligeledes mange ufaglærte og studerende, men flere familier end i Frederiksholm, og lav medlemsprocent blandt de 0-4-årige. Begge distrikter har en lavere husstandsindkomst end landsgennemsnittet pga. de mange enlige. Det nyeste af distrikterne, Teglholmen og Sluseholmen, er præget af småbørnsfamilier med to indkomster, og har en meget højere husstandsindkomst end landsgennemsnittet. Distriktet har sognets højeste medlemsprocent af folkekirken, også blandt de 0-4-årige, men stadig lavere end på landsplan. De 25 forældre er som gruppe karakteriseret ved at indeholde flere højtuddannede end befolkningen i Danmark som helhed, men alle socialgrupper og typer af uddannelsesniveau er repræsenteret. Forskellige samlivsformer og familietyper er repræsenteret, og spænder lige fra den klassiske kernefamilie til couple living apart og alenemødre med donorbørn.

Valg af dåb – hvorfor?

I YouGov-undersøgelsen havde 77 procent af forældrene alle børn døbt. De vigtigste faktorer for valget var, at dåben er en familietradition, der markerer navngivningen af barnet. Dåben ses også som en del af det at være dansk.

Forældrene i interview-undersøgelsen var af hensyn til spredning i materialet ligeligt fordelt mellem forældre, der valgte dåb, og forældre der fravalgte dåb. Deres udsagn om valget støtter

resultaterne fra YouGov-undersøgelsen, samtidig med at de nuancerer billedet. Det er vigtigt for forældrene at give børnene et kristent og nationalt værdigrundlag med i livet, men dåben ses som foreløbig og det endelige valg tages af barnet selv i konfirmationsalderen.

Fravalg af dåb – hvorfor?

19 procent af forældrene i YouGov-undersøgelsen fravalgte at døbe deres børn, og mere end halvdelen angav, at det var fordi barnet senere skulle vælge selv, om det ville have et tilhørsforhold til kristendommen. Samtidig kunne forældrene ikke sige ja til trosbekendelsen, enten fordi de ikke var religiøse eller fordi de ikke er religiøse på den måde, at de siger ja til hele den pakke, som folkekirken præsenterer i trosbekendelsen. Desuden tilhørte 26 procent af de forældre, som fravalgte dåb, en anden religion. De tre hovedgrunde for at fravælge dåb kan findes i samfundsmæssige bevægelser mod individualisering (barnet skal vælge selv), sekularisering (manglende religiøs tilknytning) og religiøs diversitet (forældre der tilhører en anden religion). I vores interviews fravalgte 50 procent af forældrene dåb af deres børn, og årsagerne til fravalget er for de fleste som i YouGov-undersøgelsen, at barnet skal vælge selv. Barnet skal være fri for tilknytningen til folkekirken, men må selv vælge i konfirmationsalderen. Vi oplevede ikke spørgsmålet om trosbekendelsen som vigtigt for forældrene, selvom en del forældre gav udtryk for manglende religiøs tilknytning.

Individualiseringen som forklaring på både valg og fravalg af dåb

Forklaringen bag både valg og fravalg af dåb er altovervejende individualiseringen som tendens og bevægelse i samfundet. Individualisering er ikke ny, men tager fart efter Anden Verdenskrig og får med den nuværende generation af forældre for alvor indvirkning på dåb i folkekirken. Individualiseringen har ændret de vilkår, man er individ og familie på, og pålægger den enkelte selv at skabe mening i livet. Samtidig føler forældrene, at de skal leve autentisk dvs. i overensstemmelse med en indre autoritet. En konsekvens er, at ydre autoriteter ikke tillægges nogen særlig vægt, herunder både sociale og familiære traditioner. Som familier skal forældrene forhandle sig frem til en fælles familieidentitet, som begge skal opleve som meningsfuld i forhold til egen identitet, og autenticitet er her det afgørende argument. Den af forældrene, som har de stærkeste følelser, vinder, og afgør om barnet skal døbes eller ej. Religion er lige som alt andet hele tiden til forhandling og tilvælges i det omfang, den giver mening for forældrene. Man kan forstå forældrene som religiøst frisatte. De er selv opvokset med det frie valg og fører nu valgmuligheden videre: barnet skal selv vælge religiøs tilknytning.

Årgangsfænomenet – Børn af 68'erne

Fravalget af dåb kommer i vores materiale også til udtryk som et årgangsfænomen. I YouGov-undersøgelsen er årgange født efter 1970 mere tilbøjelige til at fravælge dåb, ligesom de i mindre grad end de ældre årgange ser sig selv som troende. Det kan også have noget at gøre med sekulariseringstendenser i samfundet, idet de yngre både er mindre troende og mindre religiøst tilknyttet via eksempelvis medlemskab af folkekirken. Sekularisering kommer også til udtryk i en ændret forståelse af dåben. Hvor de ældre generationer lægger mest vægt på dåbens kristne indhold, ser de yngre generationer i højere grad dåben som et kulturelt ritual uden særligt religiøst indhold i YouGov-undersøgelsen. Synet på dåben som ikke-religiøs kan ikke bekræftes af vores interviews, hvor forældrene forstod dåben som knyttet til det religiøse, især blandt de mest ateistiske forældre.

Hvilken forskel gør religiøs socialisering og kontakten til folkekirken?

Hvad betyder det for forældrene at folkekirken har været til stede i deres opvækst som en del af deres familietraditioner? I YouGov-undersøgelsen er 90 procent af forældrene døbt, og 93 procent af disse er konfirmeret. 77,5 procent er medlem af folkekirken. Af forældrene i vores interviews i Sydhavn sogn er 85 procent døbt, og 95 procent af disse er konfirmeret. Her ligner

gruppen forældrene i YouGov-undersøgelsen. Til gengæld er kun 58 procent medlem af folkekirken, og kun halvdelen har dåb for deres børn. Den folkekirkelige socialisering er en del af det at vokse op i Danmark. Folkekirken har været til stede i mange forskellige sammenhænge igennem informanternes opvækst. Næsten alle har deltaget i aktiviteter med kontakt til folkekirken gennem eksempelvis skole-kirkesamarbejde, og flere har været spejdere eller sunget i kirkekor, men vi kan ikke se nogen entydige sammenhænge mellem kontakten til folkekirken i opvæksten og valg eller fravalg af dåb. Valg eller fravalg af dåb blandt familie og venner blev ikke opgivet som begrundelse for forældrenes eget valg eller fravalg af dåb, men sås mere som en inspiration til valget. Valget er i sidste ende forældrenes eget.

Hvilken forskel gør kontakten til folkekirken og herunder kontakten til det lokale sogn?

Vi ser i YouGov-undersøgelsen en sammenhæng mellem brug af folkekirken til gudstjenester og kirkelige handlinger og tilvalg af dåb. Jo mere du bruger kirken, jo mere tilbøjelig er du til at vælge dåb. Deltagelse i kirkelige aktiviteter som børnenes kor og babysalmesang udviste derimod ingen forskel mellem de forældre, der valgte dåb, og de der fravalgte dåb. Vi kan ud fra materialet i vores interviews ikke sige noget om forældrenes kirkegang og brug af kirken til kirkelige handlinger, men deltagelse i babysalmesang havde ingen umiddelbar sammenhæng med valg af dåb. Både forældre der valgte dåb, og forældre der fravalgte dåb, gik til babysalmesang, og forbandt det ikke med dåbsbeslutningen. Det tyder på, at forældrene ser tilbuddet om babysalmesang som et kulturtilbud på linje med andre. Det er ikke knyttet til dåben.

Medlemskab og egen dåb og sammenhæng med dåbsvalg

9 procent af forældrene i YouGov-undersøgelsen fravalgte dåb, selvom de var medlem af folkekirken. Så man kun på forældrenes egen dåb, og ikke på om de stadig var medlemmer af folkekirken, fravalgte 13 procent af de døbt forældre dåb af deres egne børn. Af forældre, som overvejer at melde sig ud af folkekirken, var det 30 procent, som fravalgte dåb. Samtidig valgte 37 procent af forældre, som ikke var medlem af folkekirken, at få deres børn døbt. Tallene støtter tesen om individualiseringens indvirkning på forældrenes liv og tegner et billede af forældre, som ikke altid giver det videre, de selv er vokset med, men i voksenlivet tager valg, som er i overensstemmelse med den identitet og mening, de selv skaber i livet.

Demografi og dåb

I YouGov-undersøgelsen er der en sammenhæng mellem uddannelsesniveau og fravalg af dåb. Jo længere uddannelse, jo færre vælger dåb. Vi kan ikke se, om der er sammenhænge mellem grad af urbanisering og fravalg af dåb, som en nylig undersøgelse peger på, da vores materiale er regionsopdelt. Vores interviews i Sydhavn sogn bekræfter ikke sammenhængen mellem uddannelsesniveau og dåb, da forældrene fordeler sig jævnt mellem tilvalg og fravalg af dåb indenfor samme uddannelsesniveau. Det er både kontanthjælpsmodtagere og højtuddannede, som fravælger dåben. Da Sydhavn sogn ligger i det gennemurbaniserede København, kan det tyde på, at urbaniseringsgrad betyder mere end uddannelse for valg eller fravalg af dåb. Det vil være interessant at få efterprøvet en sådan tese i en fremtidig undersøgelse af valg af dåb. I vores interviews finder vi i det hele taget ikke særlige forskelle i valg af dåb, synet på dåb og religion, i forhold til uddannelse og bosted. Om forældrene lever i parforhold eller alene, om de har kort eller lang uddannelse, om de er døbt selv eller ej, om de bor i det ene eller andet distrikt i sognet, så er det ikke afgørende for valget af dåb. Valget afhænger af, hvad de kan forhandle sig til ud fra egne og partnerens behov i forhold til identitet og meningskaben.

Overførbarhed til hele Danmark

Kombinationen af landsdækkende data med resultaterne fra Sydhavn sogn giver os mulighed for at pege på dåbstendenser på landsplan. Vi kan derfor opsummere, at det gælder for yngre forældre i Danmark i dag:

- Forældrene er generelt meget individualiserede. Meningsskaben i eget liv vejer tungere end tradition, egen dåb og medlemskab.
- Dåben ses som foreløbig. De forældre, der vælger dåb for deres børn, ser denne handling som udgangspunktet for barnets senere valg eller fravalg af folkekirkelig tilknytning i konfirmationsalderen.
- Forhandling er et livsvilkår i familierne, og det gælder også for valg eller fravalg af dåb.
- Forældrene vælger religion til og fra, som det giver mening i deres eget liv. Kirkegang og deltagelse i kirkelige handlinger i familien og vennekredsen øger tilbøjeligheden til at vælge dåb. Forældrenes miljø spiller en rolle.
- Forældrene er generelt positive over for folkekirken, som har været en tilbagevendende del af de fleste forældres opvækst. Deltagelse i kirkelige aktiviteter som børnenes kirkekor og babysalmesang ses positivt som kulturtilbud på linje med andre, men har ikke direkte indflydelse på valg eller fravalg af dåb.

Læs hele rapporten: <http://www.fkuv.dk/videnscenter/projekter-undersogelser-og-rapporter/daab-eller-nej>

Til slut

Hermed videregives analysen af tallene og oplægget til samtale om jeres kirkeliv, forhåbentlig til jeres inspiration og til gavn for jeres videre arbejde med visioner, målsætning og konkret planlægning.

Skulle I støde på fejl eller uklarheder tallene eller analysen, er det vigtigt både for jeres og vores skyld, at I kontakter os, så vi kan sikre rettelse af evt. fejl og afklaring af evt. uklarheder i materialet.

Det er vigtigt at understrege, at en analyse ikke nødvendigvis skal føre til flere aktiviteter. Den kan lige så vel føre til kvalitetsudvikling af de nuværende, til koncentration om færre opgaver, som man virkelig ønsker at sætte alle kræfter ind på, eller til ændret prioritering. Formålet er hverken at skabe fornemmelsen af, at det I gør i dag, ikke er godt nok, eller at pålægge jer nye opgaver. Samtalen om, hvordan kirkelivet i X-strup Sogn skal være i de kommende år og konklusionerne ud fra analysen ligger hos jer.

Kirkefondet ønsker jer lykke til og energi til arbejdet!

Frederiksberg d. 29. marts 2017
Sille M. Fusager